Rok VI Nr. 4—5 (36—37).

DZIENNIK URZĘDOWY

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poleskiego

Wydawany z funduszów Nauczycielstwa Okręgu.

Brześć n/B. 25 lipca 1928 r.

TREŚĆ:

56.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 22 marca 1928 r.

o postępowaniu administracyjnem.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

I. Postanowienie ogólne.

Art. 1. Postanowienia rozporządzenia niniejszego mają zastosowanie do postępowania we wszystkich sprawach z zakresu prawa administracyjnego, załatwianych przez władze i urzędy administracji państwowej i samorządu terytorjalnego, o ile rozporządzenie to nie przewiduje wyjątków.

II. Właściwość.

Art. 2. 1. Właściwość władz rzeczową i miejscową ustala się na podstawie przepisów o ich zakresie działania, a następnie na podstawie innych przepisów.

2. Władza powinna z urzędu przestrzegać swej właściwości rzeczowej i miejscowej.

3. Jeżeli wniesiono podanie do władzy niewłaściwej winna ona niezwłocznie podanie to skierować do władzy jej zdaniem właściwej z równoczesnem zawiadomieniem o tem wnoszącego, lub zwrócić mu podanie ze wskazaniem tej władzy.

Art. 3. 1. Jeżeli obowiązujące przepisy nie określają właściwości miejscowej, wówczas ustala się tę właściwość:

a) w sprawach dotyczących nieruchomości — podług miejsca położenia nieruchomości;

b) w sprawach dotyczących prowadzenia przedsiębiorstwa lub jego zakładu — podług miejsca, w którem przedsiębiorstwo lub zakład są, mają być, albo były prowadzone;

c) w innych sprawach — podług miejsca faktycznego zamieszkania w kraju strony lub jednej ze stron, a mianowicie strony obowiązanej; jeżeli żadna ze stron zamieszkania w kraju nie posiada, podług

miejsca pobytu jednej z nich; jeżeli strony przebywają zagranicą, podług ostatniego wiadomego miejsca zamieszkania jednej ze stron w kraju; wreszcie — podług miejsca, w którem wynikła sprawa.

2. Jeżeli jednak w sposób wskazany właściwość miejscowa ustalić się nie da, wówczas władzę miejscowo-właściwą wyznacza naczelna władza rzeczowo-właściwa.

Art. 4. Jeżeli właściwości rzeczowej w sposób, przewidziany w art. 2 ust. 1 ustalić się nie da, albo jeżeli obowiązujące przepisy przewidują właściwość władz już nieistniejących, a nie można ustalić, kto przejął ich uprawnienia, wówczas właściwą jest w I instancji powiatowa władza administracji ogólnej, w II instanji — wojewódzka władza administracji ogólnej.

Art. 5. 1. Spory o właściwość rzeczową lub miejscową między władzami administracyjnemi, mającemi wspólną władzę przełożoną, rozstrzyga najbliższa wspólna ich władza przełożona.

2. Spory o właściwość między władzami mającemi różne władze przełożone rozstrzyga: między władzami powiatowemi właściwy miejscowo wojewoda, po uprzedniem porozumieniu się z kierownikiem zainteresowanej władzy II instancji; między władzami wojewódzkiemi — Minister Spraw Wewnętrznych po uprzedniem porozumieniu się z zainteresowanym ministrem; między ministrami — Rada Ministrów.

3. Ten sam tryb postępowania ma zastosowanie w wypadkach, w których uzasadniona jest właściwość dwóch lub więcej władz.

4. Przepisy artykułu niniejszego mają zastosowanie do sporów o właściwość między władzami samorządu terytorjalnego, lub też temi władzami a władzami administracyjnemi państwowemi, z tą zmianą, że, o ile chodzi o spory władz samorządowych między sobą w sprawach własnego zakresu działania, decyzja należy do właściwych władz nadzorczych nad samorządem; w innych wypadkach rozstrzyga starosta, wojewoda, względnie Minister Spraw Wewnętrznych.

5. Przepisy poszczególnych ustaw, przewidujące załatwianie spraw przez władze w porozumieniu ze sobą, pozostają nienaruszone.

Art. 6. Gdy między władzami toczy się spór o właściwość, lub gdy uzasadniona jest właściwość kilku władz, a zwłoka w załatwieniu grozi niebezpieczeństwem, wówczas

każda z władz winna przedsięwziąć w obrębie swego zakresu działania konieczne czynności, zawiadamiając o tem władze.

III. Wyłączanie urzędników administracyjnych.

Art. 7. 1. Urzędnik powinien się wyłączyć:

a) w sprawie, w której sam jest stroną, albo pozostaje do strony w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziaływa na jego osobiste prawa i obowiązki;

b) w sprawie żony, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia włącznie, rodzeństwa i ich dzieci;

c) w sprawie swych rodziców przybranych, dzieci przysposobionych oraz osób, będących pod jego opieką lub kuratelą;

d) w sprawie, w której był lub jest pełnomocnikiem jednej ze stron;

e) w postępowaniu odwoławczem, jeżeli brał udział w niższej instancji w wydaniu zaskarżonej decyzji;

f) w sprawie, z powodu której wdrożono przeciw niemu dochodzenie wstępne, postępowanie dyscyplinarne lub karno-sądowe.

2. Przełożony może wyłączyć podwładnego urzędnika, jeżeli uzna to za potrzebne ze względu na interes publiczny.

Art 8. W wypadkach wyłączenia urzędnik powinien być bezzwłocznie zastąpiony przez innego, a do tego czasu ma przedsiębrać tylko te czynności, które nie cierpią zwłoki.

IV. Osoby interesowane i ich pełnomocnicy.

Art. 9. 1. Osobą interesowaną jest każdy, kto żąda czynności władzy, do kogo czynność władzy się odnosi, lub też czyjego interesu czynność władzy choćby pośrednio dotyczy.

2. Osoby interesowane, które uczestniczą w sprawie na podstawie roszczenia prawnego lub prawnie chronionego interesu, są stronami.

3. Wszystkie przepisy dotyczące osób interesowanych odnoszą się również do ich prawnych zastępców.

Art. 10. Zdolność prawną i zdolność do działań prawnych osób interesowanych ocenia władza według

prawa cywilnego, o ile przepisy administracyjne w poszczególnych wypadkach nie stanowią inaczej.

Art. 11. Osoba interesowana może do zastąpienia siebie upoważnić pełnomocnika, o ile nie jest wymagane jej osobiste działanie.

Art. 12. 1. Pełnomocnikiem może być osoba własnowolna, o ile poszczególne przepisy prawne nie stanowią inaczej.

2. Oprócz pełnomocnitw, sporządzonych lub poświadczonych w urzędach i przez notarjuszów, są dopuszczalne również pełnomocnictwa prywatne, o ile ich wiarogodność nie budzi wątpliwości.

3. Pełnomocnictwa mogą być sporządzone oddzielnie, albo zawarte w protokółach, adnotacjach, podaniach i t. p.

4. Pozatem władza w sprawach mniejszej wagi może nie żądać pełnomocnictwa, jeżeli zastępcami osób interesowanych są członkowie rodziny, osoby należące do wspólnego gospodarstwa domowego lub ich pracownicy, a władza nie ma wątpliwości co do istnienia i zakresu uprawnienia do zastępstwa.

5. Władza nie dopuści pełnomocnika, który trudni się zawodowo zastępstwem stron, nie mając odpowiednich uprawnień.

Art. 13. Dla osób nieobecnych lub niezdolnych do działań prawnych, a nie mających zastępcy prawnego, może władza wystąpić do sądu z wnioskiem o wyznaczenie takiego zastępcy.

Art. 1. Osoby interesowane i ich pełnomocnicy mają prawo w godzinach do tego przeznaczonych dowiadywać się o biegu spraw.

2. Strona lub też należycie upoważniony jej pełnomocnik może na podstawie zezwolenia władzy i w obecności urzędnika, wyznaczonego przez naczelnika urzędu, przeglądać akta administracyjne, które zdaniem władzy zawierają dane niezbędne dla strony celem uzasadnienia jej praw i interesów.

3. Władza może na prośbę strony zewolić na wydanie odpisów z dokumentów, o ile to ze względu na interes publiczny jest dopuszczalne.

4. Od zarządzeń, wydanych w myśl artykułu niniejszego, nie przysługuje żaden środek prawny oddzielnie od odwołania co do istoty sprawy.

5. Uprawnienia, przewidziane w ust. 1—3, nie mogą być wykonywane ze szkodą dla tajemnicy urzędowej.

V. Wnoszenie podań.

Art. 15. 1. Prośby, odwołania, skargi, zażalenia i t. p. podania mogą być wnoszone do władz pisemnie lub telegraficznie, a także zgłaszane ustnie do protokółu, o ile specjalne przepisy i rodzaj sprawy nie stoją temu na przeszkodzie.

2. W razie zwrócenia się telegraficznego bez poświadczenia podpisu, władza ma prawo, gdy zachodzi wątpliwość, żądać od osoby interesowanej pisemnego potwierdzenia telegramu. W wypadku potwierdzenia uważa się, że podanie zostało wniesione ważnie w terminie pierwotnym.

Art. 16. 1. Podanie powinno zawierać:

a) wskazanie władzy do której jest skierowane,

b) wskazanie zarządzenia lub orzeczenia, którego wydania albo uchylenia petent się domaga,

c) datę,

d) podpis,

a gdy podanie jest pierwszem w sprawie — winno zawierać nadto:

e) adres petenta.

2. Za nieumiejącego lub niemogącego się podpisać podanie podpisuje inna osoba przez niego uproszona swojem nazwiskiem czytelnie, wskazując swoje miejsce zamieszkania i zaznaczając przed podpisem, że podpis ten uskutecznia zamiast interesowanego na jego prośbę.

3. Podania bez podpisu lub też z podpisem, wykonananym sposobem mechanicznym, władza może nie przyjąć, o ile ma wątpliwości, czy podanie zostało wniesione z wolą osoby interesowanej. W razie potrzeby władza wyznacza stosowny termin dla potwierdzenia podania. W wypadku potwierdzenia uważa się, że podanie zostało wniesione ważnie w terminie pierwotnym.

4. Podobnie władza może postąpić również w wypadkach, gdy podanie ma inne braki formalne, jak np. jest nieczytelne, w treści swej niezrozumiałe, napisane z pogwałceniem przepisów o języku podań itp.

Art. 17. Jeżeli podanie, wniesione przez jedną lub więcej osób, dotyczy kilku spraw, których każda powinna być załatwiana oddzielnie, władza uczyni przedmiotem swego załatwienia jedną z nich jej zdaniem najważniejszą

z pośród tych do których załatwienia jest właściwą, zawiadamiając o tem wnoszącego.

Art. 18. Na żądanie osoby interesowanej władza obowiązana jest potwierdzić odbiór podania.

VI. Protokóły i adnotacje w aktach.

Art. 19. 1. Prokóły w postępowaniu administracyjnem sporządza władza, gdy uzna to za potrzebne.

2. Należy sporządzić protokół:

a) o przyjęciu zgłaszanych ustnie podań.

b) o przesłuchaniu osób interesowanych, świadków i biegłych;

c) o oględzinach i ekspertyzach, gdy dokonane są z udziałem władz;

d) o ustnem ogłoszeniu decyzji;

e) o rozprawie ustnej.

Art 20. 1. Protokół sporządza się tak, aby z niego widoczne było, kto, kiedy, gdzie i jakich czynności urzędowych dokonał, kto był przy tem obecny w charakterze władz współdziałających, osób interesowanych, ich pełnomocników, świadków i biegłych, co i w jaki sposób zapomocą dokonanych czynności ustalono i jakie zarzuty lub uwagi zgłosily obecne przy czynności osoby.

2. Jeżeli przesłuchani świadkowie i biegli zeznawali pod przysięgą, w protokóle przesłuchania należy to zaznaczyć. O ile zeznania różnią się między sóbą, każde zeznanie zapisuje się oddzielnie w miarę możności własnemi słowami osoby zeznającej bez zmian, opuszczeń i dodatków.

Osobom piśmiennym władza może zezwolić na zapisywanie do protokółu swych zeznań, lub też w miejsce zeznania ustnego, gdy przesłuchanie ma się odbywać bez przysięgi, —na dostarczenie zeznania na piśmie. W tym wypadku zeznanie musi być napisane w całości własnoręcznie przez zeznającego.

4. Jeżeli przesłuchanie dokonane zostało za pośrednictwem tłumacza, należy zapisać również do protokółu, w jakim języku zeznanie złożono, i kto był tłumaczem.

5. Protokół przesłuchania powinien być odczytany zeznającej osobie i przedstawiony jej do podpisu niezwłocznie po złożeniu zeznania. Wszelkie inne protokóły odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział

w czynności urzędowej, które następnie winny protokół podpisać. Jeżeli ktokolwiek nie chce lub nie może podpisać protokółu, wówczas przyczynę tego zaznacza się w protokóle.

6. Skrobania w protokółach są wzbronione, poprawki i uzupełnienia można robić, lecz tak, aby wyrazy skreślone były jeszcze czytelne, a przytem, aby poprawki były stwierdzone w protokóle przed jego podpisaniem.

Art. 21. Spostzeżenia, otrzymane wiadomości i zarządzenia, które mają znaczenie dla sprawy, a nie stanowią podstawy do sporządzenia protokółu, urzędnik dokonywujący czynności powinien utrwalać w formie adnotacji w aktach przez siebie podpisanej.

VII. Wezwania i doręczenia.

Art. 22. 1. Władza ma prawo, w wypadkach zaś gdy poszczególne przepisy to przewidują,—ma obowiązek wzywać osoby, od których potrzebuje wyjaśnień lub których udział w czynnościach władzy jest potrzebny, do złożenia tych wyjaśnień bądź osobiście w urzędzie, bądź pisemnie bądź przez osoby inne,—jak również do udziału w czynnościach władzy.

2. Wezwanie powinno być opatrzone podpisem urzędnika władzy wzywającej.

3. W wezwaniu należy wskazać:

a) imię, nazwisko i adres wezwanego,

b) w jakiej sprawie i w jakim charakterze go się wzywa,

c) nazwę i adres władzy wzywającej,

d) czy wezwany ma się stawić osobiście, czy może złożyć wyjaśnienie na piśmie, czy też może przysłać zamiast siebie pełnomocnika,

e) wyznaczyć odpowiedni termin, w ciągu którego powyższe żądanie władzy ma być spełnione, albo też wskazać ściśle dzień, godzinę i miejsce stawiennictwa wezwanego lub pełnomocnika,

f) wskazać czy zadośćuczynienie wezwaniu jest obowiązkowe, a w razie twierdzącym — podać skutki prawne niezastosowania się do wezwania.

Art. 23. Wezwania i inne pisma urzędowe władza doręcza za pokwitowaniem bądź bezpośrednio w urzędzie, bądź poza nim, przytem bądź przez własnych funkcjonar-

juszów, bądź przez pocztę, bądź przez inne organa władzy lub wreszcie przez urzędy gminne (magistraty).

Art. 24. 1. Jeżeli pismo nie zostało odbiorcy doręczone bezpośrednio w urzędzie, o ile w danej sprawie nie obowiązuje doręczenie pisma pod wskazanym przez odbiorcę adresem, doręcza się je bądź w mieszkaniu odbiorcy, bądź w miejscu, gdzie znajduje się zarząd nieruchomości, nieruchomość lub przedsiębiorstwo odbiorcy, lub gdzie odbiorca wykonywa swoją pracę zawodową.

2. Do rąk odbiorcy w razie koniecznej potrzeby pismo może być doręczone w każdem miejscu.

3. Jeżeli nie może być zastosowane doręczenie w żadnem z miejsc powyższych, a nie ustanawia się zastępcy prawnego, wówczas można pismo pozostawić w urzędzie wysyłającym, a adresatą zawiadomić o tem przez obwieszczenie, wywieszone na widocznem miejscu w urzędzie wysyłającym, oraz przez dwukrotne ogłoszenie w gazecie rządowej w odstępach co najmniej siedmiodniowych. W tym wypadku doręczenie uważa się za dokonane w dniu drugiego ogłoszenia.

Art. 25. 1. Pismo doręcza się odbiorcy o ile możności do rąk własnych.

2. W razie nieobecności odbiorcy pismo doręcza się dorosłemu domownikowi, zarządcy nieruchomości lub przedsiębiorstwa odbiorcy, jego pracownikowi, rządcy lub dozorcy domu, a w ostateczności—temu z sąsiadów odbiorcy, który się zobowiąże do doręczenia pisma.

Art. 26. 1. Jeżeli doręczenie nié może być dokonane do rąk własnych odbiorcy z powodu jego nieobecności, lub też do rąk osób, wymienionych w art. 25 ust. 2 z powodu nieobecności ich w miejscu doręczenia lub z powodu odmowy przyjęcia,—wówczas pismo należy złożyć we właściwym ze względu na miejsce doręczenia urzędzie gminnym (magistracie), a pismo, nadesłane pocztą,—w najbliższym urzędzie pocztowym, wywieszając o tem ogłoszenie:

a) we wskazanych wyżej urzędach odpowiednio, a prócz tego

c) na drzwiach mieszkania odbiorcy lub też na drzwiach lokalu, w którym znajduje się zarząd jego nieruchomości lub przedsiębiorstwa, albo w którym odbiorca pracuje, albo na bramie jego nieruchomości.

2. Wykonanie tych czynności uważa się za doręczenie.

Art. 27. Jeżeli przyjęcia odmawia sam odbiorca, wó-

wczas pismo z odpowiednią adnotacją zwraca się urzędowi wysyłającemu. W tym wypadku doręczenie uważa się za dokonane w chwili odmowy przyjęcia.

Art. 28. 1. Niezależnie od potwierdzenia osoby lub urzędu, którym pismo przeznaczone dla odbiorcy zostawiono, organ doręczający oznacza na egzemplarzu pokwitowania czas, miejsce i sposób doręczenia, poczem pokwitowanie to niezwłocznie dostarcza władzy wysyłającej.

2. Pismo, złożone w urzędzie gminnym (magistracie) lub pocztowym, pozostaje tam dla odbiorcy przez dni 30, poczem zwraca się władzy wysyłającej z zaznaczeniem o niezgłoszeniu się odbiorcy w powyższym terminie po odbiór pisma.

Art. 29. Jeżeli doręczenie zostało dokonane wadliwie, należy je powtórzyć i dokonać w sposób prawidłowy. Gdy jednak odbiorca pismo faktycznie otrzymał i data doręczenia da się niewątpliwie ustalić, to uważa się je za doręczone należycie w chwili faktycznego otrzymania go przez odbiorcę.

Art. 30. 1. Osoba interesowana, która w toku wiadomego jej postępowania zmienia miejsce zamieszkania, powinna o tem władzę zawiadomić.

2. W razie zaniedbania tego obowiązku, doręczenie pod poprzednim adresem w sposób, przewidziany w art. 26, ma skutek prawny.

Art. 31. W postępowaniu, wszczętem na skutek podania, podpisanego przez dwie lub więcej osób bez wskazania osoby, której należy doręczyć odpowiedź, wszelkie pisma doręcza się tylko jednej z podpisanych osób według uznania władzy, o ile nie określa tego inaczej inny przepis prawny.

Art. 32. 1. Osobiste stawiennictwo osób interesowanych przed władzą prowadzącą sprawę dla dania wyjaśnień może być wymagane tylko w wypadkach, gdy ze względu na wyjątkowo ważny interes publiczny władza uzna to za konieczne a przytem:

a) w sprawach, załatwianych przez urzędy gminne (magistraty), gdy wezwany zamieszkuje lub przebywa w obrębie tejże gminy;

b) w sprawach, załatwianych przez władze powiatowe lub władze wyższe w obrębie tego powiatu, w którym mieszka lub przebywa wezwany, jednakże w razie wezwania z odległości ponad 15 km. — za wynagrodzeniem i za zwrotem kosztów jak świadkom (art. 106).

2. Gdy nie można zastosować przepisów ust. 1 lit. a) i b), władza może dokonać przesłuchania zapomocą równorzędnej lub niższej władzy miejsca zamieszkania lub też pobytu wezwanego, albo też wskazać, że wezwany może bądź przysłać pełnomocnika, bądź złożyć wyjaśnienie na piśmie.

3. Osoba interesowana nie ma prawa uchylać się od udzielenia na piśmie wyjaśnień, żądanych przez władze w interesie publicznym, z wyjątkiem wypadków, wskazanych w art. 59 i 60 co do świadków. Zamiast składania wyjaśnień na piśmie ma ona prawo dla ich złożenia stawić się osobiście w urzędzie wzywającym, albo w najbliższym rzeczowo właściwym urzędzie lub w urzędzie gminnym, albo przysłać pełnomocnika.

Art. 33. W razie obowiązku stawiennictwa osobistego, a niemożności uczynienia tego w terminie lub w dniu wyznaczonym, osoba interesowana powinna niemożność tę uzasadnić. Za ważne przyczyny niestawiennictwa uważa się przyczyny, wskazane w art. 58 co do świadków.

Art. 34. 1. Jeżeli ze względu na brak czasu lub z innych przyczyn wzywanie sposobami, wskazanemi w art. 23, byłoby szczególnie utrudnione, można wzywać telegraficznie, telefonicznie lub w sposób inny, najodpowiedniej ze względu na okoliczności.

2. Niestawiennictwo osób, wezwanych sposobami, wskazanemi w ust. 1, pociąga za sobą skutki niestawiennictwa o tyle tylko, o ile władza nie będzie miała wątpliwości, że wezwanie doszło zawczasu do wiadomości wezwanego.

Art. 35. Przepisy rozporządzenia niniejszego o sposobie wzywania i doręczeniach nie uchylają mocy przepisów innych ustaw, które przewidują uskutecznianie tych czynności innym trybem, jak np. podawanie czynności władzy i stron do wiadomości osób interesowanych oraz wzywanie i doręczanie w drodze ogłoszeń, wywieszenia list imiennych, wyłożenia akt w miejscach, dostępnych dla osób interesowanych i t. p.

VIII. Terminy.

Art. 36. Przy obliczaniu terminów, oznaczonych na dni, nie wlicza się dnia czynności lub zdarzenia, miarodajnych dla rozpoczęcia biegu terminu; ostatni z wyznaczonej liczby dni uważa się za koniec terminu.

Art. 37. Terminy, oznaczone na tygodnie, kończą się z upływem tego dnia w ostatnim tygodniu, który nazwą swą odpowiada dniu czynności lub zdarzenia, miarodajnych dla rozpoczęcia biegu terminu.

Art. 38. 1. Terminy, oznaczone na miesiące, kończą się z upływem tego dnia ostatniego miesiąca, który ma tę samą datę, jak dzień czynności lub zdarzenia, miarodajnych dla rozpoczęcia biegu terminu.

2. Jeżeli koniec terminu, oznaczonego na miesiące, wypada w takim miesiącu, który odpowiedniej daty nie posiada, wówczas termin kończy się z upływem ostatniego dnia tego miesiąca.

Art. 39. Jeżeli koniec terminu przypada na niedzielę lub święto ustawowe, to za ostatni dzień terminu uważa się najbliższy następny dzień powszedni.

Art. 40. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem nadano pismo w polskim urzędzie pocztowym lub telegraficznym.

Art. 41. 1. Jeżeli strona udowodni, że uchybienie terminu nastąpiło bez jej winy z powodu przeszkód nie do przezwyciężenia, może ona w terminie siedmiodniowym od ustania przeszkody prosić władzę o przywrócenie terminu.

2. Równocześnie należy dopełnić czynności, która miała być w terminie dopełniona.

3. Prośba o przywrócenie terminu może być wyłożona w piśmie stanowiącem dopełnienie czynności.

4. Przywrócenie terminu siedmiodniowego przewidzianego w ust. 1 jest niedopuszczalne.

Art. 42. Prośbę o przywrócenie terminu dla odwołania rozstrzyga ostatecznie władza odwoławcza, w innych wypadkach — władza, wobec której czynność miała być dopełniona.

Art. 43. Prośba o przywrócenie terminu nie wstrzymuje wykonania zaskarżonej decyzji władzy, jednakże władza może wstrzymać wykonanie, gdy uzna to za uzasadnione.

IX. Postępowanie wyjaśniające.

Art. 44. O ile poszczególne przepisy nie określają ściśle postępowania dla ustalenia okoliczności, mających być podstawą rozstrzygnięcia, ma władza z urzędu ustanawiać zakres postępowania wyjaśniającego i środków dowodowych, potrzebnych dla należytego ustalenia stanu sprawy, kierując się przytem względami celowości, szybkości, prostoty i zaoszczędnia kosztów.

Art. 45. 1. Poza wypadkami, w których obowiązujące przepisy prawne nakazują przeprowadzanie rozprawy, władza może zarządzić przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego w formie rozprawy ustnej, o ile w ten sposób da się osiągnąć znaczne przyśpieszenie i uproszczenie postępowania.

2. W szczególności władza może zarządzić z urzędu lub na wniosek rozprawę ustną:

a) o ile chodzi o uzgodnienie sprzecznych interesów stron;

b) o ile chodzi o rozpatrzenie sprawy przy udziale większej liczby osób interesowanych reprezentantów różnych działów administracji albo przy udziale świadków lub biegłych;

c) o ile badanie wyjaśniające ma być przeprowadzone poza siedzibą urzędu przez osobno delegowanego w tym celu urzędnika.

Art. 46. 1. O terminie rozprawy ustnej należy zawiadomić strony, świadków i biegłych oraz zainteresowane władze i urzędy bezpośrednio, inne zaś osoby interesowane przez publiczne ogłoszenia w sposób, w danej miejscowości praktykowany.

2. W zawiadomieniu lub w ogłoszeniu o rozprawie ustnej należy:

a) określić dokładnie przedmiot, miejsce i czas rozprawy;

b) oznajmić, że interesowani mogą bądź stawić się osobiście, bądź złożyć na piśmie swe żądania, wnioski i zarzuty, najpóźniej do dnia poprzedzającego dzień rozprawy;

c) zwrócić uwagę na przepis ust. 2 art. 47.

Art. 47. 1. Urzędnik prowadzący rozprawę obowiązany jest, mając zawsze na uwadze interes publiczny, dążyć do wszechstronnego wyjaśnienia sprawy oraz możliwego uzgodnienia sprzecznych interesów stron, przyczem powinien dać możność osobom interesowanym zapoznania się ze sprawą, a także złożenia potrzebnych oświadczeń.

2. Władza może nie przyjąć w dalszem postępowaniu przed tą instancją żądań, wniosków i zarzutów, które nie zostały zgłoszone ani w terminie, przewidzianym w art. 46 ust. 2 lit. b), ani ustnie podczas rozprawy, jeżeli żądania, wnioski lub zarzuty przy należytej staranności zgłaszającego mogłyby być zgłoszone w terminach wyżej wskaza-

nych, a zwłaszcza jeżeli władza dojdzie do wniosku, że zgłoszenia te zmierzają do przewlekania sprawy. Odmienne postanowienia poszczególnych ustaw pozostają w mocy.

Art. 48. Urzędnik prowadzący rozprawę ustali jej przebieg i wynik w protokóle, dołączając doń oświadczenia, złożone na piśmie.

X. Dowody.

Art. 49. Jako środek dowodowy w postępowaniu administracyjnem służy wszystko, co może się przyczynić do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem.

Art. 50. O tem, czy dana okoliczność ma być przyjęta za udowodnioną, decyduje władza na podstawie swobodnej oceny wyników postępowania wyjaśniającego.

A. Dowód z dokumentów.

Art. 51. 1. Siłę dowodową dokumentów ocenia władza w granicach postanowień rozporządzenia niniejszego i innych przepisów prawnych.

2. Jeżeli zdaniem władzy istnieje uzasadnione podejrzenie, że przedstawiony dokument jest nieprawdziwy, może ona, zależnie od znaczenia dokumentu dla sprawy, albo bieg postępowania administracyjnego w całości lub w części wstrzymać do czasu wyjaśnienia prawdziwości dokumentu, albo też postępowanie dalej prowadzić.

Art. 52. 1. Dokumenty publiczne, wystawione w przepisanej formie, stanowią zupełny dowód na to, co wedle nich urzędownie zostało stwierdzone, oświadczone lub zarządzone.

2. Dokumentem publicznym w rozumieniu artykułu niniejszego jest dokument, uznany za publiczny przez obowiązujące przepisy, albo wystawiony przez władzę publiczną w granicach jej kompetencji, albo przez osobę zaufania publicznego.

3. Dokumenty, wystawione jako publiczne przez władze obce, traktuje się według swobodnej oceny przy zastosowaniu obowiązujących przepisów prawnych.

Art. 53. Dokumenty prywatne, bądź podpisane przez wystawcę, bądź zaopatrzone znakiem ręcznym należycie uwierzytelnionym, stanowią zupełny dowód na to, że zawarte w nich oświadczenia pochodzą od wystawcy.

Art. 54 Moc dowodową ksiąg handlowych, dzienników agentów handlowych i t. d. ocenia się według obowiązujących w tym względzie przepisów.

Art. 55. Dopuszczalny jest dowód nieprawdziwości, zarówno dokumentów publicznych, jako też prywatnych.

Art. 56. Jeżeli osoba interesowana powołuje się na okoliczności, które można ustalić na podstawie akt urzędowych, będących w posiadaniu władz lub urzędów polskich, i przytem wskazuje tę władzę lub urząd, wówczas władza akta te sprowadzi lub dokona w nich potrzebnych oględzin na miejscu.

B. Dowód ze świadków, biegłych i oględzin.

Art. 57. 1. Władza bada świadków bądź z własnej inicjatywy, bądź na wniosek stron. Świadkowie, badani na wniosek stron, mogą być bądź wzywani przez władzę, bądź sprowadzani za zgodą władzy przez same strony.

2. Władza może zamiast badania świadków ograniczyć się do żądania od nich zeznań na piśmie pod warunkami, wskazanemi w ust. 3 art. 20

3. Jeśli stawiennictwo świadka jest utrudnione bądź z powodu znacznej odległości jego miejsca zamieszkania od miejsca stawiennictwa, bądź z powodu choroby, władza może wzamian wzywania go bądź zażądać zeznań na piśmie, bądź zbadać świadka sama lub przez równorzędny albo niższy urząd w miejscu, znajdującem się w pobliżu zamieszkania świadka, a świadka, który z powodu choroby nie może stawić się przed władzą lub urzędem, — zbadać na miejscu.

4. Niewykonanie żądania władzy co do stawiennictwa lub złożenia zeznań na piśmie świadek winien usprawiedliwić.

Art. 58. 1. Władza może uznać ważne przeszkody uniemożliwiające świadkowi stawienie się w terminie wyznaczonym oraz usprawiedliwiające nieprzedstawienie w terminie wyznaczonym zeznań na piśmie.

2. W szczególności, za przyczyny usprawiedliwiające niestawiennictwo świadka uważa się chorobę świadka, jako też śmierć rodziców, męża, żony lub dzieci, przerwanie komunikacji, pozbawienie wolności i zbyt późne otrzymanie wezwania.

Art. 59. Nie mogą być badani w charakterze świadków:

a) osoby niezdolne do udzielania swoich spostrzeżeń

oraz osoby, które były niezdolne do spostrzeżenia faktu, mającego być udowodnionym,

b) duchowni co do tego, co im powierzono na spowiedzi lub pod tajemnicą duchowną,

c) wojskowi, funkcjonarjusze państwowi, oraz pracownicy komunalni co do znanych im tajemnic urzędowych, chyba że uzyskają zezwolenie na złożenie zeznań od swego przełożonego.

Art. 60. Nikt nie może odmówić zeznań w charakterze świadka, jednak świadek może odmówić odpowiedzi na pytania, gdy odpowiedź mogłaby spowodować karno-sądową odpowiedzialność, albo narazić na hańbę, albo wyrządzić bezpośrednio znaczną stratę majątkową w stosunku do samego świadka, jego małżonka, jego krewnego lub powinowatego linji wstępnej lub zstępnej, krewnego w linji bocznej do trzeciego a powinowatego do drugiego stopnia, dziecka przysposobionego, rodziców przybranych oraz osoby, nad którą świadek sprawuje opiekę lub kuratelę, albo spowodować naruszenie prawnie uznanej tajemnicy zawodowej.

Art. 61. 1. Przed badaniem, lub żądając złożenia zeznań na piśmie, władza uprzedzi świadka o grożącej mu odpowiedzialności za fałszywe zeznanie.

2. W razie konieczności przesłuchania świadka pod przysięgą władza zwraca się o zaprzysiężenie świadka do najbliższego sądu pokoju (powiatowego). Pozostają w mocy przepisy szczególne, przewidujące zaprzysięganie świadków przez władze administracyjne.

3. Świadkowie, od których przysięgi się nie odbiera, składają przed władzą administracyjną wzamian przysięgi przyrzeczenie zeznania prawdy według sumienia po uprzedzeniu ich, że przyrzeczenie to ma moc przysięgi.

4. Od przysięgi są zwolnieni duchowni wszystkich prawnie uznanych wyznań; osoby należące do wyznań nieuznających przysięgi; nieletni do lat 14; zstępni, gdy mają świadczyć w sprawie wstępnych i odwrotnie; małżonek, gdy ma świadczyć w sprawie współmałżonka; bracia i siostry w sprawach rodzeństwa; funkcjonarjusze publiczni, którzy złożyli przysięgę służbową, o ile zeznania ich dotyczą faktów wiadomych im z tytułu pełnienia obowiązków służbowych.

Art. 62. 1. Wzywanie i badanie biegłych dokonywa się na tych samych zasadach co wzywanie i badanie świadków.

2. Przepisy dotyczące stałych znawców pozostają w mocy.

Art. 63. Biegłego, przedstawionego przez stronę, władza nie przyjmie, a wezwanego wyłączy, gdy powstaje uzasadniona wątpliwość co do jego bezstronności.

Art. 64. 1. Żądania świadków i biegłych o przyznanie wynagrodzenia za stratę czasu i zwrot kosztów podróży winny być zgłoszone pod rygorem utraty roszczenia przed zakończeniem rozpoznania sprawy.

2. O przyznaniu wynagrodzenia dla świadków i biegłych oraz jego wysokości, jak również o przyznaniu kosztów podróży, decyduje władza rozpoznająca sprawę. Od decyzji w tym przedmiocie niema odwołania.

Art. 65. Władza może z urzędu albo na wniosek strony zarządzić oględziny na miejscu z udziałem lub bez udziału biegłych.

Art. 66. Strony, o ile zjawią się w czasie badania świadków, biegłych lub w czasie oględzin, winny być dopuszczone do uczestniczenia w tych czynnościach, o ile interes publiczny nie stoi temu na przeszkodzie.

Art. 67. Za niewłaściwe zachowanie się w czasie rozprawy lub innych czynności urzędowych strony, świadkowie i biegli mogą być wydaleni z miejsca rozprawy lub z powyższych czynności przez kierującego urzędnika.

XI. Załatwianie spraw.

Art. 68. 1. Sprawy należy załatwiać bez niepotrzebnej zwłoki i przytem tak, aby nie cierpiał ani interes publiczny ani uprawnione interesy osób prywatnych.

2. Sprawy, które nie wymagają zbierania przedwstępnych informacyj, dochodzeń, opinji i t. p., winny być z reguły załatwiane niezwłocznie, o ile możności w formie ustnej i bezpośredniej, zarówno w stosunku do osób, które zgłaszają się w urzędzie, jako też przy sposobności wyjazdów służbowych poza siedzibą urzędu. Przytem władza w miarę potrzeby ma utrwalać istotną część czynności urzędowej w protokóle lub w formie adnotacji na akcie.

3. Sprawy należy załatwiać w formie pisemnej i doręczać stronom odpowiednie pisma, jeżeli tego przepisy bądź wprost bądź pośrednio wymagają, albo jeżeli to wyraźnie leży w interesie strony.

4. Załatwiając sprawę pisemnie należy to czynić z możliwym pośpiechem, w każdym razie tak aby sprawa

została przez władzę administracji ogólnej w zakresie administracji spraw wewnętrznych zakończona najpóźniej w ciągu 3 miesięcy, a jeżeli sprawa ma być w myśl obowiązujących przepisów załatwiona po porozumieniu się z inną władzą,— najpóźniej w ciągu 5 miesięcy, o ile poszczególne przepisy nie ustalają terminów innych.

5. Do wszystkich spraw, załatwianych przez inne władze i w innym zakresie, niż wymienione w ustępie powyższym, terminy 3 i 5 miesięcy przedłuża się do 6 miesięcy.

Art. 69. 1. Do terminów, wskazanych w ust. 4 i 5 art. 68 nie wlicza się:

a) terminów specjalnych, przewidzianych w poszczególnych przepisach prawnych dla dopełnienia warunków, przez te przepisy wymaganych;

b) okresów zwłoki, spowodowanych bądź wyraźną winą osób interesowanych, bądź okolicznościami, niezależnemi od władzy decydującej.

2. Terminy, wskazane w ust. 4 i 5 art. 68, nie mają również zastosowania w wypadkach wstrzymania postępowania administracyjnego (art. 74).

Art. 70. 1. O ile w terminie, wskazanym w ust. 4 i 5 art. 68, sprawa nie zostanie całkowicie załatwiona, a poszczególne przepisy prawne nie przewidują skutków szczególnych na wypadek braku decyzji władzy w ciągu pewnego okresu czasu, strona ma prawo żądać przekazania sprawy do instancji wyższej celem jej załatwienia.

2. Podanie strony władza winna przekazać do instancji wyższej najdalej w ciągu trzech dni, bądź z aktami sprawy, bądź z wyjaśnieniem, że sprawa nie mogła być w terminie załatwiona z powodu okoliczności, przewidzianych w art. 69.

3. Władza wyższa, która załatwia sprawę za władzę niższą, działa w charakterze tej instancji, za którą spełnia tę czynność. Od takich orzeczeń, wydanych za władzę niższą, odwołanie, jeśli jest dopuszczalne, rozstrzyga władza instancyjnie wyższa od władzy rozstrzygającej.

Art. 71. Jeżeli niema podstawy prawnej lub faktycznej do merytorjalnego załatwienia sprawy, będącej przedmiotem podania, władza pozostawia je bez załatwienia, a sprawę wszczętą już umarza, czyniąc odpowiednią adnotację na akcie i w miarę okoliczności zawiadamiając petenta.

XII. Decyzje.

Art. 72. 1. W toku postępowania władza wydaje decyzje (orzeczenia i zarządzenia) tak często, jak tego zajdzie potrzeba.

2. Decyzje dzielą się na główne i incydentalne. Decyzje główne sprawę, będącą przedmiotem postępowania, załatwiają co do jej istoty, względnie sprawę kończą w danej instancji. Decyzje incydentalne rozstrzygają inne kwestje, wynikające w toku postępowania.

Art. 73. 1. Decyzja, od której nie służy odwołanie lub skarga w toku instancyj administracyjnych, jest ostateczna.

2. Decyzja, której nie można zaskarżyć również do do sądów administracyjnych, jest prawomocna.

Art. 74. 1. Gdy dla wydania decyzji konieczne jest rozstrzygnięcie pytania wstępnego, podlegającego kompetencji innych władz administracyjnych lub sądu, władza rozstrzygająca wyda decyzję tymczasową, uwarunkowaną późniejszem rozstrzygnięciem pytania wstępnego, jeśli zaś taka decyzja jest niemożliwa, władza rozstrzygnie sprawę, opierając się na własnej ocenie pytań wstępnych.

2. Władza powinna wstrzymać postępowanie do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia pytania wstępnego, jeśli ono jest już przedmiotem sprawy we właściwym urzędzie lub sądzie, a natychmiastowe wydanie decyzji nie jest konieczne ze względu na interes publiczny i mogłoby w razie odmiennego rozstrzygnięcia pytania wstępnego spowodować niepowetowane szkody dla strony lub niemożność przywrócenia stanu poprzedniego.

3. Władza obowiązana jest wstrzymać postępowanie w wypadkach, wyraźnie wskazanych przez prawo.

Art. 75. 1. Każda decyzja powinna zawierać powołanie się na podstawę prawną, datę, osnowę decyzji, oznaczenie jej rodzaju, podpis władzy oraz wskazać, czy przysługuje od niej odwołanie czy skarga.

2. Jeśli decyzja jest w całości lub w części odmowna, powinna zawierać prawne i faktyczne uzasadnienie.

3. Jeśli decyzja jest pozostawiona całkowicie swobodnej ocenie władzy, wystarczy powołać się na podstawę prawną, w innych wypadkach swobodnej oceny wystarczy to jedynie wówczas, kiedy ważny interes państwowy przemawia przeciwko bliższemu uzasadnieniu.

Art. 76. 1. Objaśniając stronę o przysługującem jej prawie wniesienia odwołania lub skargi do władzy wyższej, należy wskazać tę władzę oraz termin i tryb zaskarżenia.

2. W decyzji głównej tej władzy, która jest dla sprawy ostateczna, należy wyraźnie w objaśnieniu zaznaczyć, że decyzja jest ostateczna w administracyjnym toku instancyj, niezależnie od możliwych uprawnień do wniesienia skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Art. 77. 1. Jeśli władza błędnie objaśni stronę bądź co do terminu wniesienia odwołania lub skargi, bądź co do dalszego toku instancyj, wówczas objaśnienie takie nie może szkodzić stronie, która do niego się zastosowała. W tym wypadku:

a) odwołanie lub skarga, wniesione w terminie wyznaczonym, chociażby po upływie właściwego terminu ustawowego, uważa się za wniesione w terminie,

b) instancja niewłaściwa, która odwołanie lub skargę otrzymała, prześle je do instancji właściwej, która postąpi z niemi tak, jak gdyby były one od początku skierowane właściwie.

2. Jeśli władza wogóle zaniedba objaśnić stronę o przysługującem jej prawie wniesienia odwołania lub skargi, strona może w ciągu 2 tygodni od chwili ogłoszenia lub doręczenia jej decyzji zażądać od władzy, która orzeczenie wydała, wydania lub też przesłania jej takiego objaśnienia. W tym wypadku termin dla wniesienia odwołania lub skargi liczy się od dnia otrzymania przez stronę objaśnienia.

Art. 78. 1. Decyzja główna powinna załatwiać sprawę, będącą przedmiotem rozpatrzenia, oraz wszystkie istotne wnioski osób interesowanych w możliwie najbardziej zwięzłem i wyraźnem ujęciu, powołując się na podstawę prawną.

2. Załatwienie winno z reguły następować w całości. Jeżeli jednak sprawa dopuszcza podział na kilka części, natenczas można, o ile jest to celowe, wydać decyzję o oddzielnych częściach, jeśli całość nie dojrzała jeszcze do rozstrzygnięcia.

Art. 79. Jeżeli decyzja ustanawia obowiązek pewnego świadczenia albo stworzenia pewnego określonego stanu, wówczas należy oznaczyć w decyzji odpowiedni termin dla wypełnienia nałożonego obowiązku.

Art. 80. 1. Decyzję, wydaną w obecności strony, ogłasza się jej ustnie. Jednakże strona może natychmiast zgłosić żądanie doręczenia decyzji na piśmie. W takim ra-

zie, jeżeli decyzja nie jest natychmiast wykonalna uważa się dzień doręczenia decyzji na piśmie za dzień jej doręczenia.

2. Decyzja główna, wydana w nieobecności strony, powinna być doręczona jej na piśmie. Potrzebę doręczenia na piśmie innych decyzji, wydanych w podobnych warunkach, oceni władza.

3. Postanowienia artykułu niniejszego nie naruszają przepisów innych ustaw, które przewidują obowiązek doręczania decyzyj na piśmie.

Art. 81. Władza może każdego czasu przedsięwziąć z urzędu lub na wniosek osób interesowanych sprostowanie w swych decyzjach błędów pisarskich, rachunkowych oraz innych oczywistych omyłek.

XIII. Odwołania i skargi incydentalne.

Art. 82. Od decyzji głównej w pierwszej instancji, służy stronie odwołanie tylko do jednej instancji i przytem bezpośrednio wyższej, o ile poszczególne ustawy wydane po dniu 14 września 1923 r. nie stanowią odmiennie.

Art. 83. Odwołanie należy wnieść w ciągu 14 dni po ogłoszeniu lub doręczeniu decyzji, o ile poszczególne ustawy nie przewidują terminów krótszych.

Art. 84, Decyzję incydentalną można zaskarżyć tylko łącznie z odwołaniem od decyzji głównej, z wyjątkiem wypadku, gdy decyzja incydentalna została wydana po wydaniu decyzji głównej oraz wypadków, przewidzianych w poszczególnych ustawach.

Art. 85. 1. Odwołanie nie wymaga szczegółowego uzasadnienia: wystarczy, jeśli z podania strony wynika, iż nie jest zadowolona z decyzji władzy i prosi o jej zmianę.

2. Władza nie weźmie pod rozwagę nowych okoliczności, przytoczonych w odwołaniu, jeśli:

a) okoliczności te powstały już po wydaniu decyzji w I instancji,

b) obowiązujące przepisy stanowią w konkretnym wypadku obowiązek podania wszystkich żądań i wniosków stron w postępowaniu przed niższą instancją,

c) przytoczone przez stronę nowe okoliczności nie należące do tych, które władza ma z urzędu uwzględniać, pozostają w sprzeczności ze stanowiskiem poprzednio przez stronę zajętem, a strona nie usprawiedliwi tej sprzeczności,

d) nowe twierdzenia mają oczywiście na celu przewleczenie sprawy,

e) strona występuje z wnioskami, które prowadzą do zupełnie nowej pod względem prawnym sprawy, względnie dotyczą zupełnie innego żądania, aniżeli to o którem poprzednia instancja rozstrzygała.

Art. 86. Instancja odwoławcza orzeka ostatecznie o niedopuszczalności odwołania lub też o uchybieniu terminu dla odwołania.

Art. 87. 1. Przed upływem terminu dla odwołania decyzja nie ulega wykonaniu.

2. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji.

3. Wyjątek od zasad powyższych stanowią decyzje:

a) których natychmiastowa wykonalność jest przewidziana w ustawie,

b) zgodnie z żądaniem wszystkich stron,

c) co do których strony zrzekły się prawa wniesienia odwołania.

4. Pozatem władza może postanowić, że decyzja ulega natychmiastowemu wykonaniu, jeśli jest to wskazane w interesie publicznym lub w wyjątkowo ważnym interesie strony. W tym ostatnim wypadku władza może zażądać od strony odpowiedniego zabezpieczenia.

Art. 88. Decyzję co do natychmiastowej wykonalności władza może wydać zarówno łącznie z rozstrzygnięciem sprawy, jak i oddzielnie w razie późniejszego ustalenia jej potrzeby.

Art. 89. 1. Odwołanie należy wnieść za pośrednictwem tej władzy, która decyzję wydała.

2. Władza, która decyzję wydała, obowiązana jest otrzymane odwołanie w ciągu siedmiu dni po upływie terminu odwołania przesłać wraz z aktami sprawy do rozpoznania instancji wyższej, powiadamiając inne strony o wniesieniu odwołania.

Art. 90. 1. Jeśli jednak władza, która decyzję wydała, uzna, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie, może sama zmienić swoją decyzję, o ile w decyzji tej nie nabyły praw osoby inne.

2. To samo stosuje się, gdy na decyzję władzy wniesiono skargę do sądu administracyjnego.

Art. 91. Jeśli odwołanie strony jednej może wpłynąć

na rozstrzygnięcie w stosunku do innych, wówczas władza odwoławcza wyznaczy im stosowny termin do zapoznania się z odwołaniem (art. 14) i wypowiedzenia się co do niego.

Art. 92. Potrzebne uzupełnienie postępowania wyjaśniającego może władza odwoławcza zarządzić z urzędu lub na wniosek stron; może je przeprowadzić sama lub przez władzę niższej instancji.

Art. 93. Jeśli odwołania nie należy odrzucić, jako spóźnionego lub niedopuszczalnego, władza odwoławcza wyda orzeczenie w sprawie, nie będąc związana ani zakresem żądań odwołania, ani ustaleniami instancji niższej.

Art. 94. Przepisy, zawarte w art. 72 — 81, mają podobne zastosowanie również do decyzyj władzy odwoławczej z tą zmianą, że przy decyzjach zatwierdzających rozstrzygnięcie niższej instancji może wystarczyć wskazanie na uzasadnienie zaskarżonej decyzji.

XIV. Wznowienie postępowania, uchylenie oraz zmiana decyzji z urzędu.

Art. 95. W sprawie zakończonej decyzją, od której nie służy środek prawny, może nastąpić wznowienie postępowania:

a) jeżeli decyzja została spowodowana przez sfałszowanie lub przedstawienie sfałszowanego dokumentu, przez fałszywe świadectwo, przekupstwo lub inny czyn karalny sądownie;

b) jeżeli wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne, które istniały już przy wydaniu decyzji lub nowe środki dowodowe, o ile okoliczności te i środki w toku postępowania nie były znane władzy rozstrzygającej, i nie mogły być wówczas powołane przez stronę zainteresowaną we wznowieniu bez winy tej strony;

c) jeżeli władza administracyjna lub sądowa, właściwa dla rozstrzygnięcia pytania wstępnego (art. 74) zadecydowała o niem w istotnych punktach odmiennie od oceny pytania, przyjętej za podstawę orzeczenia.

Art. 96. 1. Podanie o wznowienie postępowania należy wnieść do tej władzy, która wydała decyzję w I-ej instancji, w ciągu dwu tygodni od dnia, w którym strona domagająca się wznowienia otrzymała w sposób, dający się udowodnić, wiadomość o przyczynie uzasadniającej wznowienie.

2. Wznowienie postępowania może zarządzić władza również z urzędu.

3. W obu wypadkach wznowienie postępowania może nastąpić z powodu przyczyn, wskazanych w lit. a) art. 95, w każdym czasie; z powodu przyczyn, zaś, wskazanych w lit. b) i c) tegoż artykułu, przed upływem trzech lat od dnia uprawomocnienia się decyzji.

Art. 97. 1. O wznowieniu postępowania rozstrzyga władza, która w sprawie wydała decyzję w ostatniej instancji.

2. W decyzji o wznowieniu postępowania władza powinna orzec, o ile nie może wydać nowej decyzji na podstawie aktów, jakiemi rozporządza, w jakim zakresie i w której instancji ma nastąpić wznowienie postępowania, przyczem w czasie ponownego postępowania nie ma prawa powtarzać tych poprzednich dochodzeń, które nie dotyczą przyczyny wznowienia.

Art. 98. 1. Przeciwko odrzuceniu podania o wznowienie postępowania można wnieść odwołanie do władzy przełożonej w ciągu 14 dni od zawiadomienia o odmowie.

2. Przeciwko decyzji wznawiającej postępowanie niema osobnego odwołania.

Art. 99. Decyzje, na mocy których strony lub osoby inne nie nabyły żadnych praw, mogą być uchylane i zmieniane z urzędu w każdym czasie tak przez władzę, która decyzję wydała, jak w trybie nadzoru przez władzę przełożoną.

Art. 100. Prawomocne decyzje, na mocy których strony lub osoby inne nabyły już prawa, mogą być uchylane lub zmieniane przez władzę, która je wydała, za zgodą tych stron lub osób, o ile temu nie sprzeciwiają się ustawy.

Art. 101. 1. Władza nadzorcza może w trybie nadzoru uchylić z urzędu bądź z własnej inicjatywy, bądź na skutek zażalenia, jako nieważną każdą decyzję, która:

a) wydana została przez władzę oczywiście niewłaściwą;

b) wydana została bez jakiejkolwiek podstawy prawnej

c) wywołałaby w razie wykonania przestępstwo sądowo-karalne;

d) jest oczywiście i niewątpliwie niewykonalna;

e) zawiera wadę powodującą nieważność tej decyzji na mocy wyraźnego przepisu prawa.

2. Uchylenie decyzji z powodów, wskazanych w lit. a) artykułu niniejszego, może nastąpić tylko przed upływem lat 3 od daty jej uprawomocnienia się.

Art, 102. 1. Przedmiotowo właściwa władza naczelna może z urzędu uchylić lub zmienić w koniecznym zakresie każdą decyzję prawomocną, o ile niepodobna w inny sposób usunąć stanu zagrażającego życiu lub zdrowiu ludzkiemu, albo odwrócić ciężkich szkód dla gospodarstwa społecznego.

2. Strony, dotknięte w swoich prawach przez taką decyzję, mogą żądać od Skarbu Państwa odszkodowania na drodze sądowej.

Art. 103. Niewykorzystanie przez władzę uprawnień, wynikających z art. 101 i 102, nie może być przedmiotem skargi i nie stwarza podstawy do jakichkolwiek roszczeń.

Art. 104. Zastrzeżone w poszczególnych przepisach prawnych kompetencje władz co do cofania lub ograniczenia udzielonych koncesyj, zezwoleń, upoważnień i innych nadawanych przez władzę uprawnień, pozostają nienaruszone.

XV. Opłaty i koszta.

Art. 105. 1. Stronę obciążają te koszta postępowania administracyjnego: a) które wynikły z winy strony, b) które zostały poniesione w interesie lub na prośbę strony, a nie wynikają z ustawowego obowiązku władzy.

2. Do kosztów postępowania administracyjnego zalicza się koszta podróży i wynagrodzenia świadków i biegłych oraz koszta oględzin na miejscu, jako też koszta doręczania stronom pism urzędowych przez urzędy gminne (magistraty).

3. Władza może uznać także inne usprawiedliwione warunkami koszta sporządzenia próśb i wynagrodzenia adwokata.

Art. 106. 1. Władza przyznaje świadkom i biegłym, nie będącym funkcjonarjuszami państwowymi lub samorządowymi, wynagrodzenie w wysokości przeciętnego zarobku dziennego osoby wzywanej, nie wyżej jednak norm diet, ustalonych dla V stopnia służbowego funkcjonarjuszów państwowych, oraz zwrot rzeczywistych kosztów podróży.

2. Funkcjonarjusze państwowi i samorządowi otrzymują diety w wysokości należnych im diet oraz koszta podróży w wysokości, przewidzianej dla ich podróży służbowych.

3. Jeżeli biegły dla wydania opinji musiał dokonać specjalnej pracy i żąda za nią większego wynagrodzenia, władza winna żądanie biegłego wraz ze swą opinją przesłać władzy wyższej do zatwierdzenia. Ograniczenie takie nie stosuje się do władz II instancji i centralnych, które w tej mierze decydują same.

4. Wynagrodzenie świadkom i biegłym wypłaca się bezzwłocznie po spełnięniu czynności, do której świadek lub biegły został powołany.

5. Od decyzji władz o wynagrodzeniu świadków i biegłych, zwrotu kosztów podróży oraz kosztów, przewidzianych w art. 105 ust. 3, niema odwołania.

Art. 107. 1. Jeżeli strona nie wniesie opłat i należności, które zgodnie z istniejącemi przepisami winny być uiszczone zgóry, władza wyznaczy jej termin od 7 do 14 dni celem wniesienia należnej sumy. Jeżeli w terminie tym należne sumy nie zostaną uiszczone, pismo wraz z załącznikami podlega zwrotowi lub czynność, uzależniona od opłaty, będzie zaniechana.

2. Władza ma jednak załatwić podanie mimo nieuiszczenia opłaty:

a) jeżeli za niezwłocznem załatwieniem przemawiają względy publiczne lub wzgląd na poważny interes strony;

b) jeżeli wniesienie podania stanowi czynność, dla której jest ustanowiony termin prekluzyjny;

c) jeżeli podanie wniosła osoba zamieszkała zagranicą bez pośrednictwa konsulatu polskiego.

3. Wszelkie opłaty, należności w sprawie oraz koszta postępowania administracyjnego, o ile w wyznaczonym przez władzę terminie nie zostaną przez stronę uiszczone, będą ściągnięte przymusowo w drodze administracyjnej wraz z kosztami egzekucyjnemi.

4. W wypadku, przewidzianym w lit. c) ust. 2 artykułu niniejszego, władza przesyła odpowiedź na podanie właściwemu konsulatowi polskiemu, który ją doręczy stronie za uprzedniem pobraniem opłaty konsularnej.

5. W razie stwierdzonego ubóstwa strony, władza władna jest częściowo lub całkowicie zwolnić ją od opłat należności oraz innych kosztów postępowania.

6. Skutki niewniesienia opłaty stemplowej, jako też sprawy zwolnienia od tej opłaty regulują przepisy o opłatach stemplowych.

XVI. Postanowienia egzekucyjne i karne.

Art. 108. 1. Strony, świadkowie i biegli, winni niestawiennictwa na wezwanie władz lub odmowy dania żądanych wyjaśnień lub zeznań na piśmie bez usprawiedliwionej przyczyny, ulegaią w celu wymuszenia czynności karze do 50 zł. W razie ponownego niewykonania żądania władzy—ulegają karze do 100 zł. i mogą być sprowadzeni do urzędu przymusowo. Kara może być ściągnięta dopiero po upływie terminu, wskazanego w ust. 2.

2. Strony, świadkowie i biegli mogą w ciągu 14 dni od daty ogłoszenia im decyzji wymierzającej karę przedstawić władzy przyczyny niestawiennictwa. W razie uznania tych przyczyn za usprawiedliwione władza może uchylić nałożoną karę pieniężną.

Art. 109. 1. Za nieprzystojne zachowanie się w urzędzie, niezależnie od zastosowania postanowienia art. 67, jak również za wniesienie do urzędu podania, które zawiera wyrażenia nieprzystojne, lub jest utrzymane w tonie niewłaściwym i nieodpowiadającym godności urzędu, winni ulegają grzywnie do 100 zł.

2. W orzeczeniu należy oznaczyć na wypadek nieściągalności grzywny karę aresztu zastępczego według słusznego uznania władzy, jednak nie ponad dni 3.

3. Nałożenie kary nie wyklucza możności skierowania sprawy przeciwko winnemu na drogę sądową.

Art. 110. 1. Kary pieniężne na mocy art. 108 i grzywny na mocy art. 109 nakłada oraz przymusowe sprowadzenie na mocy art. 108 zarządza powiatowa władza administracji ogólnej na żądanie kierownika właściwego urzędu po zbadaniu prawności i celowości żądania, o ile ono nie pochodzi od wyższej instancji.

2. Na decyzję władzy o nałożeniu kary pieniężnej na mocy art. 108 służy odwołanie do wojewody (Komisarza Rządu). Odwołanie nie wstrzymuje wykonania.

3. Z powodu decyzji władzy o nałożeniu grzywny na mocy art. 109 można żądać skierowania sprawy do sądu według przepisów o postępowaniu karno-administracyjnem. Żądanie to nie wstrzymuje ściągnięcia grzywny.

XVII. Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 111. 1. O ile obowiązujące ustawy nie przewidują kar za fałszywe zeznanie, względnie za fałszywą

przysięgę lub przyrzeczenie, albo zapewnienie zamiast przysięgi w postępowaniu administracyjnem, czyny powyższe ulegają karom, przewidzianym dla tych przestępstw w postępowaniu sądowem.

2. Złożenie przyrzeczenia uważa się za równoznaczne zapewnieniu w miejsce przysięgi na obszarze mocy obowiązującej kodeksu karnego z 1871 r.

Art. 112. Przepisów rozdziałów III—XVI nie rozciąga się na postępowanie:

a) w sprawach dotyczących administracji wojskowej, o ile postępowanie toczy się przed władzami wojskowemi;

b) w sprawach dotyczących państwowych podatków bezpośrednich i pośrednich, opłat stemplowych oraz ceł i monopolów, zarówno w postępowaniu administracyjnem, jak i karnem;

c) w sprawach, załatwianych przez placówki dyplomatyczne i konsularne Rzeczypospolitej Polskiej zagranicą oraz przez Komisarjat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku;

d) w sprawach, należących do właściwości władz górniczych.

Art. 113. O ile rozporządzenie niniejsze lub inne przepisy prawne nie stanowią inaczej, przepisy rozporządzenia niniejszego nie mają zastosowania do postępowania:

a) w sprawach karno-administracyjnych,

b) w sprawach dyscyplinarnych,

c) w sprawach karno administracyjnych w województwach: poznańskiem, pomorskiem i śląskiem,

d) w sprawach likwidacji majątków prywatnych niemieckich w wykonaniu Traktatu Pokoju. podpisanego w Wersalu dnia 28 czerwca 1919 r.

Art. 114. Do postępowania w kolegjach, które współdziałają w poszczególnych działach administracji państwowej w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego z głosem stanowczym, przepisy rozporządzenia niniejszego mają zastosowanie o tyle, o ile poszczególne ustawy regulujące tryb postępowania tych kolegjów nie normują postępowania w sposób odmienny.

Art. 115. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie naruszają mocy prawnej przepisów o postępowaniu przed urzędami, komisjami, komitetami oraz innemi organami:

ziemskiemi, podległemi Ministrowi Reform Rolnych, a przewidzianemi w poszczególnych ustawach.

Art. 116. Do postępowania orzeczniczego w sprawach ubezpieczeń społecznych postanowienia rozporządzenia niniejszego będą miały zastosowanie tylko do czasu unormowania osobną ustawą orzecznictwa w tych sprawach, i o tyle tylko, o ile w myśl przepisów obowiązujących w chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego orzecznictwo to będzie należało do władz administacji ogólnej.

Art. 117. 1. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia rozciągać moc przepisów rozporządzenia niniejszego w odpowiednim zakresie na postępowanie w sprawach z pod jego działania wyżej wyłączonych, wprowadzając w niem odpowiednie zmiany, stosownie do charakteru załatwianych spraw i potrzeb odnośnych działów administracji, oraz wydając potrzebne przepisy przechodnie i wykonawcze.

2. W szczególności, rozporządzenie Rady Ministrów przystosuje zasady rozporządzenia niniejszego do postępowania w sprawach, objętych lit. c) art. 112. Przepisy ustawy z dnia 11 listopada 1924 r. o organizacji konsulatów i o czynnościach konsulów (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 944) pozostaną niezmienione.

3. Minister Spraw Wewnętrznych jest upoważniony do występowania z inicjatywą wobec poszczególnych ministrów i Rady Ministrów w sprawie rozporządzeń, o których mowa w powyższych ustępach.

Art. 118. Do czasu wejścia w życie kodeksu postępowania karnego organa gminne obowiązane są do doręczania pism sądowych w dotychczasowym zakresie z tą zmianą iż obowiązek ten dotyczy również gmin miejskich.

Art. 119. Uchyla się wszystkie dotychczasowe przepisy w przedmiotach, objętych rozporządzeniem niniejszem, w szczególności: uchyla się ustawę z dnia 1 sierpnia 1923 r. w sprawie środków prawnych od orzeczeń władz administracyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 712) i ustawę z dnia 31 lipca 1924 r. o środkach prawnych przeciw orzeczeniom i zarządzeniom władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 76, poz. 748).

Art. 120. W ustawie z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747(wprowadza się następujące zmiany:

art. 38 ust. 3 i art. 48 ust. 5 otrzymują brzmienie następujące:

„Pozatem mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o po-

stępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341) oraz przepisy ustawy z dnia 3 sierpnia 1922 r. o najwyższym Trybunale Administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 97, poz. 600) z późniejszemi zmianami".

Art. 121. 1. Sprawy, będące w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w toku postępowania, niezakończone w danej instancji przy zastosowaniu dotychczas obowiązujących przepisów.

2. W dalszem postępowaniu, prowadzonem w toku instancyj, należy do spraw tych pod względem rodzaju postępowania, właściwości władz i dopuszczalności środków prawnych stosować przepisy rozporządzenia niniejszego.

3. Jeżeli orzeczenie względnie zarządzenie, wydane w danej instancji, zostały doręczone przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego, a środek prawny do dalszej instancji nie został jeszcze wniesiony,—należy postępować tak, jak gdyby orzeczenie względnie zarządzenie danej instancji zostały wydane i doręczone w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 122. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 123. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dnia 1 lipca 1928 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: **I. Mościcki**

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: **J. Piłsudski**

Minister: **K. Bartel**

Minister Spraw Wewnętrznych; **Sławoj Składkowski**

Minister Spraw Zagranicznych: **August Zaleski**

Minister Skarbu: **G. Czechowicz**

Minister Sprawiedliwości: **A. Meysztowicz**

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: **Dr. Dobrucki**

Minister Rolnictwa: **K. Niezabytowski**

Minister Przemysłu i Handlu: **E. Kwiatkowski**

Minister Komunikacji: **Romocki**

Minister Robót Publicznych: **Moraczewski**

Minister Pracy i Opieki Społecznej: **Dr. Jurkiewicz**

Minister Reform Rolnych: **Witold Staniewicz**

Minister Poczt i Telegrafów: **Bogusław Miedziński.**

57.

INSTRUKCJA

z dnia 24 marca 1928 roku.

dla władz, podległych Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

w sprawie wykonania ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R P. Nr. 47, poz. 462).

Do art. 3.

1. Mianowania nauczycieli na podstawie art. 3 dokonywują:

a) na stanowisko wychowawczyni ochronki — inspektor szkolny;

b) na stanowisko nauczyciela publicznej szkoły powszechnej:

inspektor szkolny — w m. st. Warszawie oraz na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego i warszawskiego;

Rada szkolna powiatowa — na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego;

kurator — na obszarze województw: nowogródzkiego, poleskiego, pomorskiego, poznańskiego, wileńskiego i wołyńskiego:

wojewoda — na obszarze województwa śląskiego;

c) na stanowisko nauczyciela szkoły średniej ogólnokształcącej, zakładu kształcenia nauczyciela lub szkoły zawodowej — Minister;

d) na stanowiska nauczycielskie w innych szkołach ta władza, której dana szkoła podlega bezpośrednio.

2. Mianowania dokonywują wyżej wymienione władze przez wystawienie pisma nominacyjnego według wzoru podanego w załączniku Nr. 1.

3. Nauczyciel lub kierownik szkoły, podległej bezpośrednio inspektorowi szkolnemu, dla objęcia służby winien zgłosić się u inspektora szkolnego.

Nauczyciel każdy innej szkoły — winien zgłosić się u dyrektora, względnie kierownika szkoły, dyrektor zaś lub kierownik tej szkoły u tej władzy, której szkoła bezpośrednio podlega.

Do art. 4.

4. Jeżeli kandydat na nauczyciela obejmuje stanowisko nauczycielskie najdalej w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu państwowego zakładu kształcenia nauczycieli, wówczas fakt wystawienia mu świadectwa o ukończeniu tego zakładu należy uważać za dowód nieskazitelnej przeszłości kandydata. We wszystkich innych wypadkach władza szkolna przed zamianowaniem kandydata winna zwrócić się do właściwych władz administracji ogólnej o opinję co do przeszłości kandydata.

5. O posiadaniu zdolności do działań prawnych oraz o tem, że nie zachodzą okoliczności, wymienione w art. 5 ustawy, kandydat winien złożyć stosowne oświadczenie przy podaniu o stanowisko nauczycielskie. W razie stwierdzenia po zamianowaniu, iż oświadczenie to było niezgodne z istotnym stanem rzeczy, należy zastosować postanowienia art. 73 ustawy.

O tem, że kandydat nie był karany sądownie za przestępstwa wymienione w ustępie ostatnim art. 4, władze szkolne winny upewnić się drogą korespondencji z władzami sądowemi, prowadzącemi rejestry karne.

W razie konieczności natychmiastowego zamianowania kandydata władze szkolne mogą i w tym wypadku oprzeć się na pisemnem oświadczeniu jego, nie uwalnia ich to jednak od obowiązku stwierdzenia za pośrednictwem władz sądowych prawdziwości tego oświadczenia i w razie potrzeby zastosowania postanowień art. 73.

6. Do podania o stanowisko nauczycielskie należy dołączyć świadectwo lekarza urzędowego o przydatności fizycznej do zawodu nauczycielskiego. Data badania lekarskiego, na podstawie którego zostało wystawione powyższe świadectwo, nie może poprzedzać więcej niż o 3 miesiące daty podania kandydata o stanowisko.

Lekarz urzędowy (powiatowy. lekarz Urzędu Zdrowia Komisarjatu Rządu w Warszawie) dokonywa badania lekarskiego kandydata do służby nauczycielskiej tylko na żądanie władz szkolnych. Kandydat, mający wymagane kwalifikacje zawodowe i ubiegający się o stanowisko nauczycielskie w szkole niepodlegającej władzy szkolnej I-ej instancji, właściwej dla miejsca zamieszkania kandydata, ma prawo zgłosić się do tej władzy i prosić ją o skiero-

wanie do pełniącego służbę na tym terenie lekarza urzędowego dla zbadania przydatności fizycznej do zawodu. Urzędowe świadectwo lekarskie winno być w zamkniętej kopercie przesłane przez lekarza urzędowego bezpośrednio tej władzy szkolnej, do której kandydat wniósł podanie o przyjęcie na stanowisko nauczycielskie.

Świadectwo lekarza państwowego zakładu kształcenia nauczycieli wystawione kandydatowi bezpośrednio po ukończeniu przez niego tego zakładu, zastępuje świadectwo lekarza urzędowego, o którem mowa wyżej, na przeciąg 3 miesięcy od daty wystawienia. Świadectwa takie przechowują dyrekcje państwowych zakładów kształcenia nauczycieli i na życzenie abiturjentów przesyłaja je do tych władz, u których abiturjenci ubiegają się o stanowiska nauczycielskie.

Świadectwa o przydatności fizycznej do zawodu nauczycielskiego powinny być wydawane ściśle według następującego szematu.

„ŚWIADECTWO LEKARSKIE

o przydatności fizycznej do zawodu nauczycielskiego.

Po stwierdzeniu na podstawie .... tożsamości osoby zaświadczam, iż p. .... lat ...., zbadany (a) przezemnie w dniu .... nie wykazał (a) żadnych zboczeń w organizmie, któreby umożliwiały mu (jej) pracę nauczycielską, specjalnie nie stwierdziłem u niego (niej):

1) rażącego oko wyglądu zewnętrznego, wydatnych kalectw i ułomności, wybitnych zniekształceń i zeszpeceń twarzy, tików i grymasów,

2) ciężkiej nieuleczalnej choroby skórnej, niezasłoniętej części ciała, przykrej woni z ust i z nosa,

3) rozwiniętej albo rozwijającej się poważnej choroby organicznej narządów wewnętrznych, zwłaszcza gruźlicy zewnętrznej lub wewnętrznej, niewyrównanej wady serca,

4) zaburzeń mowy (jąkania, seplenienia, bełkotania), trudności w pisaniu (stałego drżenia rąk, kurczu pisarskiego),

5) wybitnego, nie dającego się naprawić za pomocą szkieł upośledzenia zwroku i upośledzenia słuchu,

6) zaburzeń w układzie nerwowym, nadmiernej i sta-

łej pobudliwości i wybuchowości, jakichkolwiek oznak ciężkiej choroby nerwowej w rodzaju drgawek padaczkowych, skłonności do zaburzeń umysłowych itp.

Wobec tego uważam, ze ze względu na stan swego zdrowia p.............................. może jako nauczyciel(ka) czynny(a) pracować w szkole.

Podpis lekarza

Miejscowość i data..."

Uprawnionymi do wydawania świadectw lekarkich o przydatności fizycznej do zawodu nauczycielkiego są lekarze powiatowi, w Warszawie zaś jeden z lekarzy Wydziału Zdrowia przy Komisarjacie Rządu m. Warszawy.

W razach wątpliwych lub na żądanie zdyskwalifikowanego kandydata przydatność fizyczną jego do zawodu nauczycielskiego badają i określają Komisje lekarskie II instancji, powołane do życia rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 355) w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem z dnia 19 lutego 1926 (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 160).

7. Dyplom, wydany na podstawie ustawy z dnia 26-go września 1922 r., dotyczącej kwalifikacyj zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 828), uważa się za wystarczający dowòd władania poprawnie językiem polskim w słowie i piśmie. Podobnie wystarczającym dowodem władania poprawnego językiem polskim w słowie i piśmie jest u kandydatów, którzy mają ukończoną szkołę średnią ogólnokształcącą lub zakład kształcenia nauczycieli conajmniej dostateczna ocena z języka polskiego, uwidoczniona w ostatniem świadectwie szkolnem kandydata na stanowisko nauczycielskie.

Jeżeli zaś kandydat nie może wykazać się żadnym z wymienionych wyżej dowodów poprawnego władania językiem polskim w słowie i piśmie, winien poddać się w jednym z państwowych zakładów kształcenia nauczycieli egzaminowi z języka polskiego. Program takiego egzaminu zostanie ustanowiony przez Ministersterstwo.

8. Sposób postępowania władz szkolnych przy mianowaniu nauczycieli religji katolickiej jest przepisany okólnikiem Nr. O. Prez. 3284/26 z dn. 24 kwietnia 1926 r. Dz. Urz. M-stwa W. R. i O. P. Nr. 9, poz. 104).

Przy mianowaniu nauczycieli religji ewangelickiej wła-

dze szkolne winny zasięgać o kandydacie opinji właściwego Konsystorza.

Mianować nauczycielami religji prawosławnej mogą władze szkolne tylko tych kandydatów, którzy posiadają upoważnienie od właściwego Biskupa.

Do art. 8.

9. Dekrety ustalenia według wzoru podanego w załączniku Nr. 2 wydają:

a) nauczycielom szkół podległych bezpośrednio Ministrowi—Minister,

b) nauczycielom wszystkich innych szkół — kurator.

10. Nauczyciele, o których mowa w ustępie ostatnim art. 8, otrzymują pisma, przyznające im tytuł „profesora“, według wzoru, podanego w załączniku Nr. 3.

Władzą, uprawnioną do wystawiania takich pism jest:

a) Minister — w odniesieniu do nauczycieli szkół bezpośrednio podległych Ministrowi,

b) Kurator—w odniesieniu do nauczycieli wszystkich innych szkół.

Do trzyletniego okresu służby stałej, będącego warunkiem uzyskania tytułu „profesora“ wlicza się czas służby bezpośrednio poprzedzający dzień 1 stycznia 1927 rok, o ile służba ta w rozumieniu wówczas obowiązujących przepisów miała charakter służby stałej

11. Za nauczycieli, posiadających studja wyższe, zakończone przepisanemi egzaminami, będące jednym z warunków uzyskania tytułu „profesora“ uważa się tych, którzy złożą dowody złożenia egzaminów lub uzyskania stopnia akademickiego jednej ze szkół wyższych, wymienionych niżej w punkcie 12. Warunkiem jest o ile chodzi o szkoły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej—z wyjątkiem Rosji—ukończenie studjów przed dn. 1 listopada 1918 r., o ile zaś chodzi o osoby przynależne do jednej z przyznanych Polsce miejscowości Śląska Cieszyńskiego—przed dniem 10 sierpnia 1920 r. Studja w szkołach wyższych w Rosji winny być ukończone przed 1 października 1917 r. jako datą, od której ustrój tych szkół został zmieniony — z wyjątkiem Odesy i Kijowa, gdzie winny być ukończone przed dniem 1 listopada 1918 r.

12. Za szkoły wyższe w rozumieniu p. 11. instrukcji niniejszej rozumieć należy, szkoły wyliczone w wykazie, podanym w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 27-go

lutego 1922 r. (Dz. U R. P. Nr. 22, poz. 183) po wprowadzeniu w nim następujących zmian i uzupełnień:

A. Polska.

Ustępowi dotyczącemu seminarjów duchownych nadać brzmienie:

„Seminarja duchowne diecezjalne: we Lwowie (grecko-katolickie), w Poznaniu, Pelplinie, Płocku, Przemyślu (rzymsko-katolickie i grecko-katolickie), Stanisławowie (grecko-katolickie), Tarnowie i Włocławku, nadto wydział teologiczny i prawa kanonicznego Uniwersytetu Lubelskiego“.

W dowodach ukończenia studjów:

a) **przy studjach prawniczych dodać:**

„dyplom magistra ekonomji i świadectwo bądź dyplom magistra ekonomji i świadectwo bądź dyplom złożenia egzaminów państwowych ze studjów prawniczych bądź ekonomicznych przy Wydziale Prawa i Umiejętności Politycznych Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie“;

b) **przy studjach filozoficznych dodać:**

„c) dyplom magistra filozofji“;

c) **przy studjach politechnicznych dodać:**

„a) dyplom inżyniera“ — dalej jak w tekście ze zmianą numeracji;

d) **przy studjach rolniczych, leśnych i ogrodniczych dodać.**

„a) dyplom inżyniera-rolnika, inżyniera-leśnika, inżyniera-ogrodnika“ — dalej jak w tekście ze zmianą numeracji;

e) na końcu dodać:

„przy studjach górniczych i hutniczych: dyplom inżyniera górnika lub hutnika w Akademji Górniczej w Krakowie“.

D. Niemcy. W ustępie: „Uniwersytety“ dodać: „Rosyjski Instytut Filologiczny przy Uniwersytecie Lipskim“.

E. Rosja. Na końcu wykazu szkół dodać: „Instytuty Handlowe w Moskwie i Kijowie“.

F. Belgja. W wykazie szkół dodać:

„Collegium Americanicum w Lowanjum".

W ustępie o dowodach ukończenia studjów skreślić słowa.

„potwierdzony przez Commission d'entérinement".

H. Szwajcarja. Po słowach: „przy studjach uniwersyteckich" dodac słowa: „dyplom bakalarza".

I. Włochy. Między trzeci i czwarty ustęp wstawić nowy ustęp:

„Oratorjum Św. Franciszka Salezego w Turynie".

13. Nauczycielom, pozostającym w służbie państwowej polskiej, a delegowanym zagranicę dla pełnienia obowiązków nauczycielskich, czas pracy w szkołach polskich zagranicą uwzględnia się przy obliczaniu czasu pracy nauczycielskiej, wymaganej do ustalenia.

Do art. 11.

14. Mianowanie w drodze konkursu na stałe posady nauczycieli lub na stanowiska dyrektorów lub kierowników szkół dokonywują według wzoru podanego w załączniku Nr. 4:

a) Kurator—w odniesieniu do nauczycieli i kierowników szkół podległych pezpośrednio inspektorowi szkolnemu,

b) Minister—w odniesieniu do wszystkich innych nauczycieli, dyrektorów lub kierowników.

15. Każda nowoutw rzona lub opróżniona stała posada nauczycielska lub stanowisko dyrektora albo kierownika szkoły może być obsadzona w drodze przeniesienia z urzędu (art. 58) lub dyscyplnarnego (art. 82 punkty 5, 6 lub 8) przed ogłoszeniem na nią konkursu. W okresie między rozpisaniem konkursu a jego rozstrzygnięciem stała posada nauczycielska lub stanowisko dyrektora albo kierownika może być obsadzone jedynie w drodze przeniesienia dyscyplinarnego (art. 82 punkty 5, i 6 i 8).

W razie negatywnego rozstrzygnięcia konkursu posada ta lub stanowisko może być obsadzone według uznania właściwej władzy.

Przez uzyskanie stałej posady nauczyciela lub stanowiska dyrektora albo kierownika w myśl dwóch pierwszych ustępów niniejszego punktu nauczyciel nie uzyskuje praw, związanych z nadaniem tej posady lub stanowiska drogą

konkursu (art. 58), o ile ich nie posiadał na poprzednio zajmowanej posadzie lub stanowisku.

16. Mianowanie na podstawie konkursu (art. 11) na stałe posady nauczycielskie lub na stanowiska dyrektorów albo kierowników szkół zasadniczo winno być dokonywane w następujących terminach:

a) jeżeli rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło po 31 stycznia danego roku—od dnia 1 sierpnia tegoż roku;

b) jeżeli rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło po 31 lipca danego roku—od dnia 1 lutego następnego roku.

17. Jeżeli szkoła powszechna, której kierownik uzyskał to stanowisko w drodze konkursu, zostaje organizacyjnie zmieniona w jeden z następujących sposobów:

a) z dwuklasowej — na trzy lub czteroklasową,

b) z trzyklasowej — na czteroklasową,

c) z pięcioklasowej — na sześcio lub siedmioklasową oraz jeżeli kierownik dotychczasowy posiada kwalifikacje formalne, wymagane dla kierowania szkołą o podwyższonym stopniu organizacyjnym i co najmniej zadowalającą ocenę pracy, nie należy na stanowisko kierownika tej szkoły ogłaszać konkursu, lecz wystawić dotychczasowemu kierownikowi nowe pismo, mianujące go kierownikiem szkoły o podwyższonym stopniu organizacyjnym.

We wszystkich innych wypadkach podwyższenia stopnia organizacyjnego szkoły powszechnej lub w razie złączenia kilku szkół powszechnych w jedną szkółę wyższego stopnia organizacyjnego należy rozpisać konkurs na jej kierownika.

Do art. 12.

18. Przez dyrektora szkoły średniej, o którym mowa w ustępie drugim art. 12, należy rozumieć nietylko dyrektora szkoły ogólnokształcącej, ale również dyrektora zakładu kształcenia nauczycieli.

19. Dyrektorowi szkoły, który otrzymał stanowisko w sposób wskazany w ustępach: trzecim i czwartym art. 12, właściwy kurator wydaje dekret ustalenia według wzoru podanego w załączniku Nr. 5.

Do art. 13.

20. Uznanie zwłoki w objęciu obowiązków służbowych za usprawiedliwioną należy do władzy mianującej.

Do art. 14.

21. Przysięgę, względnie przyrzeczenie służbowe odbierają:

a) od nauczycieli i kierowników szkół, podległych inspektorowi szkolnemu—inspektor szkolny,

b) od wszystkich innych nauczycieli—właściwy dyrektor lub kierownik,

c) od dyrektorów i kierowników szkół, bezpośrednio podległych kuratorowi—kurator,

d) od dyrektorów i kierowników szkół, bezpośrednio podległych Ministrowi—Minister.

22. Przyrzeczenie służbowe odbiera się przy objęciu służby przez nauczyciela, przysięgę służbową zaś przy wręczaniu mu dekretu ustalenia.

Osoba odbierająca przysięgę, względnie przyrzeczenie, zaznacza na dekrecie ustalenia, względnie na piśmie nominacyjnem, datę złożenia przysięgi lub przyrzeczenia.

Przysięgę, względnie przyrzeczenie, składa się w obecności 2 świadków. Po złożeniu przysięgi (przyrzeczenia), składający ją (je) podpisuje tekst roty przysięgi (przyrzeczenia) na osobnym półarkuszu. Pod podpisem składającego przysięgę (przyrzeczenie) odbierający ją (je) pisze: „Powyższą przysięgę (przyrzeczenie) od p. ....
nauczyciel .... (nazwa szkoły)
w dniu dzisiejszym w obecności świadków pp.: ....
.... (imiona i nazwiska świadków)

odebrałem ....

....
(miejscowość) (data)

Poczem kolejno podpisują: odbierający przysięgę (przyrzeczenie) i świadkowie.

Powyższy podpisany tekst roty przysięgi (przyrzeczenia) przechowuje się w aktach tej władzy, która prowadzi wykaz stanu służby nauczyciela.

Do art. 15.

23. Postanowienia artykułu 15 (z wyjątkiem postanowień ustępu ósmego) zawierają przepisy ustanawiające sposób zaliczania czasu państwowej polskiej służby nauczycielskiej oraz czasu pracy kontraktowej w szkołach państwowych lub publicznych w Państwie Polskiem.

Postanowienia te nie obejmują sposobu zaliczania służby w b. państwach zaborczych lub pracy zawodowej w szkołach prywatnych do uposażenia lub wysługi emerytalnej, obowiązują natomiast nadal w tych sprawach postanowienia artykułów: 107, 108 i 109 ustawy z dnia 9 października 1923 o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) oraz artykułów 81, 84, 85, 94 i 97 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6, poz. 46).

Do art. 17 i 18.

24. Wymienione w ustępie drugim art. 17 dane, wciągane do wykazu stanu służby, winny być oparte zasadniczo na oryginałach urzędowych dokumentów, przyczem obok wyciągu z tych dokumentów, wprowadzonego do wykazu, należy podać w specjalnej rubryce, bądź w „uwagach", bądź wreszcie w nawiasie, bezpośrednio za wpisem, nazwę władzy, która dokument wystawiła, oraz numer i datę dokumentu np. w rubryce 3) punktu IX wykazu (wykształcenie ogólne i zasadnicze zawodowe), dotyczącej wykształcenia wyższego, po wpisaniu studjów, egzaminów i daty ich złożenia należy podać w nawiasie np. „Rektor Uniwersytetu Warszawskiego, Nr. 31275, dn. 15 lipca 1927 r.

Odpisy dokumentów, na podstawie których dokonano wpisu do wykazu stanu służby, winny być zszyte i przechowywane w aktach urzędu razem z wykazem.

Spostrzeżenia o pracy nauczyciela, oparte bezpośrednio na faktach, zbadanych podczas wizytacji, powinny być wciągane do wykazu kwalifikacyjnego najdalej w ciągu 4 tygodni od dnia wizytacji.

25. Do wykazu kwalifikacyjnego nie należy wciągać spostrzeżeń o pracy oraz ocen pracy nauczyciela, dokonanych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 1 lipca 1926 r.

Do art. 19.

26. Przeglądać wykazy stanu służby i wykazy kwalifikacyjne mogą nauczyciele tylko na miejscu i to w godzinach przez kierownika urzędu (szkoły) wyznaczonych specjalnie dla tego celu.

27. Wynikające z postanowienia art. 19 ustawy prawo nauczyciela przeglądania wykazu kwalifikacyjnego i czynienia z niego odpisów nie rozciąga się na wykazy kwalifika-

cyjne, prowadzone przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (t. zw. arkuszy nauczycielskich, tabel kwalifikacyjnych i t. d.), o ile na mocy obowiązujących przed dniem 1 stycznia 1927 r. przepisów nauczyciel prawa tego nie posiapał.

28. Zażalenia przeciwko treści spostrzeżeń wnosi nauczyciel:

a) do inspektora szkolnego, gdy spostrzeżenia wpisał zastępca inspektora szkolnego,

b) do kuratora — gdy spostrzeżenia wpisał inspektor szkolny, dyrektor szkoły podległej bezpośrednio kuratorowi, lub wizytator okręgowy,

c) do Ministra, gdy spostrzeżenie wpisał kurator lub wizytator ministerjalny.

Zażalenia przeciwko treści ostatnich spostrzeżeń wnosić można w ciągu 14 dni od daty przejrzenia wykazu, zanotowanej w odpowiedniej rubryce wykazu.

29. Władza uprawniona do rozstrzygania o słuszności zażalenia nauczyciela winna polecić władzy, która spostrzeżenie o pracy nauczyciela wpisała do wykazu kwalifikacyjnego, wpisać pod rubryką f wykazu treść rozstrzygnięcia oraz podać do wiadomości nauczyciela tę treść.

Treść rozstrzygnięcia polecona do wpisania do wykazu winna być ujęta w formę zwięzłą i nie zawierać motywów.

Do art. 20.

30. Ocena pracy nauczyciela stałego może być okresową (ustęp pierwszy art. 20), bądź sporadyczną (ustęp drugi art. 20).

Pierwszą ocenę okresową, opartą na zasadach ustawy z dn. 1 lipca 1926 r., wydać należy w r. 1929, a następnie powtarzać ją w odstępach trzyletnich, a więc w latach: 1932, 1935 i t. d.

Do art. 21 i 24.

31. Zawiadomienie nauczyciela o otrzymanej przez niego **ocenie niezadowalającej** winno być wysłane równocześnie z wpisaniem oceny do wykazu kwalifikacyjnego.

Wzór zawiadomienia podaje się w załączniku Nr. 6.

32. Nauczycielowi tymczasowemu, który w chwili otrzymania nominacji miał 3 lata policzalnej w myśl postanowień art. 8 pracy w charakterze nauczyciela kontraktowego, na-

leży wydać ogólną ocenę pracy przed upływem 3 miesięcy do dnia objęcia służby na podstawie nominacji.

Do art. 30.

33. Pisma nauczycieli wnoszone z pominięciem przepisów art. 30 należy pozostawiać bez odpowiedzi, a autorów ich pociągać do odpowiedzialności służbowej.

Do art. 35.

34. Przez urzędowe świadectwo lekarskie, o którem mowa w art. 35 należy rozumieć świadectwo wydane przez lekarza urzędowego lub przez Komisję lekarską na żądanie władz szkolnych. Skierowując takie żądanie do lekarza urzędowego, władze szkolne powinny zaznaczać w niem wyraźnie cel badania lekarskiego.

W wypadkach dla władzy wątpliwych o tem, czy zachodzi wypadek choroby, stanowiącej przeszkodę w wykonywaniu obowiązków służbowych, czy też stan zdrowia nauczyciela, wymagający poratowania, nie wyklucza możliwości pełnienia obowiązków służbowych, zasadniczo decyduje treść urzędowego świadectwa lekarskiego władze szkolne winny zasięgać opinji wizytatora higjeny szkolnej.

Wydalenie się z miejsca zamieszkania bez zezwolenia władzy stwarza domniemanie, że stan zdrowia nauczyciela nie stanowi przeszkody w wykonywaniu obowiązków służbowych.

Jeżeli świadectwo lekarskie było wystawione przez lekarza urzędowego, na prośbę nauczyciela można go poddać badaniu komisji lekarskiej.

35. Jeżeli zachodzi konieczność urzędowego badania lekarskiego nauczyciela chorego, czasowo zamieszkałego na terenie niepodległym jego władzy przełożonej, wówczas na żądanie tej władzy zarządzi urzędowe badanie lekarskie nauczyciela ta władza, której na terenie, czasowo przez nauczyciela zamieszkałym, podlegają bezpośrednio szkoły tej samej kategorji, do jakiej należy szkoła, w której nauczyciel pełni służbę.

36. Sześciotygodniowego urlopu na czas połogu udziela nauczycielce z reguły ta władza, której bezpośrednio podlega szkoła, w jakiej nauczycielka pełni służbę.

37. Jeżeli nauczyciel, korzystający z urlopu dla poratowania zdrowia, pragnie uzyskać przedłużenie tego urlopu, winien w drodze przepisanej wnieść prośbę na taki czas

przed końcem posiadanego już urlopu, by umożliwił władzy powzięcie decyzji przed upływem terminu, na jaki urlop miał udzielony. Nieotrzymanie rozstrzygnięcia władzy przed upływem tego terminu nie może być uważane przez nauczyciela za milczące przedłużenie urlopu.

Prośbę nauczyciela o przedłużenie urlopu, którego konieczność jest potwierdzona urzędowem świadectwem lekarskiem, winny władze załatwić z należnym pośpiechem.

38. Samowolną, nieusprawiedliwioną nieobecność w służbie nauczyciela, do której nie ma zastosowania ustęp ostatni art. 68 należy traktować jako występek służbowy (art. 80) i dlatego władza, wydając zarządzenie o potrąceniu nauczycielowi uposażenia za czas samowolnej, nieusprawiedliwionej nieobecności w służbie, winna, o ile nauczyciel tego zażąda, wdrożyć przeciwko nauczycielowi dochodzenie dyscyplinarne (ustęp drugi art. 102).

Do art. 49.

39. Przez ferje szkolne, o których mowa w art. 49, należy rozumieć ferje letnie (t. zw. główne) oraz ferje Bożego Narodzenia i Wielkanocne.

Przerwy w nauczaniu, zarządzone na czas pilnych robót polnych wiosennych lub jesiennych, nie są ferjami w rozumieniu art. 49 i dlatego nauczycielowi w okresie ich trwania nie przysługuje prawo wydalania się bez zezwolenia władzy z miejsca zamieszkania.

Do art. 58.

40. Przez zmianę organizacji szkoły należy rozumieć nietylko zmianę jej stopnia organizacyjnego, ale również wszelkie inne zmiany w organizacji szkoły, które mają bezpośrednio wpływ na zmniejszenie liczby stanowisk nauczycielskich w tej szkole lub na kwalikacje zatrudnionych w niej nauczycieli.

Wzór dekretu przeniesienia zawiera załącznik Nr. 7.

41. Przeniesienia nauczyciela tymczasowego — z wyjątkiem tymczasowych nauczycieli szkół zawodowych — dokonywuje w obrębie podległego sobie terytorjum ta władza, której szkoła danej kategorji bezpośrednio podlega.

Przenoszenie nauczycieli tymczasowych szkół zawodowych należy do Ministra.

42. Przeniesienie na własną prośbę stałego nauczyciela szkoły, bezpośrednio podległej inspektorowi szkolnemu, zarządza kurator, o ile przeniesienie dokonywuje się w obrębie tego samego Okręgu Szkolnego.

Przeniesienie takiego nauczyciela na własną prośbę lub drogą konkursu do innego Okręgu Szkolnego należy do Ministra.

Wzór dekretu przeniesienia na własną prośbę zawiera załącznik Nr. 8.

43 Nauczyciel tymczasowy z wyjątkiem nauczyciela szkoły zawodowej przechodzi na własną prośbę do szkoły w innym Okręgu Szkolnym, w drodze mianowania na nowe miejsce służbowe po uprzedniem porozumieniu właściwych władz, którym dawne i nowe miejsce służbowe nauczyciela podlega. W wypadku takiego mianowania należy terminy zwolnienia w jednem miejscu i mianowania w drugiem uwzględnić tak, by nauczyciel bez własnej winy nie miał przerwy w służbie.

44. Gdy szkoła, w której pełni służbę nauczyciel stały, nie mający stałej posady, podlega kuratorowi bezpośrednio lub pośrednio, przeniesienie z urzędu wywołane zmianą organizacji szkoły (punkt a art. 58) zarządza kurator.

45. Jeżeli nauczyciel, posiadający stałą posadę, dyrektor lub kierownik szkoły ma uzyskać równorzędne stanowisko w tej samej kategorji szkół drogą konkursu (art. 11) właściwa władza wystawi mu dekret przeniesienia według wzoru podanego w załączniku Nr. 9.

Przeniesienia w drodze konkursu dokonywują te same władze, do których w myśl p. 14 rozporządzenia niniejszego należy mianowanie w drodze konkursu.

46. Jeżeli nauczyciel został przeniesiony do innej szkoły, należy przesłać wykaz stanu służby jego, wszystkie akta osobowe oraz wykaz kwalifikacyjny tej osobie, względnie tej władzy, która po myśli art. art. 17 i 18 ustawy u dn. 1 lipca 1926 r. oraz §§ 2 i 3 rozporządzenia z dn. 22 grudnia 1926 r. jest uprawniona do ich prowadzenia.

Do art. 59.

47. Wyznacza nauczycielowi odpowiedni czas do przesiedlenia oraz uwalnia go od pełnienia służby celem umożliwienia przeniesienia:

a) inspektor szkolny, któremu podlega bezpośrednio szkoła, do której nauczyciel został przeniesiony,

b) we wszystkich innych wypadkach — dyrektor lub kierownik szkoły, do której nauczyciel został przeniesiony.

48. Osoby wymienione w p. 47 mogą uwolnić nauczy-

ciela od pełnienia służby celem umożliwienia mu przesiedlenia się nie dłużej niż na dni 14.

Czas takiego uwolnienia od pełnienia obowiązków nie jest urlopem i nie stanowi przerwy w służbie.

Do art. 60.

49. Przeniesienia nauczyciela w stan nieczynny oraz powołanie będącego w stanie nieczynnym do służby czynnej dokonywuje Minister drogą wystawienia dekretu według odpowiedniego wzoru, podanego w jednym z załączników Nr. Nr. 10 i 11.

50. Zwalnia ze służby nauczyciela w stanie nieczynnym na podstawie art. 60 Minister.

Wzór pisma zwalniającego zawiera załącznik Nr. 12.

Do art. 58 (ust. 6-ty) 61, 62, i 63.

51. Nauczycielka zamężna może być przeniesiona w stan pozasłużbowy tylko w wypadkach, o których mowa w ustępie szóstym art. 58 i w art. 61 i tylko na własną prośbę.

Zarządza przeniesienie nauczycielki w stan pozasłużbowy Kurator w odniesieniu do nauczycielek szkół pośrednio lub bezpośrednio sobie podległych, Minister zaś, gdy szkoła podlega bezpośrednio Ministrowi.

Wzór pisma przenoszącego w stan pozasłużbowy zawiera załącznik Nr. 1.

52. Prośba nauczycielki o przeniesienie w stan pozasłużbowy winna być rozpatrzona i załatwiona do dni 30. Odmowa przeniesienia w stan pozasłużbowy może nastąpić tylko w tym wypadku, gdy przed upływem wymienionego wyżej okresu czasu znikną warunki. które wywołały prośbę nauczycielki.

Władza może odroczyć załatwienie prośby o przeniesieniu w stan pozasłużbowy do czasu należytego oddania urzędowania, lub gdy nauczycielka zalega z zobowiązaniami pieniężnemi, wynikłemi ze stosunku służbowego.

53. Przywrócenie do służby czynnej nauczycielki, pozostającej w stanie pozasłużbowym, może być zarządzone:

a) na prośbę nauczycielki, gdy przez wniesienie odpowiedniej deklaracji (załącznik Nr. 14) zrezygnuje z uzyskania stanowiska służbowego w miejscu zamieszkania swego męża.

b) z urzędu, gdy odpadną warunki, które spowodowały przeniesienie nauczycielki w stan pozasłużbowy.

Odmowa powrotu do służby czynnej w wypadku powołania do niej z urzędu winna być traktowana jako dobrowolne wystąpienie ze służby (ustęp pierwszy art. 66) wraz ze skutkami, przewidzianemi w ustępie pierwszym art. 72.

54. Zarządza przywrócenie do służby czynnej ta władza, która przeniosła nauczycielkę w stan pozasłużbowy, względnie władza nad nią przełożona, o ile miejsce służbowe, które po powrocie do służby czynnej ma zająć nauczycielka, leży poza terytorjum podległym, władzy, która przeniesienie w stan pozasłużbowy zarządziła.

Wzór powołania do służby czynnej ze stanu pozasłużbowego zawiera załącznik Nr. 15.

55. Zwolnienie ze służby nauczycielki zamężnej z upływem 5 lat przebywania jej w stanie pozasłużbowym zarządza się pismem według wzoru podanego w załączniku Nr. 16.

56. Władza, uprawniona do przenoszenia nauczycielek w stan pozasłużbowy, obowiązana jest prowadzić ścisłe wykazy nauczycielek w stanie pozasłużbowym oraz czuwać, by we właściwym czasie zarządzić bądź powołanie nauczycielki ze stanu pozasłużbowego do służby czynnej, bądź rozwiązanie z nią stosunku służbowego.

Do art. 64.

57. Uprawnioną do czasowego powierzenia nauczycielowi na okres nie dłuższy od 1 roku czynności w urzędach administracji szkolnej jest władza szkolna II instancji w tych wypadkach, gdy nauczyciel pełni służbe w szkole, bezpośrednio lub pośrednio podległej tej władzy, a urzędem, do którego nauczyciel ma być delegowany, jest urząd administracji szkolnej I instancji. We wszystkich innych wypadkach powierzenie nauczycielowi czynności w administracji szkolnej należy do Ministra.

Wzór odpowiedniego pisma zawiera załącznik Nr. 17.

Do art. 65.

58. Uprawnioną do udzielania nauczycielowi pozwolenia na przejście do innego działu służby państwowej jest nie niższa, niż II instancji władza, która nauczyciela mianowała.

Do art. 67 i 68.

59. Za dzień, od którego liczy się początek terminu zgłoszenia wystąpienia ze służby luż zażalenia przeciwko warunkowemu przyjęciu lub odroczeniu przyjęcia zgłoszenia, uważa się dzień pisemnego złożenia zgłoszenia lub zażalenia u bezpośredniego przełożonego, względnie datę stemplä pocztowego w wypadku przesłania odnośnego pisma pocztą.

Wzór przyjęcia zgłoszenia o dobrowolnem wystąpieniu ze służby zawiera załącznik Nr. 18 wzór zaś odroczenia przyjęcia zgłoszenia—załącznik Nr. 19.

60. Zwolnienie ze służby nauczyciela tymczasowego na podstawie art. 69 zależy całkowicie od uznania władzy. Zwolnienie to należy odróżniac od zwolnienia ze służby nauczyciela tymczasowego, które władza jest obowiązana zarządzić z mocy przepisów ustawy, jak np. w razie upływu 5-letniego okresu przebywänia nauczycielki w stanie pozasłużbowym (art. 63), w razie ujawnienia, iż mianowanie zostało dokonane na podstawie dokumentów fałszywych lub nieważnych (art. 73) w razie otrzymania ogólnej oceny pracy niezadowalającej (art. 70), w razie wyczerpania ustawowego okresu zezwolenia na nauczanie itd. Zarządzając zwolnienie ze służby nauczyciela tymczasowego, oparte na nakazie ustawowym, władza obowiązana jest w piśmie zwalniającem podać powód zwolnienia oraz powołać odpowiedni artykuł ustawy.

Zwolnienie ze służby na podstawie art. 69 zarządza się bez podania motywów.

Wzór pisma zwalniającego ze służby na podstawie art. 69 lub 70 zawiera załącznik Nr. 20.

61. O przyznaniu lub nieprzyznaniu, względnie o wysokości odprawy należnej nauczycielowi zwalnianemu, decyduje zasadniczo władza, uprawniona do zwalniania nauczycieli tymczasowych. Jednakże decyzja należy zawsze do władzy szkolnej II instancji w tych wypadkach, gdy odnosi się do nauczyciela szkoły, podległej bezpośrednio tej władzy.

62. Nauczycielowi tymczasowemu, zwolnionemu ze służby na podstawie art. 69 lub 70, należy wypłacić odprawę w wysokości w ustępie drugim art. 69 przewidzianej za każdy rok nienagannej służby. Za naganną uważa się służbę wtedy, gdy istnieją pisemne dowody jej naganności, a mianowicie: ujemne spostrzeżenia, wpisane do wykazu kwalifikacyjnego, upomnienia na piśmie, skazujące orzeczenie dyscyplinarne i tp.

Do art. 73.

63. Wzór orzeczenia o unieważnieniu mianowania i wydaleniu ze służby zawiera załącznik Nr. 21.

Do art. 145 i 146.

64. Wzór dekretu ustalenia na podstawie art. 145 lub 146 zawiera załącznik Nr. 22.

Do art. 78.

65. Jeżeli wyrok karno-sądowy jest uniewinniający lub nie pozbawia nauczyciela zdolności do piastowania urzędu publicznego (art. 79) władza przy której istnieje komisja zwraca się do Sądu o udzielenie akt sądowych, a następnie, przesyłając odpis wyroku sądowego komisji dyscyplinarnej po zasiągnięciu opinji rzecznika dyscyplinarnego, stawia wniosek o wytoczenie; prowadzenie lub zaniechanie postępowania dyscyplinarnego.

Do art. 79.

66. Orzeczenie o wydaleniu ze służby bez postępowania dyscyplinarnego wydaje ta władza, do której należy mianowanie. Władze niższych instancyj obowiązane są zawiadomić o tem równocześnie Ministerstwo W. R. i O. P.

Do art. 81.

67. Zarządzenie, nakładające karę porządkową upomnienia, winno zawierać prócz motywów pouczenie o przysługujących ukaranemu w drodze porządkowej nauczycielowi środkach.

Do art. 82.

68. Wynikające z art. 82 punkt 2 i 3 potrącenia z uposażenia czyni władza asygnująca uposażenie.

Przedkładając wniosek o przeniesienie nauczyciela względnie kierownika lub dyrektora szkoły w drodze dyscyplinarnej Kuratorjum winno dołaczyć do wniosku:

a) odpis prawomocnego orzeczenia,

b) odpis wykazu stanu służby,

c) odpis wykazu kwalifikacyjnego skazanego nauczyciela oraz

d) wskazać conajmniej dwie szkoły, do których skazany nauczyciel mógłby być przeniesiony, kierując się przy wyborze miejsca następującemi względami.

69. Przy przenoszeniach należy zwracać baczną uwagę na rodzaj przewinienia zasądzonego nauczyciela, jego kwalifikacje, dotychczasową pracę pedagogiczną oraz oświatową i stosownie do tego wskazać taką miejscowość, gdzie przeniesiony dyscyplinarnie nauczyciel mógłby w nowych warunkach swą wzorową pracą zasłużyć na rehabilitację.

70. Tak nauczyciele i kierownicy publicznych szkół powszechnych, którym wymierzono karę, przewidzianą w punkcie 5 lub 6 artykułu 82, jak i kierownicy, którym wymierzono karę, przewidzianą w punkcie 8 tego artykułu, mogą być przeniesieni do innej szkoły bez względu na jej odmienny stopień organizacyjny. Z pojęcia kary wynika jednak, że kierownik, któremu wymierzono karę na mocy punktu 5 lub 6 artykułu 82 nie może być przeniesiony do szkoły, w której otrzymałby wyższy dodatek za kierownictwo.

Do art. 83.

71. Orzeczenia, wydane na podstawie ustępu trzeciego art. 82, w których Komisja Dyscyplinarna stwierdza winę oskarżonego nauczyciela, lecz ze względów podanych w tym ustępie kary mu nie wymierza, winny być wpisywane do wykazów stanu służby.

Do art. 84.

72. Wydanie zarządzeń potrzebnych do wykonania dyscyplinarnego orzeczenia wydalenia z państwowej służby nauczycielskiej należy do tej władzy, do której należy mianowanie. Władze niższych instancyj obowiązane są zawiadomić o tem równocześnie Ministerstwo W. R. i O. P.

Do art. 87 i 90.

73. Wnioski w sprawie nominacji członków okręgowych komisyj dyscyplinarnych należy przedkładać Ministerstwu na trzy miesiące przed upływem kadencji.

Do art. 97.

74. Prośbę o wyznaczenie obrońcy z urzędu może obwiniony nauczyciel wnieść z pominięciem przepisanej drogi służbowej.

75. Rachunki kosztów, poniesionych przy obronie (czytanie aktów, stawiennictwo na rozprawę dyscyplinarną), mają być przedstawione w terminie 14 dni po ukończeniu rozprawy w drodze służbowej kuratorowi okręgu szkolnego, jeżeli obrońcą był nauczyciel szkoły podległej

bezpośrednio inspektorowi szkolnemu lub kuratorowi, oraz Ministerstwu, jeżeli obrońcą był nauczyciel szkoły, podległej bezpośrednio Ministrowi. Do rachunku winien nauczyciel obrońca dołączyć zaświadczenie przewodniczącego właściwej komisji dyscyplinarnej, stwierdzające udział nauczyciela w rozprawie dyscyplinarnej. Zresztą przy obliczeniu kosztów należy stosować każdocześnie obowiązujące przepisy o zwrocie kosztów za podróże służbowe funkcjonarjuszów państwowych.

Do art. 102.

76. Zawiadamiając o wdrożeniu dochodzenia dyscyplinarnego zainteresowanego nauczyciela należy podać mu jednocześnie imie i nazwisko urzędnika delegowanego do prowadzenia dochodzenia. Wzory odpowiednich pism podane są w załącznikach Nr. 23 i 24.

77. Dochodzenia dyscyplinarne winny odbywać się w zasadzie w budynkach władz szkolnych, lub w budynkach szkolnych.

78. Powołanie inspektora szkolnego do prowadzenia dochodzenia dyscyplinarnego nie stoi w sprzeczności z postanowieniami art. 102 ustawy, należy jednak o ile możności unikać powierzania tej funkcji temu inspektorowi szkolnemu, względnie zastępcy, który prowadził dochodzenie wstępne, zwłaszcza w tych wypadkach, gdy ze względu na chatakter wykroczenia ze strony nauczyciela mogłyby powstać posądzenia prowadzącego dochodzenie o stronniczość.

79. Z prowadzonych dochodzeń winien być spisany protokół przez urzędnika wyznaczonego do prowadzenia dochodzenia, lub przez urzędnika specjalnie w tym celu powołanego przez urzędnika wyznaczonego do prowadzenia dochodzenia. Każdy protokół winien zawierać miejscowość, datę oraz nazwiska osób obecnych przy prowadzedochodzenia. Każdego świadka należy przesłuchać osobno nie w obecności obwinionego lub innych świadków. Przed przesłuchaniem należy upomnieć świadka, aby na zadawane pytania według najlepszej wiedzy i sumienia zeznawał zupełną prawdę, aby nic nie zamilczał i zeznania tak złożył, ażeby w razie potrzeby mógł je stwierdzić pod przysięgą. Następnie należy świadka zapytać o jego imię i nazwisko, wiek, miejsce urodzenia, religję, stan, sposób zarobkowania, a w razie potrzeby o inne stosunki osobiste, a w szczególności w jakich stosunkach pozostaje do obwinionego lub innych osób, których dotyczy się dochodzenie. Zeznania świadków należy spisywać w krótkich i treściwych zdaniach w sposobie opowiadającym. Tylko tam, gdzie to ważne

jest do ocenienia sprawy należy przytoczyć własne słowa świadka.

W szczególności należy wezwać świadka, aby podał źródło swych wiadomości. Pytania tylko o tyle należy spisywać, o ile tego wymaga zrozumienie odpowiedzi.

Każdy protokół winien być odczytany osobom przesłuchanym, a następnie podpisany przez zeznających. Jeżeli zeznający odmówi podpisu należy zapisać to do protokółu, podając zarazem przyczynę odmówienia podpisu. Na końcu podpisują protokół prowadzący dochodzenie oraz protokólant, o ile był powołany. W tem co spisano nie można nic istotnego przekreślać, dodawać lub zmieniać. Skreślone ustępy powinny być jeszcze czytelne. Dodatki istotne lub sprostowania, które zeznający do swych zeznać czyni, zapisane być mogą na skraju protokólu albo w dopisku i omówione, potwierdzone i podpisane w sposób wyżej podany.

80. Urzędnik, prowadzący dochodzenie, winien zaznazaznajomić się z przepisami ustawy postępowania karnego w razie potrzeby je stosować. W szczególności należy stosować z postępowania karnego przepisy, traktujące o prawie odmowy zeznań przez świadków i konfrontacji świadków z obwinionym i innymi świadkami.

Do art. 104.

81. Akt oskarżenia winien zawierać.

1) imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe obwinionego,

2) dokładne oznaczenie występków, względnie wykroczeń nauczyciela, które uczyniono przedmiotem oskarżenia,

3) krótkie, zwięzłe i przedmiotowe przedstawienie stanu sprawy, zaczerpnięte z treści doniesienia i wyników przeprowadzonego dochodzenia oraz wymienienie podstaw materjalnych oskarżenia.

4) wzmiankę, czy, względnie kiedy, obwiniony nauczyciel został zawieszony w służbie,

5) wniosek co do wysokości kary,

6) spis osób, które mają być powołane i przesłuchane przez komisję dyscyplinarną w charakterze świadków, z podaniem okoliczności, które mają stwierdzić.

82. Akt oskarżenia przesyła władza, przy której istnieje komisja przewodniczącemu wraz z odpisem, prze-

znaczonem dla obwinionego, dołączając prócz aktów sprawy odpis wykazu stanu służby oraz odpis wykazu kwalifikacyjnego.

Do art. 110.

83. Świadkom i znawcom wezwanym na rozprawę przysługuje zwrot kosztów podróży i diet według przepisów ustawowych o postępowaniu karnem.

O przyznaniu kosztów decyduje Komisja, a wypłaca koszta ta władza, przy której istnieje Komisja z kredytów, przekazanych dla komisji dyscyplinarnej.

Do art. 113.

84. Przez sentencję orzeczenia rozumie się część orzeczenia, wymieniającą przestępstwa, których uznano winnym obwinionego i od których go uniewinniono, z podaniem stanu faktycznego i kwalifikacji prawnej czynu oraz oznaczenie kary.

Do art. 114.

75. W zdaniu „odpis orzeczenia przesyła przewodniczący komisji dyscyplinarnej w drodze służbowej obwinionemu" słowa „w drodze służbowej" należy rozumieć: za pośrednictwem tej władzy, przy której istnieje komisja.

Jeżeli obwinionym był nauczyciel szkoły, podległej bezpośrednio inspektorowi szkolnemu, to odpis orzeczenia winno Kuratorjum przesłać również właściwemu inspektorowi szkolnemu. Gdy orzeczenie motywowane było pisane ręcznie przez przewodniczącego, to w aktach sprawy należy zachować jedną maszynową odbitkę orzeczenia motywowanego.

Do art. 116.

86. Władzą służbową w znaczeniu art. 116 jest ta władza, przy której istnieje komisja.

87. Akta komisji dyscyplinarnej powinny być ułożone należycie w chronologicznym porządku, następnie z reguły zszyte, a zawsze ponumerowane i zaopatrzone spisem.

Do art. 117.

88. Odwołanie rzecznika dyscyplinarnego winno być sporządzone w dwóch egzemplarzach, z których jeden winien być podpisany przez rzecznika, a drugi jako odpis, dołączony do aktów sprawy.

Do art. 118.

89. Władzą służbową w znaczeniu art. 118, ustęp trzeci, jest ta władza, przy której istnieje komisja.

90. Rzecznik dyscyplinarny 1-szej instancji powinien zająć ze swej strony odpowiednie stanowisko, co do podanych przez odwołującego się nauczyciela w odwołaniu zarzutów i opinję swą dołączyć do aktów sprawy.

Do art. 123.

91. Właściwą władzą, do której przewodniczący komisji dyscyplinarnej przesyła odpis orzeczenia dyscyplinarnego, jest ta władza, przy której istnieje komisja.

Do art. 129.

92. O każdem zawieszeniu nauczyciela w pełnieniu służby komisja dyscyplinarna obowiązana jest zawiadomić tę władzę, przy której istnieje z podaniem wykroczeń, które spowodowały zawieszenie.

Do art. 130.

93. Po skierowaniu aktu oskarżenia do komisji dyscyplinarnej prawo zawieszenia nauczyciela w pełnieniu służby z powodu wykroczeń; względnie występków, objętych już aktem oskarżenia, przysługuje tylko komisji dyscyplinarnej.

Do art. 136.

94. Rehabilitacja może nastąpić na prośbę ukaranego nauczyciela lub na wniosek władzy służbowej.

Do wniosku o rehabilitację należy przedłożyć:

a) odpis orzeczenia motywowanego,

b) odpis wykazu stanu służby,

c) odpis wykazu kwalifikacyjnego,

d) szczegółowe uzasadnienie wniosku.

Warszawa, dnia 24 marca 1928 r. (Nr. I. 4614/28).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) **Dr. Dobrucki.**

Załącznik Nr. 1
do Instrukcji Ministerstwa Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.
Wzór pisma nominacyjnego (art. 3 lub 12).

....
(nazwa władzy mianującej)

....
(siedziba tej władzy)

....
(data)

Nr. ....

Do
Pan ....
....
....
w ....

Mianowanie.

Na podstawie .... 1) ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. R P. Nr. 47, poz. 462) .... 2) mianuję Pan .... z dniem .... 19.... r. .... 3) ....
(stan służb.) (nazwa szkoły)
4) w .... 5) z uposażeniem według
(miejscowość)
artykuł .... 6) ustawy uposażeniowej z dnia .... (Dz. U.R.P. Nr. .... poz. ....).

Celem objęcia obowiązków służbowych oraz złożenia przyrzeczenia służbowego win......... Pan .... zgłosić się u ....
(nazwa władzy)
w terminie i pod rygorem w art. 13 ustawy o stosunkach służbowych nauczycieli przewidzianym.

Okrągła pieczęć urzędu. ....
(nazwa władzy mianującej)

....
(podpis)

Data objęcia służby ....
(podpis wpisującego)

Data złożenia przyrzeczenia służbowego ....
(podpis wpisującego)

---

1) tu wymienić należy „art. 3“ albo też ustęp trzeci lub czwarty art. 12,
2) w pismach nominacyjnych nauczycieli religji katolickiej przed wyrazem: „mianuję“ wpisuje się „w porozuumieniu z ....“ (nazwa właściwej władzy duchow.),
3) np. „nauczycielem“ lub „kierownikiem“,
4) np. „publicznej szkoły powszechnej im. Elizy Orzeszkowej“ lub gimnazjum państwowego im. Jana Sobieskiego“ itp.,
5) np. „Warszawie“,
6) tu należy wymienić artykuł, względnie artykuły, ustawy nposażeniowej, służące za podstawę prawną do wymierzania uposażenia.

Załącznik Nr. 2.
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. l. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór dekretu ustalenia art. 8).

....
(nazwa władzy wystawiającej dekret)

....
(siedziba tej władzy)

....
(data)

Nr. ....

Dekret ustalenia.

Do
Pan ....
....
....
w. ....

Stwierdzam, iż na podstawie ustępu drugiego art. 8 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) z dniem ....
.... r. stał .... się Pan .... stał ....
nauczyciel .... 1).
(kategorja szkół)

....
(nazwa władzy wydającej dekret)

....
(podpis)

Okrągła pieczęć urzędu.

Data złożenia przysięgi służbowej.

....
(podpis wpisującego)

....

---

1) np. „publicznych szkół powszechnych“ lub „państwowych szkół średnich ogólnokształcących“ i t. p.

Załącznik Nr. 3
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr I. 4614/28
z dn. 24 merca 1928 r.

Wzór pisma przyznającego tytuł profesora.

....
(nazwa władzy wydającej pismo)

....
(siedziba tej władzy)

Do

....
(data)

Pan ....

Nr. ....

....

Treść: Przyznanie tytułu profesora.

....

w ....

Na podstawie ustępu ostatniego art. 8 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dn. 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462), przyznaję Pan.............. tytuł profesor

....
(nazwa władzy przyznającej tytuł)

....
(podpis)

....
(tytuł osoby podpisującej)

Okrągła pieczęć urzędu.

Załącznik Nr. 4
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór pisma nominacyjnego
na stałą posadę lub na stanowisko dyrektora albo kierownika (art. 11.)

....
[nazwa władzy mianującej]

....
[siedziba tej władzy]

....
[data]

Nr. ....

Do
Pan ....
....
....

Mianowanie na .... 1) w ....

Na podstawie art. 11 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) z dniem .... mianuję Pan .... w drodze konkursu na .... 1) .... 2)
[nazwa szkoły]

w ....
[miejscowość]

Zgodnie z postanowieniem art. .... ustawy uposażeniowej (Dz. U. R. P. Nr. .... poz. ....) równocześnie od daty w ustępie poprzednim wymienionej przyznaję Panu uzupełnienie przysługującego Panu jako nauczycielowi uposażania o .... punktów oraz .... mnożnych 3)

Po zwolnieniu od dotychczasowych obowiązków winien Pan zgłosić się bezwłocznie u .... celem objęcia obowiązków służbowych

Okrągła pieczęć urzędowa. ....
[nazwa władzy mianującej]

Data objęcia stanowiska ....
....
[podpis]

[podpis wpisującego]

1] tu wymienić: „stałą posadę nauczyciela (wychowawczyni)“ lub „stanowisko dyrektora [kierownika]“,

2] np. „ochronki im. Bolesława Prusa“ lub „państwowego Seminarjum nauczycielskiego im. Stanisława Konarskiego“ i t. p.,

3] Ustęp ten ma zastosowanie tylko w wypadkach pierwszego mianowania na stanowisko dyrektora lub kierownika, albo mianowania kierownika publicznej szkoły powszechnej kierownikiem publicznej szkoły powszechnej wyższego stopnia organizacyjnego do którego jest przywiązany większy dodatek za kierownictwo.]

Załącznik Nr. 5.
do Insrukcji Mininistra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór dekretu ustalenia na podstawie ustępu ostatniego art. 12.

....
(nazwa władzy wystawiającej dekret)

....
(siedziba tej władzy)

....
(data)

Nr....................

Do
Pa..
Dyrektor........ (Kierownik(czki)
....
w..

Treść: Dekret ustalenia.

Na podstawie ustępu ostatniego art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462), stwierdzam, iż z dniem.. ....r. uzyskał Pan ustalenie w rozumieniu ustępu drugiego art. 8 powołanej wyżej ustawy.

....
(nazwa władzy wystawiającej dekret)

Okrągła pieczęć urzędu.

....
(podpis)

Data złożenia przysięgi służbowej.

....
(podpis wpisującego)

Załącznik Nr. 6
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór zawiadomienia o niezadowalającej ocenie pracy (art. 21 lub 24).

....
(nazwa władzy zawiadamiającej)

....
(siedziba tej władzy)

....
(data)

Nr..................

Treść: Zawiadomienie o ocenie pracy.

Do

Pan ....

....

....

w..

Na podstawie art.. 1) ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) zawiadamiam Pana.................................... iż równocześnie do wykazu kwalifikacyjnego Pan............ wpisano ocenę pracy „niezadowalającą" za okres czasu od dn.. do dn..

Przeciwko powyższemu orzeczeniu przysługuje Panu prawo w ciągu 14 dni od dnia następującego po doręczeniu niniejszego wniesienia odwołania do ....
(wskazać władzę)

....
(nazwa władzy, wydającej orzeczenie)

....
(podpis)

---

1) wymienić 21 lub 24.

Załącznik Nr. 7
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 28 marca 1928 r.

Wzór dekretu przeniesienia z urzędu (art. 58).

....
[nazwa władzy dokonywującej przeniesienia]

....
[siedziba tej władzy]

....
[data]

Nr. ....

Przeniesienie.

Do
Pan ....
....
....
w ....

Na podstawie art. 58 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462), po wysłuchaniu opinji Rady Szkolnej Okręgowej w .... z dniem .... 19...... r. przenoszę Pan...... z urzędu z powodu zmiany organizacji szkoły (dla dobra szkoły ....) na równorzędne stanowisko do .... 1) w .... 2).

Po zwolnieniu od obowiązków dotychczasowych win...... Pan...... zgłosić się u .... 3) celem objęcia nowych obowiązków służbowych.

Przeciwko zarządzeniu niniejszemu przysługuje Pan...... prawo odwołania do .... w ciągu dni 14 od dnia następnego po dniu doręczenia niniejszego.

(okrągła pieczęć urzędu) ....
[nazwa władzy przenoszącej]

Data objęcia służby na nowem miejscu służbowem ....
[podpis wpisującego]

....
[podpis i tytuł osoby podpisującej]

1] wymienić szkołę, do której zostanie przeniesiony.
2] wymienić miejscowość,
3] wymienić tytuł urzędowy bezpośredniego przełożonego, u którego ma się zgłosić.

Uwaga. a] Przy przeniesieniu nauczyciela tymczasowego skreślić od słów: „z powodu“ aż do słów: „równorzędne stanowisko“ włącznie,
b] słowa zbędne skreślić.

Załącznik Nr. 8
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór dekretu przeniesienia na własną prośbę (art. 58).

....
[nazwa władzy przenoszącej]

....
[siedziba tej władzy]

Do

....
[data]

Pan ....

Nr. ....

....

Przeniesienie.

....

w ....

Na podstawie art. 58 ustawy z dn. 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dn. 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) z dniem ....19..........r. przenoszę Pan..................na własną prośbę na stanowisko nauczyciela (na stałą posadę nauczyciela, na stanowisko dyrektora, kierownika do ....2) w ....3).

Po zwolnieniu od obowiązków dotychczasowych win..........Pan..........zgłosić się u ....4) celem objęcia nowych obowiązków służbowych.

(okrągła pieczęć urzędu)

....
(nazwa władzy przenoszącej)

Data objęcia służby na nowem miejscu służbowem ....

....
(podpis i tytuł osoby przenoszącej)

[podpis wpisującego]

1) tytuł, względnie charakter służbowy nauczyciela np. „profesora“ lub nauczyciela tymczasowego“,
2) wymienić szkołę,
3) wymienić miejscowość,
4) wymienić przełożonego, u którego ma się zgłosić.

Załącznik Nr. 9
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 34 marca 1928 r.

Wzór dekretu przeniesienia w drodze konkursu (art. art 58 i 11).

....
nazwa władzy zarządzającej przeniesienie

....
siedziba tej władzy

....
data

Nr. ....

Treść: Przeniesienie w drodze konkursu.

Do

Pan ....
imię i nazwisko, tytuł,

....
charakter służbowy 1)

w ....

Na podstawie art. art. 58 i 11 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) przenoszę Pan.......... z dniem .... r. w drodze konkursu na równorzędne stanowisko do.............................. w ....
wymienić nazwę szkoły

Po zwolnieniu od obowiązków dotychczasowych win.......... Pan.......... zgłosić się bezzwłocznie u.. celem objęcia
nazwa władzy, względnie osoby
nowych obowiązków służbowych.

Pieczęć okrągła urzędu.

....
nazwa władzy przenoszącej

Data objęcia służby na nowem miejscu służbowem ....

....
podpis

....
podpis wpisującego

---

1) np. „Do Pana profesora Adama X, zajmującego stałą posadę nauczyciela gimnazjum państwowego im. B. Prusa w X“.

Załącznik Nr. 10
Do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór pisma przenoszącego w stan nieczynny (art. 60).

Minister
Wyznań Religjinych i Oświecenia Publicznego

Warszawa, dn. ....

Nr. ....

Przeniesienie w stan nieczynny

Do

Pan ....
imię, nazwisko, tytuł

....
charakter służbowy

....
nazwa szkoły

w ....
miejscowość

Na podstawie art. 60 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) przenoszę Pan.............. z dniem .... r. w stan nieczynny z powodu ....
.... 1)

Minister

....
podpis

pieczęć okrągła urzędu

---

1. tu wymienić należy: „zmiany organizacji szkoły“ lub „okoliczności, nie pozwalających ze względu na dobro służby na dalsze zatrudnienie Pan.........na odpowiadającej stanowisku służbowemu Pan.........posadzie“.

Załącznik Nr. 11
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn 24 marca 1928 r.

Wzór pisma powołującego do służby czynnej nauczyciela w stanie nieczynnym (art. 60).

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Warszawa, dnia ....

Nr. ....

Powołanie do służby czynnej.

Do
Pan ....
imię, nazwisko, tytuł

pozostające .... w stanie nieczynnym
.... 1)
charakter służbowy

....
nazwa szkoły

w ....
miejscowość

Na podstawie art. 60 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dn. 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) powołuję Pan .... z dniem .... r. z powrotem do służby czynnej na ....
stanowisko, nazwa szkoły
.... 2).
i miejscowość

Celem objęcia obowiązków służbowych win.......... Pan.......... zgłosić się bezzwłocznie u ....
władza lub osoba

Pieczęć okrągła urzędu.

....
nazwa władzy powołującej

Data ponownego objęcia obowiązków ....

....
podpis

....
podpis wpisującego

1. np. „stałego nauczyciela“ lub: „dyrektora“,
2. np. „stałą posadę nauczyciela publicznej szkoły powszechnej Nr. .... w Warszawie“.

Załącznik Nr. 12
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór zwolnienia ze służby po upływie 6 miesięcy przebywania w stanie nieczynnym (art. 60).

....
nazwa władzy lub urzędu

....
siedziba tej władzy lub urzędu

....
data

Nr. ....

Treść: Zwolnienie ze służby.

Do
Pan ....
imię, nazwisko, ew. tytuł

pozostające...... w stanie nieczynnym

....
stanowisko, wzgl. charakter służbowy, nazwa szkoły

w ....
miejscowość

Na podstawie art. 60 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) [oraz art 29 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6, poz. 46)] zwalniam Pan......... ze służby państwowej z dniem .... r., z którym kończy się sześciomiesięczny okres przebywania Pan......... w stanie nieczynnym [i równocześnie przenoszę Pan......... w stan spoczynku].

Przeciwko zarządzeniu niniejszemu przysługuje Pan......... prawo odwołania do .... w terminie 14 dni od dnia następnego po doręczeniu niniejszego.

....
nazwa władzy zwalniającej

Okrągła pieczęć urzędu.

....
podpis

UWAGA: Słowa zawarte w klamrach skreśla się, jeżeli nauczyciel nie nabył jeszcze praw emerytalnych.

Załącznik Nr. 13
do Instrukcji Ministra W. R. i N. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór pisma przenoszącego nauczycielkę w stan pozasłużbowy (art. 58 i 41).

....
nazwa władzy lub urzędu

....
siedziba tej władzy lub urzędu

....
data

Do
Pani ....
imię, nazwisko, tytuł

Nr. ....

....
charakter służbowy, stanowisko

Treść: Przeniesienie w stan pozasłużbowy.

....
nazwa szkoły

w ....
miejscowość

Na podstawie ....
1) ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) przenoszę Panią z dniem ....na własną Jej prośbę, wyrażoną w piśmie z dnia ...., w stan pozasłużbowy.

....
nazwa władzy

Okrągła pieczęć urzędu.

....
podpis

1) wymienić: „ustępy szóstego art. 58" lub: „art. 61".

Załącznik Nr. 14
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór deklaracji nauczycielki o rezygnacji ze stanowiska służbowego w miejscu zamieszkania męża (art. 63).

DEKLARACJA

....
imię i nazwisko

w stanie pozasłużbowym.. 1)
stanowisko, względnie tytuł

Jako przeniesiona w stan pozasłużbowy pismem.............................. z dnia.............................. r.
władza

Nr.................. nie mając możności uzyskania stanowiska służbowego w miejscu zamieszkania mego męża t. j. w.. wyrażam gotowość powrotu do służby czynnej na każdem wyznaczonem mi stanowisku równorzędnem ze stanowiskiem zajmowanem przezemnie przed przejściem w stan pozasłużbowy.

....
podpis

....
tytuł

....
miejscowość

....
data

1) np. „nauczycielki stałej publicznych szkół powszechnych“. albo: „przełożonej szkoły średniej ogólnokształcącej“.

Załącznik Nr. 15
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 461/28.
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór pisma powołującegu do służby czynnej nauczycielkę w stanie pozasłużbowym (art. 63).

....
nazwa władzy lub urzędu

....
siedziba tej władzy lub urzędu

....
data

Nr. ....

Treść: Powołanie do służby czynnej ze stanu pozasłużbowego.

Do
Pani ....
imię i nazwisko

pozostającej w stanie pozasłużbowym

.... 1)
stanowisko, względnie tytnł

Na podstawie art. 63 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) powołuję Panią z dniem .... z urzędu 2) z powrotem do służby czynnej na ....
....
stanowisko, nazwa szkoły, miejscowość.

Celem objęcia obowiązków służbowych winna Pani zgłosić się bezzwłocznie u ....
....
władza lub osoba

Okrągła pieczęć urzędu

....
nazwa władzy

....
podpis

Data ponownego objęcia obowiązków ....

....
podpis wpisującego

1) np. „kierowniczki 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej“,
2) lub „na prośbę z dnia ....

Załącznik Nr. 16
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 461/28
z dnia 24 marca 19 8 r.

Wzór dekretu zwolnienia ze służby po upływie oznaczonego do przebywania w stanie pozasłużbowym czasu (art. 63).

....
nazwa władzy zwalniającej

....
siedziba tej władzy

....
data

Nr. ....

Treść: Zwolnienie ze służby.

Do

Pani ....
imię, nazwisko, ew. tytuł

pozostającej w stanie pozasłużbowym

....
stanowisko, wzgl. charakter służbowy, nazwa szkoły

w ....

Na podstawie art. 63 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 roku (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz 462) zwalniam Panią z państwowej służby nauczycielskiej z dniem .... r., z którym kończy się oznaczony artykułem 63 powołanej wyżej ustawy pięcioletni okres czasu pozostawania w stanie pozasłużbowym.

Równocześnie po myśli powołanego artykułu ustawy przyznaję Pani odprawę w wysokości .... (ilość) mieśięcznego pełnego ostatnio pobieranego uposażenia służbowego.

Przeciwko zarządzeniu niniejszemu przysługuje Pani prawo odwołania do .... w terminie 14 dni od dnia następnego po doręczeniu niniejszego.

Pieczęć okrągła urzędu.

....
nazwa władzy zwalniającej

....
podpis

Załącznik Nr. 17
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dnia 24 marca 1928 r.

Wzór pisma powierzającego nauczycielowi pełnienie czynności w urzędzie administracji szkolnej (art. 64).

....
nazwa władzy lub urzędu

....
siedziba tej władzy lub urzędu

....
data

Nr. ....

Treść: powierzenie czynności.

w ....
urząd, miejscowość

Do
Pan ....
....
....
w ....

Na podstawie art. 64 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462), powierzam Pan........ za........Je........zgodą, wyrażoną w piśmie z dnia..................czynności..................................
charakter tych czynności
w..na czas od dn. ....
urząd miejscowość
do dnia..r.

Przez czas pełnienia tych czynności będzie Pan........pod względem praw i obowiązków traktowan........według przepisów ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164)

....
nazwa władzy

Okrągła pieczęc urzędu.

....
podpis

Data objęcia cynności

....

....
podpis wpisującego

Załączuik Nr. 18
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór przyjęcia zgłoszenia o dobrowolnem wystąpieniu ze służby (art. 67).

....
nazwa władzy lub urzędu

....
siedziba tej władzy lub urzędu

....
data

Nr. ....

Treść: Przyjęcie zgłoszenia o dobrowolnem wystąpieniu ze służby.

Do

Pan ....
imię, nazwisko, charakter

....
służbowy, wzgl. stanowisko

....
nazwa szkoły

w ....
miejscowość

Na pdstawie art. 67 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) przyjmuję zgłoszenie Pan.............. z dnia .... o dobrowolnem wystąpieniu ze służby z dniem .... (pod warunkiem należytego oddania urzędowania przed wyżej powołaną datą.

Przeciwko wymienionemu warunkowi przysługuje Pan.......... prawo odwołania do .... w terminie 14 dni od dnia następnego po doręczeniu niniejszego).

Okrągła pieczęć urzędu

....
nazwa władzy

....
podpis

Załącznik Nr. 19
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I 4614/28
z dnia 24 marca 1928 r.

Wzòr odroczenia przyjęcia zgłoszenia o dobrowolnem wystąpieniu ze służby (art. 67).

....
nazwa władzy lub urzędu

....
siedziba tej władzy lub urzędu

....
data

Nr. ....

Treść: Odroczenie przyjęcia zgłoszenia o dobrowolnem wystąpieniu ze służby.

Do
Pan ....
imię, nazwisko, charakter

....
służbowy, wzgl. stanowisko

....
nazwa szkoły

w ....
miejscowość

Na podstawie art. 67 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U R. P. Nr. 47, poz. 462) odraczam przyjęcia zgłoszenia Pan .... z dnia .... o dobrowolnem wystąpieniu ze służby do czasu ostatecznego załatwienia prowadzonego przeciwko Pan .... śledztwa karnego 1) [do czasu uregulowania przez Pan .... zaległych zobowiązań pieniężnych, wynikłych ze stosunku służbowego].

Przeciwko powyższemu odroczeniu przyjęcia zgłoszenia o dobrowolnem wystąpieniu ze służby przysługuje Pan .... prawo odwołania do .... w terminie 14 dni od dnia następnego do doręczenia niniejszego.

Okrągła pieczęć urzędu ....
nazwa władzy

....
podpis

---

1) lub „dochodzenia dyscyplinarnego".

Załącznik Nr. 20
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/27
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór pisma zwalniającego nauczyciela tymczasowego na podstawie art. 69 lub 70.

....
nazwa władzy lub urzędu

....
siedziba tej władzy lub urzędu

Do

.... Pan ....
data

....

Nr. .... (tymczasowe ...... nauczyciel ......)

....
nazwa szkoły

Treść: Zwolnienie ze służby.

w ....
miejscowość

Na podstawie art. 69 (albo 70) i 71 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) zwalniam Pan .... z dniem .... ze służby 1).

[Wobec tego, że służba Pan .... w ciągu lat: .... była nienaganna uzyskał Pan .... prawo do odprawy w wysokości .... miesięcznego pełnego, ostatnio pobieranego, uposażenia służbowego 2)].

Przeciwko zarządzeniu niniejszemu przysługuje Pan .... prawo odwołania do .... w terminie 14 dni od dnia następnego po doręczeniu niniejszego.

....
nazwa władzy

Okrągła pieczęć urzędu.

....
podpis

---

1) w wypadkach zwolnienia na podstawie art. 70 dodać: z powodu .... w piśmie Nr. .... z dnia .... orzeczenia opiewającego: „ogólna ocena pracy niezadowalająca“,

2) drugi ustęp należy opuścić, gdy służba zwalnianego nauczyciela była naganna.

Załącznik Nr. 21
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór orzeczenia o unieważnieniu mianowania i wydaleniu ze służby (art. 73).

....
nazwa władzy lub urzędu

....
siedziba władzy lub urzędu

....
data

Nr. ...., Do

Treść: Orzeczenie o unieważnieniu mianowania i wydaleniu ze służby.

Pan ....
....
....
w ....

Na podstawie art. 73 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) z powodu
....
wymienić jeden z powodów, wymienionych w art. 73
unieważniam mianowanie Pan........ na stanowisko
.... dokonane pismem
wymienić
Nr. .... z dnia ....
i jednocześnie z dniem dzisiejszym wydalam Pan........ ze służby państwowej.

Przeciwko zarządzeniu niniejszemu przysługuje Panu odwołanie do ....
w terminie 14 dni od dnia następnego po doręczeniu niniejszego.

....
nazwa władzy

Okrągła pieczęć urzędu.

....
podpis

Załącznik Nr. 22
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. № I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Wzór dekretu ustalenia (art. 145 i 146)

....
nazwa władzy wydającej dekret

....
siedziba tej władzy

....
data

Nr. ....

Do
Pan ....
....
....
w ....

Dekret ustalenia.

Niniejszem stwierdzam, iż z dniem 1 stycznia 1927 r. na podstawie ustępu .... 1)
wymienić ustęp
ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462), stał się Pan .... stał .... w rozumieniu ustawy nauczyciel ....
wymienić rodzaj szkół

Wobec powyższego zgodnie z postanowieniem art. 146 powołanej ustawy wydaję Pan .... niniejszy dekret ustalenia.

Ogrągła pieczęć urzędu.

....
nazwa władzy wydającej dekret

Data złożenia przysięgi służbowej ....

....
podpis

....
podpis wpisującego

1. np. „ustępu pierwszego art. 145", ustępu drugiego art. 145" lub „ustępu pierwszego art. 146".

Załącznik Nr. 23
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego

....

data ....

Nr. ....

P. .... Do

dochodzenie dysciplinarne Pan ....

....

w ....

Na podstawie ustępu drugiego art. 102 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47 poz. 462) wdrażam przeciwko Pan ...... dochodzenie dysciplinarne z powodu ....

....

....

Przeprowadzenie dochodzenia powierzyłem p. ....

....

Kurator

Załącznik Nr. 24
do Instrukcji Ministra W. R. i O. P. Nr. I. 4614/28
z dn. 24 marca 1928 r.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego

....

data .... Do

Nr. .... Pan ....

P. ....

dochodzenie dysciplinarne. w ....

Na podstawie ustępu drugiego art. 102 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462) powierzam Pan........przeprowadzenie dochodzenia dysciplinarnego preeciwko p. ....
nauczyciel..

Zarzuty przeciwko p. ....
znajdują się (w załączonem piśmie lub w załączonych aktach) ....

W myśl ustępu czwartego, wymienionego wyżej artykułu może zażądać Pan........ współdziałania władz administracyjnych i organów policyjnych w szczególności wtedy, gdy świadkowie lub znawcy mieszkają poza obrębem powiatu, a nie czynią zadość Pańskiemu wezwaniu lub bez ustawowego powodu uchylają się od zeznań.

Władze administracyjne i organa policyjne obowiązane są w myśl wymienionego przepisu udzielić Pan........odpowiedniej pomocy, stosując przytem obowiązujące w postępowaniu administracyjnem przepisy o wzywaniu i przesłuchiwaniu stron.

Jeżeli zajdzie potrzeba przesłuchania świadków lub znawców pod przysięgą, może Pan........zwrócić się do właściwego sądu pierwszej instancji o przesłuchanie tych osób pod przysięgą, powołując się na postanowienia ustępu trzeciego art. 109 wymienionej ustawy i na niniejszą delegację.

Wyniki przeprowadzonego dochodzenia zechce Pan........przedłożyć mi bezwłocznie.

okrągła pieczęć urzędu

Kurator

58.

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do kuratorów wszystkich Okręgów Szkolnych wizytatora Liceum Krzemienieckiego i inspektorów Szkoł powszechnych w sprawie dyplomów Instytutu Francuskiego w Warszawie.

Uważając studja w Instytucie Francuskim za nader pożądane uzupełnienie studjów uniwersyteckich z filologji francuskiej, mogące w znacznej mierze zastąpić pobyt i studja we Francji, zarządzam co następuje:

Kandydatom, posiadającym obok przepisanych kwalifikacyj zawodowych do nauczania także dyplom „de civilisation française" Instytutu Francuskiego w Warszawie, należy przy obsadzaniu stanowisk nauczycielskich w szkołach przyznawać — przy innych równych warunkach — pierwszeństwo przed kandydatami, którzy dyplomu takiego nie posiadają; w szczególności dotyczy to szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich oraz tych szkół powszechnych, w których udzielany jest język francuski jako język obcy.

Polecam tedy kuratorom Okręgów Szkolnych, aby w sprawie obsadzania stanowisk nauczycielskich brali niniejsze zarządzenie pod szczególną uwagę.

Warszawa, dnia 16 kwietnia 1928 r. (Nr. II. P. 2731/28).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego;

(—) **Dr. Dobrucki.**

59.

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego (Wydział Oświecenia Publicznego) oraz wizytatora Liceum Krzemienieckiego—w sprawie legitymacyj uczniowskich.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z Ministerstwem Komunikacji

wprowadza począwszy od roku szkolnego 1928/29 zmianę przepisów, dotyczących korzystania przez młodzież szkolną z ulgowych przejazdów kolejami w tym kierunku, że młodzież będzie obowiązaną okazywać organom władz kolejowych oprócz zaświadczeń szkolnych wzoru obecnie obowiązującego — legitymacje uczniowskie.

W związku z tem zarządzam wprowadzenie począwszy od roku szkolnego 1928/29 legitymacyj uczniowskich według wzoru ustalonego przez Ministerstwo W. R. i O. P. w kolorze odmiennym dla każdej kategorji szkół a podanego poniżej. W szczególności ustalam:

1) dla gimnazjów kolor niebieski,

2) dla zakładów kształcenia nauczycieli kolor czarny,

3) dla szkół zawodowych kolor zielony.

Legitymacyj tych obowiązana będzie używać młodzież szkolna, uczęszczająca do państwowych i prywatnych (mających prawa szkół państwowych): szkół średnich ogólnokształcących zakładów kształcenia nauczycieli (preparand nauczycielskich, seminarjów nauczycielskich ze szkołami ćwiczeń, seminarjów ochroniarskich, kursów nauczycielskich, wyższych, która korzystać będzie z ulgowych przejazdów kolejami. Legitymacje te obowiązana będzie młodzież szkolna okazywać na każde żądanie organów władz kolejowych.

Legitymacje mogą zamawiać w dowolnie wybranych drukarniach albo Kuratorja we własnym zakresie działania dla wszystkich uczniów (uczenic) w okręgu, albo poszczególne Dyrekcje szkół, zawsze jednak ściśle według wzoru i wymiarów, ustalonych przez Ministerstwo W. R. i O. P., a podanego do wiadomości Ministerstwa Komunikacji. Legitymacje, odbiegające od wprowadzonego wzoru będą uważane przez organy władz kolejowych za nieważne.

Wymiary legitymacyj winny wynosić: $12 \times 8^1/_2$ cm.

Warszawa, dnia 15 maja 1928 r. (Nr. O. Prez. 2394/28).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) **Dr. Dobrucki.**

Załącznik do Nr. O. Prez. 2394|28.

1) Wzór legitymacyj dla uczniów szkół średnich ogólnokształcących—kolor niebieski:

Miejsce na fotografję

Kuratorjum Okręgu Szkolnego ....

....

.... gimnazjum ....

im ....

w ....

Nr. .... rok szk. ....

LEGITYMACJA UCZNIOWSKA

ważna do .... 19 ....

....

Imię i nazwisko

....

jest ucz .... klasy ....

Podpis ucznia:

....

Pieczęć gimnazjum

Dyrektor—Przełożona

....

2) Wzór legitymacyj dla uczniów (słuchaczów) zakładów kształcenia nauczycieli—kolor czarny:

Miejsce na fotografję

Kuratorjum Okręgu Szkolnego ....

....

....

nazwa zakładu

w ....

Nr. .... Rok szk. ....

LEGITYMACJA

ważna do .... 19 ....

....

imię i nazwisko

....

jest słuchacz / uczn. .... kursu / klasy

Podpis ucznia (słuchacza):

....

Pieczęć zakładu

Dyrektor—Przełożona

....

3) Wzór legitymacyj dla uczniów (słuchaczów) szkół zawodowych—kolor zielony:

Kuratorjum Okręgu Szkolnego..........

Miejsce na fotografję

....

Nazwa szkoły

....

w..

Nr.................. Rok szk..................

LEGITYMACJA

ważna do.......................19..........

....

imię i nazwisko

....

jest słuchacz. / ucz. .... kursu / klasy

Podpis ucznia (słuchacza):

....

Pieczęć szkoły

Dyrektor:

....

60.

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 26 grudnia 1927 r.

w sprawie programu religji ewangelicko-reformowanej w szkołach powszechnych.

Ustalam nadesłany przez konsystorz Ewangelicko-Reformowany w Rzeczypospolitej Polskiej pismem z dnia 17 czerwca 1927 r. Nr. 291/332. Program nauki religji ewangelicko-reformowanej jako obowiązujący przy nauczaniu tejże religji w szkołach powszechnych.

Warszawa, dnia 26 grudnia 1927 r. (Nr. I. 11148/27).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(—) **Dr. Dobrucki.**

61.

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorjów Okręgów szkolnych: Poleskiego, Warszawskiego, Wileńskiego i Wołyńskiego o wykonaniu dekretu o obowiązku szkolnym na terenie województw: Nowogródzkiego, Poleskiego, Wileńskiego oraz powiatów grodzieńskiego i wołkowyskiego oraz gmin białowieskiej, masiewskiej i suchopolskiej powiatu bielskiego województwa Białostockiego.

Celem wprowadzenia w życie dekretu z dn. 7.II-1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 14 poz. 107) o obowiązku szkolnym, rozciągniętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 30.XI 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 114, poz. 1030) na obszar województw nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego i powiaty grodzieński i wołkowyski i gminy białowieską, masiewską i suchopolską powiatu bielskiegogo województwa białostockiego, oraz z dn. 16.III-1920 r. (Dz. U. R. P. Or. 31, poz. 192) na obszar ziemi Wileńskiej, zarządzam co następuje:

Od dnia 1 września 1928 r. na wymienionym terenie stosowany winien być obowiązek szkolny wobec:

a) wszystkich dzieci, urodzonych w roku 1921, t. j. dzieci siedmioletnich,

b) dzieci roczników starszych, urodzonych w latach 1915—1920, które uczęszczały już do szkoły w roku 1927/26.

Zarządzam, aby norma obciążenia izb lekcyjnych była taka, żeby na metr kwadratowy izby szkolnej przypadło najwyżej 1,20 dziecka, a tylko w wyjątkowo trudnych warunkach norma 1,5 dziecka może mieć zastosowanie zarówno w roku szkolnym 1928/29, jak i w latach następnych do czasu uzyskania odpowiednich budynków szkolnych.

Prócz tego wszędzie, gdzie zachodzi tego potrzeba, a nie ma szczególnych przeszkód, ma być stosowane w roku szkolnym 1928/29 oraz w latach następnych, do czasu uzyskania odpowiednich budynków szkolnych, dwurazowe w ciągu dnia użytkowanie izb dla celów normalnej nauki szkolnej.

Zaprowadzając dwurazowe użytkowanie izb lekcyjnych, dążyć należy jednocześnie do możliwie najlepszego

technicznego przystosowania tych izb do zajęć w godzinach wieczorowych tak, aby odnośnej instalacji lub niewystarczające oświetlenie izb lekcyjnych nie były powodem skracania przepisanych godzin codziennej nauki szkolnej, jak niemniej aby skutkiem tego nie następowała redukcja programu nauki i ograniczenie działalności wychowawczej szkoły.

Dla dzieci opóźnionych w stosunku do normalnej nauki szkolnej zorganizują Kuratorja Okręgów Szkolnych naukę skróconą, zgodnie z okólnikiem Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 27 grudnia 1924 r. (L. 20421/1) w sprawie zorganizowania nauki skróconej dla dzieci w wieku szkolnym, nie pobierających nauki w szkole (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 ex 25).

Przy wykonywaniu powyższego zarządzenia stosować się należy do Insrukcji z dnia 20 kwietnia 1923 r. Nr. 5299/I w sprawie wykonywania okowiązku szkolnego na terenie 5 województw b. Królestwa Kongresowego.

Warszawa, dnia 14 maja 1928 r. (Nr. I. 3984/28).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(—) **Dr. Dobrucki**

62.

OKÓLNIK

Mininstra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Liceum Krzemienieckiego i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich w sprawie używania podręczników w skołach.

Doniosły dla postępu nauczania prąd w kierunku zmiany stosowanych w dawnej szkole metod nauczania jako jedno ze swoich naczelnych haseł wysunął walkę z opieraniem nauki szkolnej na niewłaściwem, martwem stosowaniu podręczników.

Powierzchowny stosunek do tego hasła wywołał niebezpieczne dla poziomu szkolnictwa nieporozumienie co do

roli podręcznika w szkole. Rozpowszechniać się zaczęło bowiem dość szeroko mniemanie, że podręczniki są wogóle niepotrzebne, a nawet że stosowanie podręcznika jest objawem zacofania.

Tak błędne pojmowanie rzeczy domaga się gruntownego sprostowania.

W całości nauczania szkolnego podręcznik jest nader ważnym czynnikiem, niejednokrotnie niemniej ważnym, jak praca w labolatorjach lub żywe słowo nauczyciela. Żaden z tych trzech zasadniczych czynników pracy szkolnej nie może być lekceważony. Harmonijne ich ustosunkowanie daje największą gwarancję należytych wyników nauczania. Prócz nauki gimnastyki, robót ręcznych, rysunku, skuteczne nauczanie bez podręcznika odpowiedniego rodzaju możliwe jest wprawdzie i w innych przedmiotach—wymaga ono jednak takiego przygotowania i takich wysiłków od nauczyciela, że musi być uznane za metodę wyjątkowo trudną.

I wówczas jednak, gdy nauczyciel po należytej rozwadze zdecyduje się uczyć bez podręcznika lub też widzi się zniewolonym do tego z powodów od niego niezależnych, musi on zatroszczyć się o to, aby uczniowie w zakresie jego przedmiotu naukowego kształcili się także i drogą czytelnictwa, np. przez czytanie wybranych rozdziałów książek naukowych, odpowiednich broszur, wydawnictw popularnych itp. — jednem słowem, aby nie byli pozbawieni drukowanego słowa, t. j. tego sposobu kształcenia się, który w późniejszem ich życiu stać się musi sposobem najważniejszym.

Dobry i dobrze użyty podręcznik umożliwi samodzielną pracę umysłową ucznia przy pomocy książki i stwarza pobudkę do tej pracy, np. przez to, że nauczyciel zadaje odpowiednio dobrane ustępy z podręcznika do samodzielnego opracowania ich w domu bez poprzedniah objaśnień w szkole.

Podręcznik daje pewność, że uczeń ma możność uzupełnienia fragmentarycznego często zakresu zdobytej przez niego wiedzy, że ma zwłaszcza możność uzupełnienia braków, powstałych skutkiem nieobecności w szkole. Wreszcie podręcznik w znaczeniu ściślejszem zapewnia najłatwiejszy i najbardziej niezawodny sposób utrwalania zdobytej wiedzy.

Potrzebę podręcznika dobitnie wykazuje rozpowszechnienie się zwyczaju robienia przez uczniów z inicjatywy lub za zgodą nauczyciela notatek, mających zastępować podręcznik. Takie notatki służą często do utrwalania w pa-

mięci ucznia błędów i niedorzeczności wynikłych z nieuniknionych niepozozumień.

Zarzuty tego rodzaju nie są oczywiście skierowane przeciwko należycie prowadzonemu, a więc zwięzłemu a przejrzystemu zapisywaniu przez ucznia spostrzeżeń, czynionych podczas pracy laboratoryjnej, przeciwko rozwiązywaniu piśmiennemu podczas lekcyj zadań matematycznych, fizycznych i t. d., przeciwko wyjątkwemu notowaniu wiadomości i wskazówek, nie zawartych w podręczniku—wogóle przeciwko takiemu ujęciu piśmiennemu fragmentów lub głównych wyników pracy w szkole, które bądź stanowi organiczny składnik czynnej postawy ucznia, bądź jest spowodowane niewątpliwą doraźną potrzebą. Odpowiednie zeszyty winny być jednak starannie kontrolowane i przeglądane przez nauczyciela.

Natomiast wszelkie dyktowanie kursu przez nauczyciela, jako stanowiące w istocie rzeczy środek niemniej mechaniczny i powierzchowny jak złe użycie podręcznika, a zabierające mnóstwo najcenniejszego czasu, musi ulec potępieniu.

Znaczenie podręcznika w nauce szkolnej wymaga ze strony nauczycielstwa oraz ze strony dyrekcyj szkół wielkiej troski o należyty wybór podręczników najbardziej odpowiednich i o należyte ic zastosowanie w nauce szkolnej.

Obowiązkiem każdego nauczyciela jest gruntowne przestudjowanie dozwolonych podręczników przedmiotu, który prowadzi, odpowiednich dla danej szkoły i dla danej klasy, i wybranie podřecznika najbardziej w danych warunkach odpowiedniego.

Obowiązkiem nauczyciela jest dokładne również obmyślenie sposobu zużytkowania podręcznika w klasie przez nauczyciela i uczniów w domu przez uczniów i systematyczne realizowanie obmysionego planu.

Dyrektorzy i kierownicy szkół winni ze swej strony usilnie czuwać nad trafnością wyboru oraz nad umiejętnem zużytkowaniem podręcznika przez nauczyciela i uczniów.

Warszswawa, dnia 28 maja 1928 r. (Nr. II. P. 11541/27).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

(—) **Dr. Dobrucki.**

63.

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do kuratorów wszystkich Okręgów Szkolnych, wojewody śląskiego i wizytatora Liceum Krzemienieckiego w sprawie otwierania w szkołach średnich ogólnokształcących oddziałów równoległych, począwszy od klasy IV.

Wśród zagadnień, jakie w dziedzinie organizacji wychowania publicznego wystąpiły z wielką siłą w wielu krajach kulturalnych zwłaszcza po wojnie światowej, jednem z najważniejszych jest zagadnienie takiego zorganizowania szkolnictwa, jakie ułatwiłoby wydobycie z całego społeczeństwa wszystkich drzemiących w niem sił duchowych, a w szczególności umożliwiałoby jak najkorzystniejszy rozwój jednostkom, obdarzonym wybitniejszemi zdolnościami intelektualnemi.

Przenosząc to zagadnienie na grunt stosunków polskich, musimy stwierdzić, że nawet w ramach dziś obowiązujących norm prawnych nia zostało jeszcze uczynione wszystko, co uczynione być powinno dla rozwiązania powyższego zagadnienia.

Te mianowicie jednostki z pośród dziatwy polskiej, które pomimo swych dobrze zapowiadających się zdolności, nie są kierowane przez rodziców odrazu do pierwszej klasy szkoły średniej, ale uczęszczają do wyższych oddziałów szkoły powszechnej, po skończeniu tej szkoły mają utrudniony wstęp do gimnazjum nie tylko z powodu istniejącej dotychczas różnicy programów naukowych i nieprzystosowanych do programu szkoły powszechnej wymagań przy egzaminie wstępnym do szkoły średniej, ale przedewszystkiem przez to, że liczba wolnych miejsc w klasie IV szkoły średniej jest bardzo ograniczona z powodu zajęcia prawie wszystkich miejsc w tej klasie przez młodzież promowaną z klasy III.

W takiej sytuacji często zdarzać się może, że dziecko o wyżej niż przeciętnych zdolnościach umysłowych odchodzi od wrót szkoły średniej tylko dlatego, że miejsce w tej szkole jest zajęte przez dziecko wprawdzie o miernych zdolnościach, ale które zostało przyjęte do tej szkoły wcześniej.

Jednym ze sposobów zmniejszenia płynącego z tych warunków zła może być istnienie w szkołach średnich

ogólnokształcących, poczynając od kl. IV, oddziałów równoległych, przeznaczonych dla najzdolniejszych absolwentów szkół powszechnych.

Biorąc to pod uwagę, pragnąłbym zachęcić Panów Kuratorów, aby w państwowych szkołach średnich ogólnokształcących, w których warunki lokalne na to pozwalają, a istniejących w miejscowościach z gęstą siecią wysokozorganizowanych szkół powszechnych, podejmowali inicjatywę uruchamiania oddziałów równoległych od klasy IV wzwyż. Okres bieżący wydaje się dla tej sprawy szczególnie wskazany, gdyż, jak doświadczenie poucza w ostatnich latach w wielu miejscowościacach uległa znacznemu zmniejszeniu liczba kandydatów zgłaszających się do kl. I szkoły średniej, co czyni zbędnem otwieranie oddziałów równoległych klas najniższych, a tem samem ułatwia otwieranie oddziałów równoległych, poczynając od kl. IV.

Należy jednak przytem pamiętać, że akcja ta będzie mogła dać pożądane ze względu na dobro publiczne wyniki tylko wówczas, gdy egzaminy wstępne do równoległej klasy IV będą przeprowadzone wprawdzie z bezwzględnem utrzymaniem dostatecznie wysokiego poziomu wymagań, ale w sposób, zapewniający maximum objektywnej oceny przygotowania naukowego i uzdolnienia umysłowego przystępujących do egzaminu kandydatów. Wizytacje, przeprowadzone dotychczas w czasie egzaminów wstępnych do niektórych szkół średnich, pouczają, iż egzaminatorowie nazbyt często mają skłonność przystosowywać swe wymagania nie do istotnych potrzeb i celów szkolnictwa danego typu, ale do tych partyj programu, które oni sami, jako nauczyciele, przeszli ze swoimi uczniami w ostatnim roku najdokładniej i przy których osiągnęli najlepsze rezultaty.

Przed tego rodzaju nieporozumieniem należy przestrzegać zwłaszcza ze względu na różnicę programu trzech najniższych klas szkoły średniej, a odpowiadających im oddziałów szkoły powszechnej. Należy oczekiwać i żądać od egzaminatorów takiej dozy zmysłu pedagogicznego, aby pomimo istnienia tych różnic egzamin mógł wskazać prawdziwe uzdolnienia kandydatów oraz zasób ich wiedzy i umiejętności w rzeczach istotnych.

Celem podkreślenia ważności należytego przeprowadzenia egzaminów jako też celem uzyskania przez władze szkolne materjału sprawozdawczego z którego możnaby wyprowadzić pewne wnioski na przyszłość, byłoby pożądane, aby Panowie Kuratorowie zarządzali możliwie dokładne wizytacje omawianych egzaminów, a ponieważ egzaminy te są w równym stopniu ważne dla szkolnictwa

powszechnego, jak i średniego, należałoby wizytacje przeprowadzać zbiorowo przez wizytatorów obu stopni szkolnictwa.

Liczę na to, że Panowie Kuratorowie, doceniając znaczenie poruszonego w tem piśmie zagadnienia, poświęcą mu dostateczną ilość uwagi i starania.

Po zakończeniu roku szkolnego Panowie Kuratorowie zechcą mi nadesłać sprawozdania z tego, co uczynili w kierunku realizacji intencyj niniejszego okólnika. Proszę o sprawozdania i w tych wypadkach, gdy na terenie danego okręgu szkolnego w żadnej szkole średniej oddział równoległy klasy IV z tych lub innych powodów nie mógł być otwarty.

Warszawa, dnia 31 maja 1928 r. (Nr. II. 83652/8).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) **Dr. Dobrucki.**

64.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

——

Warszawa
Dnia 23 czerwca 1928 r.
Nr. O. Prez. 3746/28.

Ubezpieczenia na życie
w P. K. O.

Skutkiem wydarzeń wojennych, dewaluacji walutu oraz pod wpływem specjalnej psychiki społeczeństwa w okresie wojennym i powojennym zanikła zupełnie w Polsce oszczędność, jedna z najważniejszych cnót społecznych i rodzinnych.

W jak wysokim stopniu oszczędność szerokich mas przyczynia się do podniesienia dobrobytu ogólnego, a z drugiej strony jak dalece ułatwia uruchomienie większych sum, zgromadzonych drogą drobnych nawet składek oszczędnościowych, oraz zużytkowania tych sum w całokształcie go-

spodarstwa społecznego, nie trzeba udowadniać. To są rzeczy doświadczeniem stwierdzone i powszechnie znane, a tylko u nas chwilowo niedoceniane.

Wymogiem zatem obecnej chwili, jednym z najważniejszych jest pobudzenie całego społeczeństwa wszelkiemi sposobami do oszczędności.

Jednym ze środków, zmierzających do tego celu, uznanych powszechnie zagranicą, jest ubezpieczenie na życie. Jest to najłatwiejsza i najskuteczniejsza forma oszczędności, oddziaływująca przytem wychowawczo na ubezpieczonego. Ubezpieczony bowiem działając pod przymusem swego zobowiązania, odkłada co miesiąc kwotę ustaloną przez siebie; w ten sposób przyzwyczaja się do zaoszczędzenia pewnej sumy na czas gorszego jutra względnie dla swej rodziny na wypadek przedwczesnej śmierci. Ubezpieczenie należy ułatwiać najszerszym warstwom społeczeństwa, nie wymagają od nich uciążliwych a często kosztownych formalności, z ubezpieczeniem związanych.

Taką właśnie ułatwioną formę ubezpieczenia na życie bez badania lekarskiego obrała Pocztowa Kasa Oszczędności.

Ubezpieczenie propagowane przez P. K. O. mając na widoku rozszerzanie wśród najszerszych warstw idei oszczędności oparte są na taryfach najtańszych, a zarazem najkorzystniejszych dla ubezpieczonych w ten sposób bez wątpienia służą dobru społecznemu i dobru Państwa.

Propaganda zatem takich ubezpieczeń winna być energicznie prowadzona wśród całego społeczeństwa i traktowana jako jedno z najdonioslejszych zadań doby dzisiejszej.

Tą drogą zapewniającą zresztą ubezpieczonemu niezaprzeczone korzyści możemy zwolna doprowadzić do gospodarczego odrodzenia się siłami własnemi bez oglądania się na pomoc cudzą.

P. K. O., jako instytucja oszczędnościowa o charakterze wybitnie społecznym stawiająca sprawę własnego zysku na planie ostatnim daje zupełną gwarancję przeprowadzenia całej sprawy jak najlepszego najkorzystniejszego dla interesowanych.

Zważywszy to wszystko zwracam się do Panów Kuratorów i wszystkich podwładnych urzędników oraz ogółu nauczycielstwa wszystkich kategoryj szkół z apelem aby w imię obowiązku spełnianego dla społeczeństwa i Państwa oraz w dobrze zrozumianym interesie własnym wszyscy społem propagowali sprawę ubezpieczeń na życie zapoczątkowaną w naszem Państwie przez P. K. O.

Równocześnie zwracam się do wszystkich Towarzystw Związków nauczycielskich aby zaapelowały również do swych członków celem jak najszerszej propagandy tej sprawy wśród całej ludności naszego państwa z którą nauczycielstwo najwięcej i najczęściej się styka w codziennem życiu.

Upoważniam wszystkich chętnych z pośród podległych mi urzędników i nauczycieli do zajmowania się akwizycją na życie oraz do propagowania idei ubezpieczeń oczywiście z tem zastrzeżeniem, że stanowisko ich i praca ich obowiązkowa w szkole czy urzędzie, nie dozna żadnego uszczerbku.

P. K. O. zwroci się w sprawie zorganizowania akwizycji do poszczególnych Towarzystw i Związków nauczycielskich celem porozumienia się bezpośredniego i wysłania instruktorów, którzy udzielą wszelkich wyjaśnień i wskazówek nauczycielstwu, pragnącemu podjąć się przeprowadzania tej sprawy w gminach powiatach i miastach. P. K. O. przyznawać będzie za pracę około realizacji ubezpieczeń w określonej wysokości prowizję za akwizycję ubezpieczeń na dobra Towarzystw i Związków oraz poszczególnych akwizytorów, wyznaczonych przez nie, względnie bezpośrednio przez P. K. O.

W obrębie kuratorjum mogą Panowie Kuratorzy wyznaczyć z urzędu odpowiedniego urzędnika, któryby mógł akwizycje przeprowadzać wśród urzędników.

W sprawie wyjaśnień instrukcyj i t. d. odnosić się należy do P. K. O. Dział ubezpieczeń na życie.

Minister
(—) **Dr. Dobrucki.**

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Poleskiego
w Brześciu n/B.

——

Dnia 27 czerwca 1928 r.
Nr. O-10678/28.

Do wiadomości celem przeprowadzenia, jak najszerszej propagandy.

P. o. Naczelnika Wydziału

(—) **J. Wilk.**

65

Prezes Rady Ministrów
Nr. 8492.

Warszawa, dnia maja 1928 r.

Zaliczki na uposażenie.

——

Do Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, wszystkich Ministerstw oraz Najwyższej Izby Kontroli w Warszawie.

Na zasadzie art. 15 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjusów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924 w brzmieniu, ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22-go marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 370), oraz na zasadzie art. 6 § 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107) — zarządzam w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu co następuje:

I. Bezprocentowe zaliczki na uposażenie mogą być udzielane zgodnie z wyżej powołanemi przepisami funkcjonarjuszom państwowym, wyszczególnionym w art. 1 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r., sędziom i prokuratorom, oficerom zawodowym i tym oficerom rezerwy zatrzymanym w czynnej służbie, którzy zostali zakwalifikowani na oficerów zawodowych, oraz szeregowych zawodowych.

Z pośród osób wyżej wymienionych wyłącza się od prawa do zaliczki te, które: a) pozostają w stanie nieczynnym względnie w stanie rozporządzalności, b) są zawieszone w pełnieniu służby, c) pozostają na urlopie bezpłatnym oraz d) którym wypowiedziano stosunek służbowy.

II. Zaliczki mogą być udzielane w zasadzie tylko na pokrycie wydatków, spowodowanych chorobą proszącego, chorobą lub śmiercią tych członków rodziny, do których utrzymania proszący jest prawnie obowiązany, na spłatę długów, powstałych bez winy proszącego, w wypadku utraty niezbędnych ruchomości, na pokrycie wydatków, związanych z zawarciem związku małżeńskiego przez proszącego, jego dzieci ślubne, uprawnione, przysposobione oraz pasierbów, w wypadkach powiększenia się rodziny, na koszty odbycia podróży naukowych, ogłoszenia pracy naukowej,

jań również na koszty nabycia własnego mieszkania. W wyjątkowych wypadkach mogą być przyznawane zaliczki również na cele konsumpcyjne, jak np. na zakup ubrania obuwia, opłata na zimę i t. p.

W wypadkach innych, niż wymienione w poprzednim ustępie, mogą być udzielane zaliczki tylko wyjątkowo za uprzednią zgodą Ministerstwa Skarbu, w razie istnienia okoliczności, zasługujących na szczególne uwzględnienie.

III. Uwzględnienie prośby o udzielenie zaliczki zależne jest od udowodnienia przez proszącego, że w danym wypadku ma miejsce jedna z wymienionych w p. II okoliczności.

IV. Zaliczkę na uposażenie przyznaje się w złotych do wysokości nieprzekraczającej 3-miesięcznego uposażenia

Za podstawę obliczenia przyjmuje się uposażenie, przysługujące na zasadzie art. 3, 4, 37 ust. 1, 48 ust. 2, 49 ust. 2, 54 ust. 1, 62 ust. 1 i 118 ustawy z dnia 9 październik 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924) oraz art. 4, 5, 8, i 25 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134 poz. 1107). przy uwzględnieniu postanowień art. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 r. o uzupełnieniu prowizorjum budżetowego na czas od 1 października do 31 grudnia 1926 r. i o prowizorjum budżetowem na czas od 1 stycznia do 31 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 125 poz. 725) oraz art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospospolitej z dnia 23 stycznia 1928 r. w sprawie podwyższenia uposażenia wojskowych zawodowych i oficerów rezerwy, zatrzymanych w czynnej służbie (Dz. U. R. P. Nr. 7 poz. 42). Ponadto uwzględnia się przy obliczeniu zaliczki dodatek mieszkaniowy.

Zaliczka udzielona na cele konsumpcyjne nie może przekraczać jednomiesięcznego uposażenia.

Wysokość zaliczki zależna jest od udowodnienia przez proszącego potrzeby uzyskania zaliczki w takiej właśnie wysokości.

V. Zwrot zaliczki, udzielonej w wysokości, nieprzekraczającej jednomiesięcznego uposażenia, następuje w nie więcej niż 6-ciu zaliczki, udzielonej w wysokości nie przekraczającej dwumiesięcznego uposażenia, w nie więcej niż 12, zaś zwrot zaliczki w wymiarze wyższym w nie więcej niż 24 bezpośrednio po sobie następujących na ratach miesięcznych.

Raty zaliczki potrąca się z uposażenia, począwszy od pierwszego dnia miesiąca następującego po przyznaniu zaliczki.

W wyjątkowych wypadkach, szczegółowo uzasadnionych, zaliczka może być udzieloną przed ostateczną spłatą poprzedniej zaliczki.

VI. Przyznawanie zaliczek osobom, pełniącym służbę we władzach naczelnych służy tymże władzom i wyjątkiem kierowników tych władz, którym zaliczki przyznaje Prezes Rady Ministrów. Przyznawanie zaliczek osobom pełniącym służbę przy władzach i urzędach niższych instancyj służy władzom podległym bezpośrednio władzy naczelnej, z wyjątkiem kierowników tych władz, którym przyznaje zaliczki władza naczelna.

W wypadkach gdy chodzi o udzielenie zaliczki przed spłatą połowy zaliczki poprzedniej, przyznawanie zaliczek należy zawsze do władzy naczelnej.

VII. W wypadkach rozwiązania stosunku służbowego należy zaległe raty zkliczki potrącić w całości względnie zażądać zwrotu zaliczki w całości.

VIII. W razie śmierci przed spłatą zaliczki dług z powyższego tytułu obciąża spadkobierców do wysokości odziedziczonego majątku zgodnie z przepisami obowiązujących ustaw cywilnych.

IX. W sprawie umorzenia nieściągalnych rat zaliczek na uposażenie obowiązują postanowienia okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 21 listopada 1923 r. L. 1220/DB/8, uzupełnionego okólnikami Ministerstwa Skarbu z dnia 4 lutego 1925 r. L. 4376/DB/1 oraz z dnia 24 listopada 1927 r. L. D. III-2665/1 z tą zmianą, że kwoty umorzone obciążać winny kredyty na uposażenie.

X. Kontrola regularnych spłat zaliczek należy do obowiązków władz asygnujących uposażenie służbowe.

XI. Okólnik Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1924 r. Nr. 544 w sprawie zaliczek na uposażenie uchyla się.

Prezes Rady Ministrów
(—) w/z **K. Bartel**

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego

Warszawa, dnia 22 maja 1928 r.

Nr. O. R. 6387/28.

Zaliczki na uposażenie.

Powyższe rozporządzenie Prezesa Rody Ministrów podaje do wiadomości i stosowania, zaznaczając że treść okólnika Nr. 544 była podana do wiadomości Władz i Urzędów 28 stycznia 1924 roku za Nr. 739/F/24, a treść okólników Min. Skarbu L. 1220/DB/8, L. 4376/DB/I i L. D. III-2665/I — za Nr Nr. 9772/F/23, 1469/O. R. 25 i O. R. 16186/27.

Dyrektor Departamentu (—) Dr. **M. Szerer**

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Poleskiego
w Brześciu n/B.

dnia 30 maja 1928 roku.

Nr. 0-8822/28.

d o w i a d o m o ś c i.

P. o. Naczelnika Wydziału
(—) **J. Wilk.**

66.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Warszawa
dnia 18 maja 1928 roku.
Nr. O. Prez.—3259/28.

Dodatek ekonomiczny na dzieci nieślubne.

Do Senatu i Rektoratu

Uniwersytetu Stefana Batorego

w Wilnie.

Na zapytanie z dnia 22 listopada 1927 r. L. 1370 ex 1927/28 Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na podstawie wyjaśnienia Prezydjum Rady

Ministrów z dnia 9 maja 1928 r. Nr. 2254, podaje do wiadomości, że dodatek ekonomiczny przysługiwać może funkcjonarjuszowi państwowemu w myśl art. 4 ustawy o uposażeniu na dziecko nieślubne jedynie wtedy, jeżeli zostało ono w myśl przepisów prawa cywilnego uprawnione. Dla braku takiego uprawnienia w wypadku, poruszonym w powołanem piśmie Senatu i Rektoratu dodatek ekonomiczny nie przysługuje.

Dyrektor Departamentu (—) **Dr. M. Szerer.**

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Poleskiego

Brześć n.Bugiem
dnia 30 maja 1928 roku.
Nr. O-8820/28.

do wiadomości.

P. o. Naczelnika Wydziału
(—) **J. Wilk.**

67.

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Poleskiego

Brześć nad Bugiem
dnia 21 maja 1928 r.
Nr. O-5124|28.

Administracja budynków państwowych.

W myśl § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 1924 r. (Monitor Polski Nr. 111) Władze i Urzędy, używające budynku, obowiązane są zarządzać tym budynkiem, a w szczególności utrzymywać w budynku porządek, przestrzegać zobowiązań, wynikających z prawa prywatnego i publicznego, zestawiać dochody i wydatki i t.d.

Przesyłam opracowany przez Ministerstwo Robót Publicznych regulamin dla zarządzających gmachami pań-

stwowemi z ośmiu wzorami ksiąg i wykazów celem bezzwłocznego zastosowania przepisanych ksiąg i wykazów oraz ścisłego przestrzegania regulaminu.

Regulamin dla zarządzających gmachami państwowemi ma zastosowanie do wszystkich budynków państwowych, jak również wynajmowanych przez Państwo, bez względu na to, jakim celom one służą, czy mieszczą urzędy, szkoły, czy też służą wyłącznie dla celów mieszkalnych.

Zarządzającymi budynkami państwewemi względnie wynajmowanemi przez Państwo wyznaczam Panów Dyrektorów — dla budynków państwowych gimnazjów i seminarjum nauczycielskiego, Panów Inspektorów Szkolnych—dla budynków, służących na pomieszczenie Inspektoratów Szkolnych oraz Panów Kierowników – dla budynków państwowych preparand nauczycielskich.

Wyjaśniam, że postanowienia punktu 3/§ 1 regulaminu dotyczące wpłacenia do Kas Skarbowych należności świadczeniowych obowiązywać będą dopiero od okresu budżetowego 1929/30 roku, wobec nieprzewidzenia w budżecie 1928/29 roku odpowiednich kredytów na pokrycie świadczeń lokatorskich.

Załączniki.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) Z. Gąsiorowski.

REGULAMIN

dla zarządzających domami państwowemi.

§ 1. Zakres czynności zarządzającego.

Do zakresu obowiązków zarządzającego należą wszelkie czynności związane z administracją powierzonej mu nieruchomości, a przedewszystkiem:

a) protokolarne wprowadzenie w użytkowanie urzędów, instytucyj względnie osób, krórym lokale zostały przyznane z opisem stanu lokalu w chwili zajęcia i taki sam odbiór przy zwolnieniu ich przez lokatorów,

b) prowadzenie księgi meldunkowej i załatwianie wszelkich czynności, wymaganych przez władze administracyjne i policyjne, oraz prowadzenie wykazu użytkowników,

c) przestrzeganie, by lokale, przydzielone funkcjona-

rjuszom państwowym, były zajmowane wyłącznie na cele mieszkalne i tylko dla osób, którym przydział został dokonany, i ażeby prywatni lokatorzy użytkowali wynajęte im lokale zgodnie z przeznaczeniem,

d) przestrzeganie porządku domowego i policyjno-sanitarnego w nieruchomości,

e) obliczenie, pobieranie i wpłacanie do kasy skarbowej należności czynszowych i świadczeniowych za mieszkania, ogrody i t. p., oraz sprawdzanie, czy i w należytej wysckości potrącane są czynsze z poborów funkcjonarjuszów państwowych,

f) prowadzenie księgi kasowej i czynszowo-śwadczeniowej,

g) opłacanie we właściwym czasie podatków komunalnych oraz innych należności (np. rat hipotecznych),

h) zawiadamianie przełożonych władz budowlanych o wypadkach odmowy lub zalegania w opłatach,

i) prowadzenie księgi inwentarzowej, obejmującej cały ruchomy majątek Skarbu Państwa, należący do zarządzanej nieruchomości oraz księgi materjałowej,

j) przeprowadzanie drobnych napraw na mocy zatwierdzonego przez przełożoną władzę kosztorysu i w sposób przez tę władzę wskazany (drobne naprawy w mieszkaniach winni wykonywać sami lokatorzy na własny koszt),

k) zawiadamianie właściwych władz budowlanych o wszelkich przekroczeniach lokatorów w stosunku do użytkowanych lokali.

§ 2. Odpowiedzialność zarządzającego.

Zarządzający odpowiedzialny jest za należyte spełnianie włożonych na niego obowiązków, wyszczególnionych w § 1, jak również za stan powierzonego jego opiece budynku i lokali oraz za oddanie lokalu właściwemu lokatorowi na podstawie przydziału władzy budowlanej II instancji, lub w stosunku do lokali służbowych na podstawie zarządzenia osoby, upoważnionej do dysponowania tego rodzaju lokalami. Zarządzający odpowiada materjalnie i dyscyplinarnie za nienależyte sprawowanie czynności.

§ 3. Władza przełożona.

Zarządzający w wykonywaniu swych czynności podlega

władzy budowlanej I instancji, a oprócz tego w domach przekazanych, urzędowi sprawującemu bezpośredni zarząd.

Uwaga: W Warszawie funkcje władzy budowlanej I instancji pełni Okręgowa Dyrekcja Robót Publicznych m. st. Warszawy.

§ 4. Perjodyczne sprawozdania.

Zarządzający obowiązany jest składać władzy budowlanej II instancji za posrednictwem władzy I instancji, a o ile zarządzający jest wyznaczony przez urząd, użytkujący gmach za pośrednictwem tegoż urzędu — następujące sprawozdanie:

a) na początku każdego roku, a najdalej do końca stycznia zestawiony według załączonego wzoru (wzór Nr. 1) spis wszystkich lokatorów z wymiarem czynszu na dany rok,

b) w końcu każdego roku sprawozdanie o stanie budynków i innych objektów, oraz o spostrzeżonych potrzebach remontowych wraz z preliminarzem wydatków (wzór Nr. 2),

c) najdalej w miesiąc po upływie okresu sprawozdawczego — sprawozdanie za rok ubiegły o ogólnym dochodzie, który dana nieruchomość w ciągu roku przyniosła (wzór Nr. 3), jak również o rozchodach (wzór Nr. 4).

W sprawozdaniu za rok ubiegły o ogólnym dochodzie (wzór Nr. 3) z domów, w ktorych na skutek odnośnych zarządzeń władz centralnych stosowane są dla niektórych lokatorów ulgi czynszowe należy wykazywać w rubryce „wymiar na rok sprawozdawczy" czynsz normalny, zaś w uwagach wykazu wskazać kwoty ulg czynszowych t. j. różnicę między normalnym a wpłacanym przez danych lokatorów czynszem z przytoczeniem podstawy prawnej stosowania ulg (daty i L. odnośnych zarządzeń władz centralnych).

Powyższe winno być stosowane i przy prowadzeniu księgi czynszowo-oświadczeniowej (§ 9, wzór Nr. 8).

§ 5. Zmiany w użytkowaniu gmachu.

W razie zaszłych zmian w użytkowaniu gmachu zarządzający złoży niezwłocznie właściwej władzy budowlanej II instancji wyczerpujące sprawozdanie.

§ 6. Zaległości w opłacaniu komornego i świadczeń.

Zarządzający winien w odpowiednim czasie przesyłać specjalne wezwania płatnicze według ustalonego wzoru (wzór Nr. 5) lokatorom, zalegającym w opłacie czynszów i świadczeń, oraz niepóźniej, niż dnia 10 każdego miesiąca podawać władzy przełożonej imienny wykaz tych lokatorów ze wskazaniem czasu, za który zaległość powstała, oraz wysokości zalegającej sumy.

§ 7. Księga kasowa.

Księga kasowa winna być prowadzona według załączonego wzoru (wzór Nr. 6.) i zawierać zanotowane po stronie przychodu wszystkie kwoty, jakie zarządzający przyjął (czynsze, świadczenia, oraz zaliczki na koszty administracyjne, remont i t. d.), a po stronie rozchodu te kwoty, jakie wniósł do kasy skarbowej, oraz jakie wydatkował na administrację.

§ 8. Księga inwentarzowa i materjałowa.

Księga inwentarzowa winna obejmowac cały majątek ruchomy danej nieruchomości i być prowadzona bieżąco według załączonego wzoru Nr. 7.

Prócz księgi inwentarzowej winna być prowadzona oddzielna księga kontowo-materjałowa, w której należy zapisywać obrót materjałów opałowych, żarówek, mioteł i innych t. p. przedmiotów.

§ 9. Księga czynszowo-świadczeniowa.

Kontowa księga czynszowo-świadczeniowa winna być prowadzona według załączonego wzoru Nr. 8.

§ 10. Księga meldunkowa.

Księgę meldunkową należy prowadzić według wymagań władz administracyjno-policyjnych.

§ 11. Inkaso należności czynszowych i świadczeniowych, oraz wpłaty do kas skarbowych.

Czynsze pobierane być winny za miesiąc zgóry, lokator za opłacone należności (czynsze i świadczenia) otrzy-

muje od zarządzającego odpowiednie pokwitowanie, którego treść winna być spisana na grzbiecie kwitarjsza. Pobrane kwoty zarządzający wpłaca niezwłocznie, a najdalej w ciągu 10 dni do kasy skarbowej zapomocą deklaracji, w której winno być znznaczone, z jakiego gmachu i za jaki czas należności są wpłacone.

§ 12. Parafowanie ksiąg.

Wszystkie wyżej wymienione księgi jakoteż i kwitarjusze winny być ponumerowane i oparafowane przez władzę przełożoną.

68.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Warszawa, dnia 18 maja 1928 r.

Nr. II-7197|28.

Rozszerzenie ulg kolejowych dla młodzieży szkolnej na klasę II i na pociągi pośpieszne.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadowości wyciąg z okólnikowego rozporządzenia Ministerstwa Komunikacji z dnia 7 maja 1928 r. Nr. III/Of/4272/28 w powyższej sprawie:

„Ulgi, przysługujące młodzieży szkolnej przy przejazdach indywidualnych (str. 36 i 27 taryfy) rozciąga sie na klasę II zarówno przy przejazdach z powodu wakacyj świątecznych i letnich jak i zabiletami miesięcznemi, zezwala się także na użycie pociągów pośpiesznych bez ograniczenia odległości za uiszczeniem każdorazowo do ceny biletu ulgowego ceny normalnej biletu dodatkowego na pociąg pośpieszny. Dotyczy to również przejazdu pociągiem pośpiesznych za odcinkowym uczniowskim biletem miesiecznym, który w takim wypadku traktować należy jak odcinkowy normalny bilet miesięczny, czyli że wrazie użycia pociągu pośpiesznego należy pobrać jedynie każdorazowo cenę normalną biletu dodatkowego na pociąg pośpieszny. Wzór

zaświadczenia szkolnego (str. 38) będzie odpowiednio zmieniony przez dodanie po słowach „w klasie III“ słów „lub II“, jednakże narazie, aż do odwołania, zaświadczenie bez tego dodatku należy uznawać za ważne do otrzymania biletów ulgowych kl. II. i III.

W celu zapobieżenia nadużyciom z zaświadczeniami szkolnemi wprowadza się do punktu 5 przepisów (str. 37 taryfy) nowy warunek tej treści, że oprócz biletu i zaświadczenia musi być okazywana równocześnie legitymacja (metrykuła) szkolna z fotografją. Warunek ten wszakże będzie mógł być stosowany dopiero po zaopatrzeniu wszystkiej młodzieży szkolnej w metrykuły, o czem Dyrekcje będą oddzielnie powiadomione.

Zauważa się przytem, że zmiany powyższe nie dotyczą wycieczek i przejazdów na kolonje letnie (str. 38, 39 i 40) (taryfy) co do których obecne przepisy pozostają nadal w mocy“.

O tem należy zawiadomić Inspektoraty Szkolne i dyrekcję szkół, których uczniom przysługuje prawo korzystania z ulg taryfowych na kolejach.

P.o. Dyrektora Departamentu
(—) **Dr. Zagórowski**.

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Poleskiege
w Brześciu n/B.

dnia 31 maja 1928 roku
Nr. II-8631/28.

d o w i a d o m o ś c i.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
p.o. Naczelnika Wydziału
(—) **Z. Podgórski**.

69.

Ogłoszenie.

Egzaminy dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich (normalne i uproszczone) w okresie jesiennym b. r. odbywać się będą od dnia 19 do dnia 27 października. Kandydaci, którzy pragną przystąpić do egzaminów klauzurowych i ustnych w tym okresie, winni zgłosić się w tym celu pisemnie do Komisji egzaminacyjnej, w terminie do dnia 6 października, składając jednocześnie przepisaną opłatę, która wynosi za egzamin naukowy (klauzurowy i ustny) 50 zł. 40 gr., za egzamin pedagogiczny 28 zł., za egzamin uproszczony 22 zł.

Rozkład i terminy egzaminów będą podane do wiadomości interesowanych drogą ogłoszenia w lokalu Komisji egzaminacyjnej (Uniwersytet, ul. Uniwersytecka 3, II p.).

(—) **T. Czeżowski**
Prezes Państwowej Komisji Egzaminacyjnej.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna w Wilnie
dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich

———

L. 1796/28.

Wilno, dn. 27 czerwca 1928 r

Do
Kuratorjum Okręgu Szkolnego
w Brześciu n/Bug.

Przesyłając drugostronne ogłoszenie do wiadomości Kuratorjum, prosze zarazem o uwiadomienie o jego treści interesowanych nauczycieli.

(—) **T. Czeżowski**
Prezes Państwowej Komisji Egzaminacyjnej.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poleskiego w Brześciu n.B.

———

Dn. 5 lipca 1928 roku.
Nr. II. 11110/28.

Do wiadomości celem ogłoszenia komunikatu Państwowej Komisji Egzaminacyjnej nauczycielstwu.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
Naczelnik Wydziału
(—) **J. Bobka.**

70.

Ministerstwo
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

——

Warszawa
Dnia 22 maja 1928 roku.
Nr. O. Prez. 3260/28.

Zwrot opłaty szkolnej za dzieci funkcjonarjuszów państwowych, zawieszonych w urzędowaniu.

Do

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego

w Krakowie.

Na zapytanie z dnia 26 września 1927 r. L. I cz. — 14.051/27 Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, na podstawie — opinji Prezydjum Rady Ministrów z dnia 10 maja r. b. Nr. 16608, że zawieszenie funkcjonarjusza w urzędowaniu nie stanowi podstawy do odmówienia mu zwrotu opłaty szkolnej za dziecko.

Dyrektor Departamentu
(—) **Dr. M. Szerer.**

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Poleskiego

——

Brześć n/Bugiem
Dnia 30 maja 1928 roku.
Nr. O-8889/25.

do wiadomości.

P. o. Naczelnika Wydziału
(—) **J. Wilk.**

71.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

Warszawa
Dnia 23 maja 1928 roku.
Nr. II-7386/28.

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Liceum Krzemienieckiego i Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W sprawie niekwalifikowanych nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich.

Pragnąc uwzględnić trudne warunki przejściowe w stosunku do niekwalifikowanych nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących, którzy uczą na podstawie art. 3 ustawy o kwalifikacjach zawodowych do nauczania (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18 z 1924 poz. 178) i wyczerpują z końcem bieżącego roku szkolnego czteroletni okres nauczania, **a których praktyka dotychczasowa dała dodatnie, wyniki,** zarządzam co następuje:

1. a) Kuratorja polecą dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, aby bezzwłocznie przedstawiły drogą służbową wykaz tych nauczycieli, o których wyżej mowa, t. j. uczących na podstawie art. 3 ustawy i wyczerpujących obecnie 4-letni okres nauczania, a mających warunki do zdania w czasie najbliższej sesji jesiennej Komisyj egzaminacyjnych, t. j. w październiku r. b., egzaminu naukowego i pedagogicznego, względnie tylko pedagogicznego, (jeśli już wcześniej zdali naukowy), według rozporządzenia z dnia 29 stycznia 1923 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 9 poz. 68) lub egzaminu państwowego (pedagogicznego) na nauczyciela szkół średnich, według rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 18 poz. 185), lub kwalifikacyjnego z ćwiczeń cielesnych, według rozporządzenia z dnia 17 lipca 1925 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 15 poz. 167), a których to nauczycieli, ze względu na dotychczasową ich pracę, byłoby pożądane za-

trzymać w szkolnictwie państwowem. Tym nauczycielom Ministerstwo udzieli na okres do 1 listopada 1928 r. urlopu bezpłatnego celem umożliwienia im po uzyskaniu przez nich pełnych kwalifikacyj nauczycielskich w określonym wyżej terminie — powrotu do pracy w szkole.

b) Zarządzenie powyższe nie obejmuje nauczycieli którzyby nie mogli w czasie najbliższej (jesiennej) sesji Komisyj Egzaminacyjnych uzyskać pełnych kwalifikacyj. Do tych stosuje się rygor tutejszego zarządzenia z dnia 22 marca 1928 Nr. II. 1787/28.

2. Odnośnie prywatnych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich Ministerstwo przyjmie z uznaniem do wiadomości analogiczny krok dyrekcyj, polegający na udzieleniu urlopu do 1 listopada b. r. nauczycielom, posiadającym warunki wskazane w punkcie 1 a) niniejszego okólnika.

3. O ileby już zarządzono zwolnienie nauczycieli, o których mowa w punkcie 1 a) Kuratorja poleca dyrekcjom, aby powiadomiły zainteresowanych nauczycieli, że mogą oni prosić o pozostawienie w szkolnictwie w charakterze urlopowanych nauczycieli, jeśli ściśle odpowiadają warunkom wyżej wymienionym, przyczem za równoważnik t. zw. egzaminu naukowego może być w zasadzie uważany doktorat filozofji, o ile poza tem kandydat posiada warunki do złożenia — w terminie jesiennym r. b. — egzaminu pedagogicznego, względnie państwowego (pedagogicznego) (patrz wyżej punkt 1 a).

Wkońcu przypominam rozporządzenie me z dnia 22 marca 1927 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6/184/poz. 82).

(—) **Dr. Dobrucki.**
Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Poleskiego
w Brześciu n/B.

Dnia 5. czerwca 1928 roku.
Nr. II-9101.

Do wiadomości i wykonania

Naczelnik Wydziału
(—) **J. Bobka.**

72.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Warszawa
Dnia 31 maja 1928 roku
Nr. O. Prez 3594|28.

Zajęcia uboczne nauczycieli.

W Okólniku Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20 listopada 1927 r. Nr. II-15754|27 w sprawie zajęć ubocznych nauczycieli (Dziennik Urzędowy Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 30 stycznia 1928 r. Nr. 1|194 poz. 17) znajduje się ustęp.

„Należy odmawiać zezwolenia na pełnienie obowiązków urzędnika płatnego w jakiejkolwiek instytucji prywatnej lub samorządowej a w szczególności burmistrza, wójta, lub komisarza, członka dyrekcji instytucji finansowej i bankowej, związków, kooperatyw itp.“.

Ustęp ten należy w stosunku do spółdzielni wiejskich interpretować tak, że zezwolenia winny być odmawiane z reguły jednakowoż nie zawsze. Dopuszczalne jest mianowicie udzielenie zezwolenia wówczas, gdy zajęcie nauczyciela w spółdzielni wiejskiej ma charakter pracy obywatelskiej; w szczególności, gdy z powodu braku na miejscu elementu inteligenckiego zajęcie nauczyciela w spółdzielni może wywrzeć zasadniczy wpływ na powodzenie tej instytucji tak ważnej dla podniesienia miejscowego dobrobytu i kultury rolnej. W takich przypadkach nie stanowiłby przeszkody do udzielenia zezwolenia także fakt, że nauczyciel pobiera za zajęcie w spółdzielni pewne wynagrodzenie, byleby wynagrodzenie to było skromne i odpowiadało utracie możliwości oddania się ubocznemu zajęciu naukowo-pedagogicznemu.

Minister
(—) Dr. Dobrucki

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poleskiego w Brześcin n.B.

Dnia 20 czerwca 1928 roku.
Nr. 0-9855|28.

Do wiadomości.

P. o. Naczelnika Wydziału
(—) J. Wilk.

73.

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Poleskiego

Brześć nad Bugiem
dnia 2 maja 1928 roku
Nr. II-7187|28

W sprawie druków szkolnych.

Kuratorjum powiadamia, że po świadectwa i druki urzędowe oraz pomocnicze, za wyjątkiem świadectw dojrzałości, które należy nabywać wyłącznie w Drukarni Państwowej, Dyrekcje i Kierownictwa winny zwracać się tylko do księgarni wymienionych w załączonym spisie.

Wszelkie zamówienia skierowywane bezpośrednio do Drukarni Państwowej będą pozostawiane bez odpowiedzi.

Ceny księgarskie poszczególnych świadectw podane są w Dzienniku Urzędowym Min. W. R. i O. P. z dnia 29.II br. N. 2|195 poz. 41 oraz dodatkowo w Dzien. Urz. Min. W. R. i O. P. N: 4|197 poz. 85.

Spis księgarni.

„Księgarnia Atlas", Warszawa, N. Świat 58.
Państwowe Wyd. Książek Szkolnych, Lwów, Kurkowa 21
I. Fiszer, Katowice.
Św. Wojciecha, Poznań.
Stow. Nauczycielstwa Polskiego, Wilno.
Księgarnia Nauczycielska, Białystok.
„Rozwój na Kresach", Brześć n.B.
Michałowicz i Zieliński, Równe Woł.
Gebethner i Wolf, Lublin.
„ „ Kraków.
B-cia Barańscy, Toruń.
„Szkolnica" Kraków, Rynek, Gł. 29.
J. Idźkowski, Bydgoszcz, Gdańska 16/17.
Tow. Wyd. Nauczycielstwa, Łódź, Piotrkowska 85.
Księgarnia Polska. Maniszewski, Czarnków, Wlkp.
Bibljoteka Polska Warszawa N. Świat 23/25.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
Naczelnik Wydziału

(—) J. Bobki

74.

Minister
Wyznań Religijnych i Oświecenia Rublicznego

Warszawa.
Dnia 10 maja 1928 r.
Nr. O. H. fiz. 493/28.

Okólnik w sprawie obozów letnich dla młodzieży szkolnej i nauczycieli szkół powszechnych.

W okresie letnim będą zorganizowane przez Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego następujące obozy:

a) 5-tygodniowe obozy przysposobienia wojskowego hufców szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół technicznych,

b) 5-tygodniowe obozy przysposobienia wojskowego hufców szkół handlowych i rzemieślniczo-przemysłowych,

c) 5-tygodniowe obozy wychowania fizycznego dla nauczycieli szkół powszechnych.

1) Do obozów przysposobienia wojskowego hufców szkolnych mogą być przyjęci uczniowie, jeśli odpowiadają następującym warunkom:

a) uzyskali świadectwo I-go roku II-go stopnia,

b) wykazują dobry stan zdrowia, stwierdzony świadectwem lekarskiem,

c) otrzymali pozwolenie rodziców względnie opiekunów,

d) przedstawią zobowiązanie pisemne rodziców wzgl. opiekunów do zwrotu kosztów utrzymania w razie samowolnego opuszczenia obozu lub wydalenia.

Kandydaci do obozów nauczycieli szkół powszechnych winni wykazać się odpowiednim stanem zdrowia, dozwalającym na przebywanie w warunkach obozowych (świadectwo lekarskie) i zobowiązać się osobiście do zwrotu kosztów utrzymania wrazie samowolnego opuszczenia obozu lub wydalenia.

Kandydatów, do obozów szkolnych wybierają oficerowie instrukcyjni w ścisłem porozumieniu z władzami szkol-

nemi. Kandydatów, o złem sprawowaniu się i złych postępach w naukach wybierać nie należy.

Kandydaci do obozów dla nauczycieli szkół powszechnych winni wnosić podanie wraz ze świadectwem lekarskiem do rąk oficerów instrukcyjnych przez inspektorów szkolnych.

2) Poza instruktorskim personelem wojskowym mogą pełnić funkcję dowódców drużyn i pomocników instruktorów dobrowolnie zgłaszający się uczniowie, którzy ukończyli zeszłoroczny obóz letni z postępem conajmniej dobrym.

Do komend grup obozów szkolnych wyznaczą Kuratorja w porozumieniu z Dowódcą O. K. z pomiędzy dobrowolnie zgłaszających się nauczycieli opiekunów, którzy za te czynności otrzymają jednorazowe wynagrodzenie po 300 zł.

Na opiekunów należy w miarę możności wyznaczać przedewszystkiem nauczycieli historji, geografji lub nauk przyrodniczych i tych, którzy odnoszą się ze szczególnem zamiłowaniem do pracy p. w.

W szczególności wyznaczają:

a) Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego 1 opiekuna do Różan i 1 opiekuna, do Nowogrodu w porozumieniu z Dowódcą O. K. Nr. I.

b) Kur. O. S. Lubelskiego 1 opiekuna, do Wólki Profeckiej w porozumieniu z Dowódcą O. K. Nr. II.

c) Kur. O. S. Wileńskiego 1 opiekuna, do Jezior w porozumieniu z Dowódcą O K. K. Nr. III.

d) Kur. O. S. Łódzkiego 1 opiekuna, do Rudy w porozumieniu z Dowódcą O. K. Nr. IV.

e) Kur. O. S. Krakowskiego 1 opiekuna, do Makowa i 1 opiekuna, do Słupianki w porozumieniu z Dowódcą O. K. Nr. V.

f) Kur. O. S. Lwowskiego 1 opiekuna, do Piaseczny i 1-go do Worochty w porozumieniu z Dowódcą O. K. Nr. VI, oraz 1-go do Żełemianki w porozumieniu z Dowódcą O. K. Nr. X.

g) Kur. O. S. Poznańskiego po 1 opiekunie, do Krakowa i Pyzdrów w porozumieniu z Dowódcą O. K. Nr. VII.

h) Kur. O. S. Pomorskiego 1 opiekuna, do Poczernina w porozumieniu z Dowódcą O. K. Nr. VIII.

i) Kur. O. S. Poleskiego 1 opiekuna, do Duryczów w porozumieniu z Dowódcą O. K. Nr. IX.

Poza wymienionymi opiekunami mogą Kuratorja skie-

rowywać do obozów ochotniczo zgłaszających się dyrektorów szkół i nauczycieli, jako opiekunów, jednak bez wynagrodzenia i świadczeń wojskowych na ich korzyść.

3) 3 — 4 obozów po 125 uczestników tworzą grupę obozów (około 500 uczestników). Grupy będą organizowane oddzielnie dla hufców szkolnych, oddzielnie dla uczestników w. f. (Patrz załączniki Nr. 1 i Nr. 2).

Dla nauczycieli szkół powszechnych będzie zorganizowanych 10 obozów w. f. w 3 grupach na łączną ilość 1400 uczestników.

4) Termin rozpoczęcia obozów szkolnych wyznaczy Dowódca O. K. w zależności od warunków lokalnych. O terminie rozpoczęcia i miejsca zorganizowania obozów zawiadomią PP Kuratorów — Dowódcy O. K., Dyrekcje szkół—oficerowie instrukcyjni.

5) Uczestnicy obozów letnich p. w. i w. f. będą zakwaterowani w namiotach. Wszyscy winni przywieźć z sobą 1 koc, 2 prześcieradła i 1 siennik.

Wyżywienie dla wszystkich według tabeli „kadeckiej".

Młodzież szkolna otrzymuje umundurowanie w obozach ponadto powinna przywieźć z sobą: 2 koszule, 2 pary kalesonów, 1 spodenki gimnastyczne, strój kąpielowy, 2 pary skarpetek, 2 ręczniki, 4 chustki do nosa, 1/2 kg. mydła, 1 komplet toaletowy, 1 komplet przyborów do jedzenia.

Uczestnicy nauczycielskich obozów w. f. żadnego umundurowania i ekwipunku nie otrzymują. Winni natomiast przywieźć ze sobą kompletny ekwipunek sportowy, a więc: koszulkę gimnastyczną, spodenki sportowe, pantofle gimnastyczne, oraz strój kąpielowy.

6) Uczestnikom obozów letnich p. w. i w. f. przysługują 2 bezpłatne przejazdy do obozu i z obozu, które wydadzą do obozu oficerowie instrukcyjni, z obozu komendanci grup obozów.

7) Wychowawcom (opiekunom) i pomocnikom instruktorów przysługuje: zakwaterowanie, wyżywienie, bezpłatny przejazd z obozu i do obozu, a nadto wychowawcom, o ile udają się osobno, zwrot kosztów za bilet II-ej klasy.

8) Inspekcji obozów dokonują władze wojskowe. Delegatom Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przysługuje prawo wizytowania wszystkich obozów dla młodzieży szkolnej i nauczycieli, delegatom Kuratorjów Okr. Szkolnego tych obozów tylko, w których znajdują się uczestnicy z ich okręgów.

2 załączniki.

Minister (—) **Dr. Dobrucki**.

Załącznik Nr. 1.

Organizacja obozów letnich.

A. Młodzież szkolna.

DOK.	Wysyła do obozów	Organizuje obozy letnie: dla uczestników	ilość: gr.	ilość: oboz	Miejscowość	Otrzymuje: uczest.	Otrzymuje: D. O. K.	Wysyła uczest.	do D.O.K.
I.	1000	875	2	7	Różan Nowogród	—	—	125	X.
II	600	500	1	4	Wólka Profecka	—	—	100	VI.
III.	500	500	1	4	Jeziory	—	—	—	—
IV.	700	500	1	4	Ruda	—	—	200	VI
V.	1000	1000	2	8	Maków Słupianka	—	—	—	—
VI.	700	1000	2	8	Pasieczna Worochta	100 200	II IV	— —	— —
VII.	750	900	2	7	Krokow Pyzdry	150	VIII	—	—
VIII.	650	500	1	4	Cetniewo Poczernino	—	—	150	VII
IX.	400	400	1	3	Durycze	—	—	—	—
X.	700	825	1	6	Skole Zełemianka	125	I	—	—
Razem	7000	7000	14	55		575		575	

Załącznik № 2.

B. Nauczyciele szkół powszechnych.

Obozy wf. dla nauczycieli szkół powszechnych		DOK. I — X. wysyłają po 120 kandydatów.		
	DOK. IV. dla DOK III, IV, i IX.		Grupa obozów wf. dla nauczycieli a 3 obozy	Sulejów.
	DOK. V dla DOK. II. V. i VIII.		Grupa obozów wf. dla nauczycieli a 3 obozy	Hermanowicze
	DOK. VI dla I, VI. VII. i X.		Grupa obozów wf. dla nauczycieli o 4 obozy	Tatarow

75.

Wojewódzka Komisja Turystyczna
w Katowicach

L. W. K. T. 88/28

Dotyczy: uruchomienia domów wycieczkowych

Katowice, dn 12 kwietnia 1928 r.

Do
Kuratorjum Okręgu Szkolnego
w Brześciu n|B.

Wojewódzka Komisja Turystyczna w Katowicac uruchamia w bieżącym roku domy wycieczkowe w następujących miejscowościach:

Katowice	dom wycieczkowy	20 łóżek
Królewska Huta	„ „	40 „
Bielsko	„ „	40 „
Cieszyn	„ „	80 „
Bystra	„ „	20 „
Jaworze Nałęże	„ „	20 „
Brenna	„ „	10 „
Wisła	„ „	20 „
Istebna	„ „	20 „
Zawoja	„ „	30 „
Zakopane	„ „	50 „

Ponadto Wojewódzka Komisja Turystyczna ma zamiar uruchomić kilka nowych domów wycieczkowych, a mianowicie: W Ojcowie na 30-40 łóżek w Krakowie na 50-60 łóżek, w Czorstynie na 10 do 15 łóżek i w Sromowcach w Pieninach na 20 do 30 łóżek.

Pertraktacje w sprawie wynajęcia lokali na pomieszczenie ostatnio wymienionych domów wycieczkowych dobiegają już końca i domy te zostaną uruchomione najprawdopodobniej już z początkiem maja b. r.

W Katowicach, Królewskiaj Hucie, Zawoji i Zakopanem, domy wycieczkowe zostaną uruchomione już z początkiem maja i czynne będą do września b. r., pozostałe domy wycieczkowe uruchomiona zostaną z dniem 1 lipca i czynne będą do końca sierpnia b. r.

Z noclegów w domach wycieczkowych Wojewódzkiej Komisji Turystycznej może korzystać młodzież szkolna i akademików całej Polskiej za opłatą 50 gr. od osoby za dobę.

O dniu przybycia wycieczki do danej miejscowości, należy zawiadomić odnośnego kierownika domu wycieczkowego, ewentualnie Wojewódzką Komisję Turystyczną, dwa tygodnie przed terminem projektowanej wycieczki.

Władysław Miednik m. p.
Przewodniczący Wojew. Komisji Turystyczn.

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Poleskiego
Brześć n/B.

dnia 9 maja 1928 r.
Nr. 1-6906/28.

do wiadomości i odpowiedniego wykorzystania.

P o. Naczelnika Wydziału
(—) **Podgórski**

76.

Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Poleskiego

w Brześciu n/B.
Dnia 11 czerwca 1928 r.
Nr. II-8277|28.
W sprawie IX igrzysk Olimpijskich

Polski Komitet Olimpijski (Warszawa, ul. Wiejska 11) na podstawia zezwolenia Pana Ministra W. R. i O. P. Nr. OH. fiz. 412/28 z dnia 19 kwietnia 1928 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 6 poz. 102) i Nr. O. Prez. 7378|27 z dnia 13 grudnia 1927 r. (Dz. Urz. Kurat. O S. P. Nr. 9|32 poz. 115) przystępuje obecnie do przeprowadzenia na terenie szkół zbiórki na fundusz olimpijski.

Igrzyska IX-tej olimpjady w Amsterdamie będą próbą sprawności fizycznej dla elity młodzieży wszystkich narodów świata, sprawdzianem zdrowotności rasy, turniejem poetów, muzyków i artystów plastyków — wszyscy komu zależy na tem, by Polska zajęła miejsce godne jej mocarstwowego stanowiska i godne jej świetnej przeszłości —powinni dołożyć starań, by udział nasz wypadł jak najlepiej.

Zechcą przeto Dyrekcje i pp. Inspektorzy wezwać młodzież szkolną do składania choćby najskromniejszych datków na cel należytego wyekspedjowania reprezentacji polskiej.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) **Z. Gąsiarowski.**

77.

**Kuratorjum
Okręgu Szkolnego Poleskiego
w Brześciu n.Bug.**

———

Dnia 12 maja 1928 roku.
Nr. I-8179/28.

w sprawie Komisji Kwalifikacyjnej dla nauczycieli szkół powszechnych.

Na mocy przepisów art. 22 ustawy z dnia 1 lipca 1926 roku o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 92, poz. 530) w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 18 lipca 1927 r. (Dz. Us. Rz. P. Nr. 67, poz. 592) i § 7 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 22 grudnia 1926 r. (Dz. Ust. Rz. Nr. 131, poz. 787) powołałem trzy komisje kwalifikacyjne dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w poszczególnych rejonach wizytacyjnych Okręgu Szkolnego Poleskiego w następującym składzie:

Komisja kwalifikacyjna I rejonu wizytacyjnego, obejmującego powiaty: brzeski i prużański.

Przewodniczący p. Zygmunt Podgórski, wizytator szkół.

Członkowie:

p. Czesław Bandurski, inspektor szkolny w Brześciu nad Bugiem,

p. Zdzisław Olechowski inspektor szkolny w Prużanie,

p. Ferdynand Peszek, naucz. publ. szkoły powszechnej w Brześciu n.B,

p. Karol Kurpiewski, naucz. publ. szkoły powszechnej w Brześciu n.B.,

p. Janina Pisankowa, naucz. publ. szkoły powszechnej w Prużanie,

p. Czesław Nowakowski, naucz. publ. szkoły powsz. w Błudniu, pow. Prużańskiego.

Komisja kwalifikacyjna II rejonu wizytacyjnego, obejmującego powiaty: drohiczyński, kobryński, kosowski i piński.

Przewoodniczący p. Władysław Ściebora, wizytator szkół.

Członkowie:

p. Karol Osiński, inspektor szkolny w Kosowie-Poleskim,

p. Stanisław Mroczkowski, inspektor szkolny w Pińsku,

p. Piotr Zańczyk, naucz. publ. szkoły powszechnej w Strychowie, powiata Kobryńskiego,

p. Jan Badykuła, naucz. publ. szkoły powszechnej w Świętej-Woli, powiatu Kosowskiego,

p. Józef Niedźwiecki, nancz. publ. szkoły powszechnej w Pińsku,

p. Jan Sienkiewicz, naucz. publ. szkoły powszechnej w Pińsku.

Komisja kwalifikacyjna III rejonu wizytacyjnego, obejmującego powiaty: kamień-koszyrski, łuniniecki, sarneński i stoliński.

Przewodniczący p. Bolesław Kudelka, wizytato szkół.

Członkowie:

p. Marjan Kalicki, inspektor szkolny w Kamieniu-Koszyrskim,

p. Marjan Nowak, inspektor szkolny w Stolinie,

p. Marja Boreysza, naucz. publ. szkoły powszechnej w Kamieniu-Koszyrskim,

p. Wojciech Rygiel, naucz. publ. szkoły powszechnej w Łunińcu,

p. Zygmunt Jastrzębski, naucz. publ. szkoły powszechnej w Łunińcu,

p. Adam Wolański, naucz. publ. szkoły powszechnej w Mańkiewiczach. powiatu stolińskiego.

O powyższem należy zawiadomić nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Ukólnik niniejszy będzie ogłoszony w w najbliższym numerze Dziennika Urzędowego Kuratorjum.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) **Z. Gąsiorowski.**

78.

Konkursy.

Stanowiska w szkołach średnich.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ogłasza konkurs na stanowisko dyrektora gimnazjum państwowego im. R. Traugutta w Brześciu n.Bug., Okrąg Szkolny Poleski w Brześciu n.B. (Nr. II. 8380/28).

Do tego stanowiska przywiązane jest uposażenie, oparte na przepisach ustawy z dn. 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 22 grudnia 1925 r. (Dz. U.R.P. Nr. 129 poz. 918), oraz ustawą z dnia 1 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 207). O stanowisko to ubiegać się mogą osoby, odpowiadające pod względem kwalifikacyj wymaganiom ustawy z dnia 26 września 1922 (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 828), zmienionej ustawą z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 740), oraz odpowiadające wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P, Nr. 92, poz. 530), w brzmieniu rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. i Ministra Rolnictwa z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 462). Podania, należycie udokumentowane, skierowane do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, winni kandydaci wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poleskiego w terminie

do 6 tygodni od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ogłasza następujący komunikat na stanowiska nauczycieli:

1) a) j. polskiego z historją, b) matematyki i c) geografji w gimnazjum państwowem w Brześciu nad Bugiem,

2) j. polskiego w gimnazjum państwowem w Łunińcu,

3) a) historji, b) matematyki w gimnajum państwowem w Pińsku,

4) a) j. polskiego, b) śpiewu i gimnastyki (razem) w gimnazjum państwowem w Sarnach.

Do tych stanowisk przywiązane jest uposażenie oparte na przepisach ustawy z dnia 9 października 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924). z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych ustawą z dnia 22 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 129, poz. 918), oraz ustawą z dnia 1 marca 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 207). O stanowiska te ubiegać się mogą osoby, odpowiadające pod względem kwalifikacyj wymaganiom ustawy z dnia 26 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 828), zmienionej ustawą z dnia 16 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 740), oraz odpowiadające wymaganiom art. 4—7 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 530), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 592). Podania należycie udokumentowane, skierowane, do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, winni kandydaci wnosić w drodze służbowej do Kuratotjum Okręgu Szkolnego Poleskiego w Brześciu nad Bugiem w terminie do sześciu tygodni od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poleskiego w Brześciu nad Bugiem niniejszem ogłasza konkurs na stanowiska kierowników w niżej wymienionych publicznych szkołach powszechnych.

pow. brzeski:

1. Brześć	VII kl. Nr. 4.		
2. Podbiała	II kl.	gm.	Dmitrowicze
3. Kamieniec-Lit.	VII „	„	Kamieniec-Lit.
4. Puhaczewo	II „	„	Kamienica-Żyrowiecka

5. Rzeczyca	II kl.	gm. Kosicze
6. Ostromeczewo	III „	„ Łyszczyce
7. Zwody	II „	„ „
8. Małoryta	IV „	„ Małoryta
9. Karcz	III „	„ „
10. Stradecz	III „	„ Miedna
11. Niechołoty	II „	„ Motykały
12. Skoki	III „	„ „
13. Wistycze	II „	„ „
14. Klukowicze	III „	„ Połowce
15. Tomaszówka	V „	„ Przyborowo
16. Radwanicze	II „	„ Radwanicze
17. Chmielewo	III „	„ Turna
18. Wielkoryta	III „	„ Wielkoryta
19. Pożeżyn	II „	„ „
20. Wierzchowice	III „	„ Wierzchowice
21. Wołczyn	III „	„ Wołczyn
22. Hrymiacze	II „	„ „
23. Stawy	III „	„ „
24 Wysoko-Lit.	VII „	„ Wysoko-Litewskie
25. Tokary	II „	„ „

pow. drohiczyński:

26. Bezdzież	III kl.	gm. Bezdzież
27. Popina	II „	„ Osowce

pow. kamień-koszyrski:

28. Derewek	II kl.	gm. Lubieszów
29. Soszyczno	II „	„ Soszyczno
30. Pniewno	III „	„ Uhrynicze
31. Wielka Głusza	IV „	„ Wielka-Głusza

pow. Kobryński:

32. Kobryń	VII kl.	
33. Antopol	V „	gm. Antopol
34. Wólka Szczytyńska	II „	„ Lelików
35. Oziaty	III „	„ Oziaty
36. Rokotnica	III „	„ Rohoźna
37. Legaty	III „	„ Stryhowo
38. Żabinka	VII „	„ Zbirogi
39. Ziółow	II „	„ Ziółowo
40. Dziatkowicze	II „	„ „

pow. kosowski:

41.	Kosów	VII	
42.	Święta-Wola	V kl.	gm. Święta-Wola
43.	Glinna	II „	„ „
44.	Woroniłowicze	II „	„ Różana

pow. łuniniecki:

45.	Lenin	V kl.	gm. Lenin
46.	Mikaszewicze	V „	„ „
47.	Łachwa	V „	„ Łachwa
48.	Wólka	II „	„ Łunin

pow. piński :

49.	Wiczówka	IV kl.	gm. Wiczówka
50.	Żabczyce	II „	„ Żabczyce

pow. prużański:

51.	Horodeczno	II kl.	gm. Horodeczno
52.	Wielkie-Sioło	III „	„ Kotra
53.	Czachce	II „	„ Linowo
54.	Kutniewicze	II „	„ Malecz
55.	Malecz	V „	„ „
56.	Międzylesie	III „	„ Międzylesie
57.	Szenie	II „	„ Prużana
58.	Rewiatycze	II „	„ Rewiatycze
59.	Koladycze	II „	„ Rudniki
60.	Rudniki	III „	„ „
61.	Osowce	II „	„ Sielec
62.	Raubeck	II „	„ Suchopol
63.	Murawa	II „	„ „

pow. sarneński:

64.	Dąbrowica	VII kl.	gm. Dąbrowica
65.	Horodziec	VII „	„ Horodziec
66.	Rokitno wieś	V „	„ Kisorycze
67.	Tomaszgród	II „	„ Klesów
68.	Lubikowicze	III „	„ Lubikowicze
69.	Włodzimierzec	VII „	„ Włodzimierzec

pow. stoliński:

70. Rubiel V kl. gm. Chorsk.
71. Dawidgródek VII „ „ Dawidgródek
72. Horodno III „ „ Terebieżów.

O nadanie wyżej wymienionych stanowisk mogą się ubiegać nauczyciele, posiadający warunki, określone w ustępie pierwszym art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. Rz. P. Nr. 92 poz. 530 w brzmieniu ustalonem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 592).

Podania należycie udokumentowane należy wnosić do odnośnego Inspektora Szkolnego w terminie do dnia 15-go sierpnia 1928 r.

79.

RUCH SŁUŻBOWY.

I.

Kuratorjum.

I. Pan Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 30.IV 1928 r. N. O. Prez. 2718/28 mianował p. Jana Wilka radcą VI st. sł. w Kuratorjum O. S. P. z dniem 1 lipca 1928 r. naczelnikiem Wydziału w VI st. sł.

II. Pan Kurator O. S. P. zamianował:

a) prowizorycznego urzędnika IX st. sł. p. Zawadzkiego Stanisława z dniem 1 lipca 1928 r. urzędnikiem etatowym w tymże stopniu sł.

b) Kontraktowego urzędnika IX st. sł. p. Derenewskiego Adama z dniem 1 czerwca 1928 r. urzędnikiem prowizorycznym w tymże stopniu sł.

c) p. Goszczównę Leokadję z dniem 8.III 1928 roku urzędnikiem kontraktowym X st. sł.

d) p. Sterlegoffa Aleksandra z dniem 16.V 1928 roku urzędnikiem kontraktowym X st. sł.

III. Pan Kurator O. S. P. rozporządzeniem z dnia 9.VII 1928 r. NO. 11030/28 zwolnił z dniem 15.VI 1928 r. na własną prośbę p. Aleksandra Paszczyka urzędnika etatowego X st. sł. ze stanowiska służbowego w Kuratorjum O. S. P.

II.

SZKOLNCTWO ŚREDNIE

Przeniesienia

1. Hofman Edward dyrektor gimnazjum państwowego im. R. Traugutta w Brześciu n. B. rozporządzeniem Min. W.R. i O.P № II.7633|28 z dn. 22.V-1928 r. przeniesiony z dn. 1 września 1929 r. na stanowisko dyrektora gimnazjum państwowego im. Kr. Kazimierza Wielkiego w Zduńskiej Woli.

2. Kumor Józef-Gustaw, nauczyciel gimnazjum państwowego w Pińsku rozporządzeniem Kuratorjum O.S.P. № 2/868/28 z dn. 20/VII-28 r. przeniesiony do gimnazjum państwowego im. R. Traugutta w Brześciu nad Bugiem z dn. I.IX-1928 roku.

3. Ostrzenjewski Ludwik, nauczyciel gimnazjum państwowego w Sarnach rozporządzeniem Min, W. R. i O. P. № II/9711/28 z dn. 30/VI-1928 r. przeniesiony z dn. 1 września 1928 do gimnazjum państwowego im. Św. St. Kostki w Królewskiej Hucie.

Zwolnienia

1. Kelar Aleksander nauczyciel tymczasowy gimnazjum państwowego w Pińsku rozporządzeniem Min. W. R. i O.P. № II/6692/28 z dn. 8.V-1928 zwolniony zzajmowanego stanowiska z dn. 1 września 1928 roku.

2. Kamiński Antoni, nauczyciel tymczasowy gimnazjum państwowego w Łunińcu rozporządzenniem Min. W. R. i O.P. Nr. II/6693/28 z dn, 14 maja 1928 r. zwolniony z zajmowanego stanowiska z dn. 31 sierpnia 1828 r.

3. Kiwalle Aleksander, nauczyciel tymczasowy gimnazjum państwowego im. R. Traugutta w Brześciu n.B. rozporządzeniem Min. W.R. i O.P. № II/6570/28 dn. 14 maja 1928 r. zwolniony z zajmowanngo stanowiska z dnia 31 sierpnia 1928 r.

Stan spoczynku

1. Markowski Jan, etatowy nauczyciel gimnazjum państwowego im, R. Traugutta w Brześciu n. B. rozporządzeniem Kuratorjum № z dn. 21.VII-1928 r. przeniesiony w stan spoczynku z dn. 31 sierpnia 1928 r.

2. Ks. Pasławski Stanisław etatowy prefekt gimnazjum państwowego w Sarnach rozporządzeniem Kuratorjum O. S.P. № II/10036/28 z dn. 23 czerwca 1928 r. przeniesiony w stan spoczynku z dn. 31 maja 1828 r.

INSPEKTORATY SZKOLNE

1. Pan Minister W.R. O,P. reskryptem z dn. 5 maja 1928 r. № I-6462/28 przeniósł z urzędu p. Stefana Majewskiego, prowizorycznego inspektora szkolnego w Święcianach, na równorzędne stanowisko prowizorycznego inspektora szkolnego w Sarnach.

2. Pan Minister W.R. i O.P. reskryptem z dnia 8 maja 1928 r. № I-6332/28 mianował p. Jerzego Łukasiewicza, nauczyciela 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Stołpcach, prowizorycznym zastępcą inspektora szkolnego w Pińsku z dniem 1 lipca 1928 r.

RUCH SŁUŻBOWY

nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych.

Zamianowani:

w pow. drohiczyńskim:

od dnia 16 kwietnia 1928 r.

1) Białowąsowa Stanisława, naucz. 1 kl. szkoły powsz. w Mukoszynie.

od dnia 1 maja 1928 r.

2) Szopa Teofil, naucz. 1 kl. szkoły powsz. w Wawuliczach.

3) Dzieduszkówna Józefa, naucz. 7 kł. szkoły powsz. w Motolu.

od dnia 16 maja 1928 r.

4) Szymczak Stefan, naucz. 1 kl. szkoły powszechnej w Klonkach.

w pow. kobryńskim:

od dnia 1 kwietnia 1928 r.

5) Nitkiewiczówna Katarzyna, naucz. 2 kl. szkoły powsz. w Zaprudach.

od dnia 1 maja 1928 r.

6) Czubianka Janina, naucz. 2 kl. szkoły powszechnej w Krasnoleskach — Młynku

w pow. kosowskim:

od dnia 1 maja 1928 r.

7) Szczepkowska Władysława, naucz. 7 kl. szkoły powsz. w Rużanie.

w pow. łuninieckim:

od dnia 16 kwietnia 1923 r.

8) Sycz Michał, naucz. 1 kl. szkoły powsz. w Kukowie.

od dnia 1 czerwca 1928 r.

9) Suchanikówna Stanisława, naucz. 2kl. szkoły powsz. w Oharewiczach.

w pow. pińskim:

od dnia 16 marca 1928 r.

10) Chrzan Józef, naucz. 1 kl. szkoły powsz. w Żydczu.

od dnia 1 maja 1928 r.

11) Korpusik Antoni, naucz. 7 kl. szkoły powszechnych w Pińsku.

w pow. prużańskim:

od dnia 1 maja 1928 r.

12) Bezrutczyk Nikodem, naucz. 2 kl. szkoły powsz. w Samojłowiczach.

w powiecie sarneńskim:

od dnia 1 czerwca 1928 r.

13) Komarczewska Stefanja, naucz. 1 kl. szkoły powsz. w Borkach-Borow.

14) Okopiński Henryk, naucz. 2 kl. szkoły powszech. w Malczycach.

Zwolnieni.

z powiatu brzeskiego:

1) Majcher Andrzej, naucz. szkoły powsz. w Karczu z dniem 31.V-1928 r. ze wsględów służbowych.

z pow. drohiczyńskiego:

2) Horoszkiewicz Roman, naucz. szkoły powsz. w Żurawku z dniem 31.III- 1928 r. Za samowolne opuszczenie stanowiska.

3) Masny Józef, naucz. szkoły powsz. w Klonkach z dniem 30 kwietnia 1928 r. na własną prośbę.

4) Ks. Bobrowski Ksawery, prefekt szkoły powsz. w Janowie z dniem 30.IV-1928 r. wobec powołania przez Kurję Biskupią na inne stanowisko.

z powiatu kamień-koszyrskiego:

5) Ziegler Tadeusz, naucz. szkoły powsz. w Kamieniu-Kosz. z dniem 31.V-1928 r. ze względów służbowych.

z pow. pińskiego:

6) Chrzan Józef, naucz. szkoły powsz. w Żydczu z dniem 30.IV-1928 r. na własną prośbę.

z pow. prużańskiego:

7) Dziembajówna Bernarda, naucz. szkoły powsz. w Brodach z dniem 30.IV-1928 r. na własną prośbę.

Zwolnieni na czas pełnienia służby wojskowej.

z pow. kamień-koszyrskiego:

1) Preiss Andrzej, naucz. szkoły powsz. w Teklinie z dniem 31.V-1928 r.

z pow. łuninieckiego:

2) Zontek Franciszek, naucz. szkóły powsz. w Milewiczach z dniem 31.III-1928 r.

Przeniesieni:

do pow. kamień-koszyrskiego:

1) Pasternak Mikołaj z O. S. Poznańskiego z dniem 1.V-1928 r. na stanowisko naucz, szkoły powsz. w Rzeczycy.

z pow. kobryńskiego:

2) Popiołkiewiczowa Izabela do pow. pińskiego z dniem 1.VII-1928 r.

z pow. pińskiego:

3) Kałwa Jan do pow. drohiczyńskiego z dn. 1.VII-1928 r.

80.

KOMUNIKAT.

Państwowe Kursy Nauczycielskie w Brześciu n|Bugiem.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poleskiego w Brześciu n.Bug. ogłasza, że od początku roku szkolnego 1928|29 będą zorganizowane w Brześciu nad Bugiem roczne kursy dla kształcenia kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych pod nazwą „Państwowe Kursy Nauczycielskie w Brześciu nad Bugiem".

Na kursy mogą być przyjęci wyłącznie apsolwenci gimnazjów, posiadający świadectwa dojrzałości, którzy wniosą do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poleskiego

w Brześciu nad Bugiem podcnia poparte następującemi dokumentami:

1) świadectwo dojrzałości w oryginale,

2) życiorys,

3) metryka urodzenia,

4) dowód posiadania obywatelstwa polskiego,

5) świadectwo lekarza powiatowego, stwierdzające zdolność fizyczną kandydata do pełnienia obowiązków nauczycielskich,

6) 2 fotografje,

7) świadectwo moralności względnie dowody dotychczasowej pracy o ile kandydat ukończył szkołę nie w bieżącym roku, lecz w poprzednich latach.

Termin składania podań upływa w dniu 10 sierpnia 1928 r.

81.

Ogłoszenia bibljograficzne.

KOMUNIKAT.

Nakładem Zjednoczonych Zakładów Kartograficznych i Wydawniczych T. N. S. W. „Książnica Atlas" Lwów, Czarnieckiego 12 zostały wydane:

1) mapa Palestyny E. Romera, podklejona na płótnie 1: 200000 w cenie 30 zł. za egzemplarz i

2) mapa konturowa Polski E. Romera i T. Szumańskiego w arkuszach 1: 850000 w cenie 2 zł. 40 gr. za egzemplarz.

Cena prenumeraty rocznej Dziennika Urzędowego 7.50 zł.

Redaktor Dziennika Urzędowego **Jan Bobka.**

Adres Redakcji i Administracji Brześć n/B. — Kuratorjum.

Tłoczono w drukarni **Literackiej** w Brześciu nad Bugiem z polecenia Kuratora Okręgu Szkolnego Poleskiego.